

MINISTERSTVO ZDRAVOTNÍCTVA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

**ŠTÁTNY VZDELÁVACÍ PROGRAM PRE ODBORNÉ VZDELÁVANIE
NA STREDNÝCH ZDRAVOTNÍCKYCH ŠKOLÁCH**

ŠTUDIJNÝ ODBOR: 5370 M MASÉR

ŠTUDIJNÝ ODBOR: 5376 M MASÉR PRE ZRAKOVO HENDIKEPOVANÝCH

Vydalo Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky pod číslom Z34982-2013-OZdV zo dňa 30.7.2013 s účinnosťou od 1. septembra 2013 začínajúc 1. ročníkom.

Názov: ŠTÁTNY VZDELÁVACÍ PROGRAM PRE ODBORNÉ VZDELÁVANIE NA
STREDNÝCH ZDRAVOTNÍCKYCH ŠKOLÁCH ŠTUDIJNÝ ODBOR:
5370 M MASÉR A 5376 M MASÉR PRE ZRAKOVO HENDIKEPOVANÝCH

Spracovali: doc. PhDr. Zuzana Slezáková, PhD., MPH, PhDr. Dagmar Komačeková, PhD.,
PhDr. Šárka Tomková – členovia Rady Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej
republiky pre tvorbu a hodnotenie štátnych vzdelávacích programov odbornej
prípravy vzdelávania pre zdravotnícke študijné odbory na stredných
zdravotníckych školách

Spolupracovali: vybraní učitelia stredných zdravotníckych škôl v Slovenskej republike

Vydanie: 2. revidované

Účinnosť: od 1. septembra 2013 začínajúc 1. Ročníkom

Obsah:

1 ÚVOD DO ŠTÁTNEHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU	5
1.1 Funkcia štátneho vzdelávacieho programu	5
1.2 Štruktúra štátneho vzdelávacieho programu	6
2 CIELE VÝCHOVY A VZDELÁVANIA	6
3 ZÁKLADNÉ PODMIENKY NA REALIZÁCIU ŠTÁTNEHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU.....	7
3.1 Organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie v jednotlivých formách vzdelávania	7
3.2 Formy praktického vyučovania	8
3.3 Spôsob a podmienky priebehu a ukončovania vzdelávania na stredných zdravotníckych školách, vydávanie dokladu o získanom vzdelaní.....	8
3.4 Povinné materiálo-technické a priestorové zabezpečenie	8
3.5 Podmienky na zabezpečenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní	13
3.6. Personálne podmienky	13
3.7. Učebné zdroje.....	17
3.7.1 Odborná literatúra.....	17
3.7.2 Didaktická technika	17
3.7.3 Materiálne výučbové prostriedky	17
4 OSOBITOSTI A PODMIENKY VZDELÁVANIA ŽIAKOV SO ŠPECIÁLNYMI VÝCHOVNO-VZDELÁVACÍMI POTREBAMI.....	18
5. CHARAKTERISTIKA ŠTÁTNEHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU ŠTUDIJNÉHO ODBORU: 5370 M masér, 5376 M masér pre zrakovo hendikepovaných.....	19
5.1 Popis vzdelávacieho programu	19
5.2 Základné údaje pre úplné stredné odborné vzdelanie: 5370 M masér a 5376 M masér pre zrakovo hendikepovaných	21
5.3 Základné údaje pre pomaturitné kvalifikačné štúdium: 5370 N masér a 5376 N masér pre zrakovo hendikepovaných	22
6 PROFIL ABSOLVENTA	23
6.1 Celková charakteristika absolventa	23
6.2 Kľúčové kompetencie	24
6.3 Odborné kompetencie	26
7. UČEBNÉ PLÁNY ŠTÁTNEHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU	28
7.1 Rámcový učebný plán pre 4 - ročné študijné odbory	29
7.2 Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre všeobecné vzdelávanie:	30
7.3 Rámcový učebný plán pre 2 - ročné denné pomaturitné kvalifikačné štúdium: 5370 N masér a 5376 N masér pre zrakovo hendikepovaných	31
7.4 Rámcový učebný plán pre 2 - ročné večerné pomaturitné kvalifikačné štúdium: 5370 N masér a 5376 N masér pre zrakovo hendikepovaných	31
7.5 Učebné plány pre odbornú zložku vzdelávania.....	32
7.6 Poznámky k učebnému plánu pre odborné vzdelávanie:	34

8. VZDELÁVACIE OBLASTI.....	35
8.1 Odborné vzdelávanie.....	35
8.2 Vzdelávacie štandardy odborného vzdelávania	35
8.3 Učebné osnovy odborných predmetov	35
LATINSKÝ JAZYK	36
ANATÓMIA A FYZIOLOGIA	40
PATOLÓGIA	47
PREVENTÍVNE LEKÁRSTVO.....	54
ORGANIZÁCIA ZDRAVOTNÍCTVA	59
PRVÁ POMOC	65
PSYCHOLÓGIA, PEDAGOGIKA A PROFESIJNÁ KOMUNIKÁCIA	70
ZDRAVIE A KLINIKA CHOROŤB	75
FYZIKÁLNA TERAPIA	86
MASÁŽE	94
REKONDIČNO – RELAXAČNÉ CVIČENIA	98
MASÁŽE A FOTO-, HYDRO-, TERMO- A BALNEOTERAPIA	104
MASÁŽE A HYDRO-, TERMO- A BALNEOTERAPIA.....	109
9. PRÍLOHOVÁ ČASŤ.....	114
Príloha 1	114
VYMEDZENIE POJMOV V ŠTÁTNO M VZDELÁVACOM PROGRAME.....	114
Príloha 2	120
ODPORÚČANÉ POSTUPY NA KONTROLU A HODNOTENIE ŽIAKOV	120
Príloha 3	123
ODPORÚČANÉ ZÁSADY PRE TVORBU ŠKOLSKÉHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU	123

1 ÚVOD DO ŠTÁTNEHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU

Odborné vzdelávanie a príprava smeruje k získaniu kľúčových, všeobecných a odborných kompetencií, ku komplexnejším a prakticky zameraným vedomostiam a zručnostiam, ktoré umožnia rozvoj a celkový úspech jednotlivcov na základe vlastnej aktivity, sebauvedomenia a spolupráce nielen v známych situáciách, javoch a problémoch, ale aj v nových podmienkach ich riešenia a aplikácie.

1.1 Funkcia štátneho vzdelávacieho programu

Štátny vzdelávací program (ďalej len „ŠVP“) pre odborné vzdelávanie a prípravu (ďalej len „OVP“) vymedzuje požiadavky štátu o zameraní, obsahu a výsledkoch OVP pre daný zdravotnícky študijný odbor.

ŠVP je

- a) štátom vydaný kurikulárny dokument, ktorý vymedzuje povinný obsah výchovy a vzdelávania a záväzné požiadavky na vzdelávanie na danom stupni vzdelania pre daný zdravotnícky študijný odbor – vzdelávacie výstupy, ktoré musí žiak po ukončení štúdia dosiahnuť a preukázať,
- b) záväzný dokument, ktorý sú školy povinné rešpektovať a rozpracovať do svojich školských vzdelávacích programov,
- c) otvorený kurikulárny dokument, ktorý sa bude podľa potrieb a požiadaviek inovovať.

ŠVP je postavený na týchto **princípoch**:

- a) znížený dôraz na obsah vzdelávania, zvýšenie dôrazu na požadované kompetencie a výsledky vzdelávania,
- b) podpora autonómie a zodpovednosti škôl, pluralitného vzdelávacieho prostredia a vytvorenia konkurenčného prostredia medzi školami,
- c) rozvoj individuality každého jednotlivca,
- d) dôraz na požadované kľúčové kompetencie pre výkon povolania,
- e) akcent na cieľovú kvalitu osobnosti žiaka ako potenciálneho zamestnanca,
- f) podpora zvýšenia kvality a efektivity vzdelávania vo vzťahu k rešpektovaniu vzdelávacích potrieb, študijných predpokladov, reálnych vzdelávacích podmienok, špecifických potrieb trhu práce v regiónoch škôl, dosiahnutých výsledkov práce školy, umožnenie rýchlych a potrebných inovácií, zlepšenie pedagogického a sociálneho prostredia,
- g) posilnenie odbornej a pedagogickej zodpovednosti a autonómie učiteľov,
- h) záväzný podklad pre tvorbu školských vzdelávacích programov.

Cieľom ŠVP je:

- a) pripraviť žiakov na úspešný a zmysluplný osobný, občiansky a pracovný život,
- b) usilovať o lepšie uplatnenie absolventov škôl na trhu práce,
- c) pripraviť absolventov na ďalšie vzdelávanie.

ŠVP pre odborné vzdelávanie v danom zdravotníckom študijnom odbore vydáva a zverejňuje Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky po prerokovaní so zamestnávateľmi, zriaďovateľmi škôl a stavovskou organizáciou podľa vecnej pôsobnosti k príslušnému študijnému odboru - Slovenskou komorou medicínsko-technických pracovníkov.

1.2 Štruktúra štátneho vzdelávacieho programu

ŠVP v súlade so školským zákonom **stanovuje**:

- a) názov vzdelávacieho programu,
- b) ciele výchovy a vzdelávania v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi,
- c) profil absolventa vo vzťahu k požiadavkám zamestnávateľov – kvalifikačné požiadavky, t. j. vzdelávacie výstupy,
- d) vzdelávacie oblasti,
- e) vzdelávacie štandardy,
- f) charakteristiku odboru vzdelávania, jeho dĺžku, formu výchovy a vzdelávania, vyučovací jazyk, stupeň vzdelania pre danú skupinu študijných alebo učebných odborov, ktorý sa dosiahne absolvovaním vzdelávacieho programu alebo jeho ucelenej časti,
- g) podmienky prijímania uchádzača na štúdium,
- h) formy praktického vyučovania,
- i) rámcové učebné plány,
- j) pedagogicko-organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie v jednotlivých formách výchovy a vzdelávania,
- k) spôsob, podmienky ukončovania výchovy a vzdelávania a vydávanie dokladu o získanom vzdelaní,
- l) povinné personálne zabezpečenie,
- m) povinné materiálno-technické a priestorové zabezpečenie výučby,
- n) podmienky na zabezpečenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní,
- o) osobitosti a podmienky vzdelávania žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami,
- p) zásady a podmienky pre vypracovanie školských vzdelávacích programov.

2 CIELE VÝCHOVY A VZDELÁVANIA

Cieľom výchovy a vzdelávania je umožniť žiakovi v súlade so školským zákonom:

- a) získať kompetencie, a to najmä v oblasti komunikačných schopností, ústnych spôsobilostí a písomných spôsobilostí, využívania informačno-komunikačných technológií, komunikácie v štátnom jazyku, materinskom jazyku a cudzom jazyku, matematickej gramotnosti a kompetencie v oblasti prírodných vied a technológií, k celoživotnému učeniu, sociálne kompetencie a občianske kompetencie, podnikateľské schopnosti a kultúrne kompetencie,
- b) ovládať aspoň jeden cudzí jazyk a vedieť ich používať
- c) naučiť sa správne identifikovať a analyzovať problémy a navrhovať ich riešenia a vedieť ich riešiť,
- d) rozvíjať manuálne zručnosti, tvorivé, umelecké psychomotorické schopnosti, aktuálne poznatky a pracovať s nimi v oblastiach súvisiacich s nadväzujúcim vzdelávaním lebo na trhu práce,
- e) posilňovať úctu k rodičom a ostatným osobám, ku kultúrnym a národným hodnotám a tradíciám štátu, ktorého je občanom, k štátnemu jazyku, k materinskému jazyku a k svojej vlastnej kultúre,
- f) získať a posilňovať úctu k ľudským právam a základným slobodám a zásadám ustanoveným v Dohovore o ochrane ľudských práv a základných slobôd,

- g) pripraviť sa na zodpovedný život v slobodnej spoločnosti, v duchu porozumenia a znášanlivosti, rovnosti muža a ženy, priateľstva medzi národmi, národnostnými a etnickými skupinami náboženskej tolerancie,
- h) naučiť sa rozvíjať a kultivovať svoju osobnosť a celoživotne sa vzdelávať, pracovať v skupine a preberať na seba zodpovednosť,
- i) naučiť sa kontrolovať a regulovať svoje správanie, starať sa a chrániť svoje zdravie vrátane zdravej výživy a životné prostredie a rešpektovať všeľudské etické hodnoty,
- j) získať všetky informácie o právach dieťaťa a spôsobilosť na ich uplatňovanie.

3 ZÁKLADNÉ PODMIENKY NA REALIZÁCIU ŠTÁTNEHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU

Pre vzdelávanie v súlade s týmto ŠVP je nevyhnutné vytvárať vhodné realizačné podmienky. Podkladom na ich stanovenie sú základné požiadavky všeobecne záväzných právnych predpisov, normatívo materiálo-technického a priestorového vybavenia škôl, vyplývajúce z cieľov a obsahu vzdelávania v danom odbore vzdelávania. Iba ucelený, vzájomne sa podmieňujúci komplex požiadaviek umožní vytvoriť optimálne vzdelávacie prostredie.

3.1 Organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie v jednotlivých formách vzdelávania

Výchova a vzdelávanie v zdravotníckom odbore **5370 M masér a 5376 M masér pre zrakovo hendikepovaných** sa zameriava na kvalifikovanú prípravu zdravotníckych pracovníkov – masérov. Obsah a štruktúra vzdelávacieho programu poskytuje široký odborný profil, ktorý je zárukou prípravy absolventov schopných samostatne vykonávať odborné masérske činnosti a odborné činnosti vo foto-, hydro-, termo-, balneoterapii v zdravotníckych, kúpeľných, sociálnych a iných zariadeniach.

Z hľadiska jeho použitia pre cieľové skupiny vzdelávacej sústavy Slovenskej republiky je určený pre:

- absolventov základných škôl, formou 4. ročného denného štúdia
- absolventov stredných škôl s maturitou, formou 2. ročného denného pomaturitného kvalifikačného štúdia
- absolventov stredných škôl s maturitou, formou 2. ročného externého - večerného pomaturitného kvalifikačného štúdia

Externá forma štúdia sa uskutočňuje ako večerná. Večerné vzdelávanie je organizované pravidelne niekoľkokrát v týždni v rozsahu 10 až 15 hodín týždenne.

Súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov v stredných zdravotníckych školách sú exkurzie a kurzy, ktoré sú uvedené v učebnom pláne školského vzdelávacieho programu; súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov v stredných zdravotníckych školách môže byť aj školský výlet.

Vzhľadom na požadované vedomosti a zručnosti absolventov efektívne využívať možnosti výpočtovej techniky, môže škola realizovať pre žiakov v študijných odboroch poskytujúcich úplné stredné odborné vzdelanie alebo vyššie odborné vzdelanie, vzdelávacie aktivity zamerané na získanie niektorého medzinárodne uznávaného certifikátu potvrdzujúceho úroveň dosiahnutých vedomostí a zručností v oblasti počítačovej gramotnosti. Vzdelávacie aktivity je možné organizovať vo výchovno-vzdelávacích zariadeniach alebo v inom vzdelávacom zariadení, ktoré určí škola.

3.2 Formy praktického vyučovania

Praktické vyučovanie je neoddeliteľnou súčasťou odborného vzdelávania a prípravy v stredných zdravotníckych školách. Hlavnými formami praktického vyučovania na stupni vzdelania: úplné stredné odborné vzdelanie pre zdravotnícke študijné odbory sú: praktické cvičenia v laboratórnych podmienkach (v odborných učebniach) v škole a odborná prax t. j. odborná klinická prax, vykonávaná priebežne a súvisle na výučbových zdravotníckych zariadeniach. Praktická príprava sa realizuje podľa platnej legislatívy.

Pre kvalitnú realizáciu vzdelávania je potrebné vytvárať podmienky pre osvojovanie požadovaných praktických zručností a činností formou cvičení v laboratórnych podmienkach (v odborných učebniach, laboratóriách a pod.) a odbornej klinickej praxe v zdravotníckych zariadeniach, zariadeniach prírodných liečebných kúpeľov a sociálnych zariadeniach. Na cvičeniach a odbornej klinickej praxi sa žiaci delia do skupín, najmä s ohľadom na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a na hygienické požiadavky podľa platných predpisov.

Počet žiakov na jedného učiteľa sa riadi všeobecne záväznými právnymi predpismi.

3.3 Spôsob a podmienky priebehu a ukončovania vzdelávania na stredných zdravotníckych školách, vydávanie dokladu o získanom vzdelaní

Úspešným absolvovaním školského vzdelávacieho programu, ktorý vychádza z tohto štátneho vzdelávacieho programu, môže žiak získať úplné stredné odborné vzdelanie, ak úspešne ukončil posledný ročník najmenej štvorročného a najviac päťročného vzdelávacieho programu odboru vzdelávania v strednej odbornej škole. Odborné vzdelávanie a príprava sa ukončuje maturitnou skúškou. Cieľom maturitnej skúšky je overenie vedomostí, zručností a kompetencií žiakov v rozsahu učiva určeného katalógom cieľových požiadaviek, ktoré sú zároveň vzdelávacími štandardmi tohto štátneho vzdelávacieho programu. Vo všeobecnosti sa maturitná skúška skladá z internej a externej časti. Externá časť maturitnej skúšky sa koná cez písomný test. Interná časť maturitnej skúšky sa koná formou písomnou, ústnou, praktickou, predvedenia komplexnej úlohy, obhajoby komplexnej odbornej práce alebo projektu, popr. úspešnej súťažnej práce, realizácie a obhajoby experimentu alebo kombináciou rôznych foriem. Odborná zložka maturitnej skúšky sa člení na teoretickú a praktickú časť. V nadstavbovom štúdiu sa zohľadňuje nadväznosť na príslušný učebný odbor. Maturitná skúška sa koná v riadnom alebo mimoriadnom skúšobnom období v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi. Maturitná skúška sa koná pred skúšobnou komisiou.

Úplné stredné odborné vzdelanie získavajú žiaci úspešným ukončením posledného ročníka najmenej dvojročného a najviac trojročného vzdelávacieho programu odboru vzdelávania v strednej odbornej škole v nadväzujúcej forme pomaturitného štúdia. Skúška sa skladá z teoretickej a praktickej časti odbornej zložky. Skúška sa koná v riadnom alebo mimoriadnom skúšobnom období v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi a koná sa pred skúšobnou komisiou. Kvalifikačné pomaturitné štúdium sa ukončuje odbornou zložkou maturitnej skúšky, ktorá nebola súčasťou predtým vykonanej maturitnej skúšky.

Klasifikácia žiaka na maturitnej alebo pomaturitnej skúške je vyjadrená stupňom prospechu alebo percentom úspešnosti. Celkové hodnotenie vychádza z klasifikácie písomnej, praktickej a ústnej časti. Dokladom o získanom vzdelaní a zároveň o získanej kvalifikácii je vysvedčenie o maturitnej skúške, v pomaturitných formách štúdia vysvedčenie o záverečnej pomaturitnej skúške.

3.4 Povinné materiálo-technické a priestorové zabezpečenie

V ŠVP sú vo všeobecnej rovine vymedzené základné podmienky na realizáciu školského vzdelávacieho programu a je úlohou školy, aby tieto podmienky nielen akceptovala, ale ich

podrobnejšie konkretizovala vo vlastnom ŠkVP podľa potrieb a požiadaviek konkrétneho študijného odboru, aktuálnych cieľov a reálnych možností.

Povinnosťou škôl je dodržať a splniť normatív priestorovej, materiálnej a prístrojovej vybavenosti pre tie študijné odbory, pre ktoré bol schválený MZ SR. Špecifické vybavenie odborných učební a laboratórií v škole je nutné pre výučbu odborných predmetov a nie je možné ho nahradiť vyučovaním na externých pracoviskách.

Všeobecné požiadavky a podmienky, podľa ktorých sa bude poskytovať tento vzdelávací program, sú nasledovné:

a) Zabezpečenie prevádzky školy

1. Školský manažment:
kancelária riaditeľa školy, kancelárie pre zástupcov riaditeľa školy,
kancelária pre ekonomický úsek,
príručný sklad s odkladacím priestorom,
sociálne zariadenie,
zasadačka
2. Pedagogickí zamestnanci školy:
zborovňa pre rokovania pedagogickej rady, kabinety pre učiteľov
3. Nepedagogickí zamestnanci školy:
kancelárie pre sekretariát, ekonómov a správcu, priestory pre obslužný personál (údržba, upratovanie, vodiča a pod.),
príručný sklad s odkladacím priestorom
archív
4. Hygienické priestory, sociálne zariadenia, šatne
5. Sklady učebných pomôcok a didaktickej techniky
6. Knižnica

b) Makrointeriéry

1. Školská budova vrátane telocvične
2. Školský dvor
3. Internát (môže byť zabezpečený zmluvne)
4. Školská jedáleň a kuchyňa (môže byť zabezpečená zmluvne)

c) Vyučovacie interiéry

1. Klasické triedy - učebne pre teoretické vyučovanie vybavené didaktickou technikou
2. Učebňa informatiky
3. Odborné učebne pre teoretické a praktické vyučovanie vybavené didaktickou technikou a pomôckami:
 - odborná učebňa pre predmet anatómia a fyziológia
 - odborná učebňa pre predmet prvá pomoc
 - odborná učebňa pre predmet psychológia, pedagogika a komunikácia a predmet zdravotnícka etika
 - 2 špeciálne odborné učebne pre výučbu predmetov: masáže a rekondično-relaxačné cvičenia
 - príručná miestnosť na prezliekanie a sociálne zariadenie
 - príručný sklad

4. Telocvičňa

d) Vyučovacie exteriéry

Školské ihrisko

e) Zmluvné pracoviská

Podmienky praktického vyučovania – odbornej klinickej praxe v zdravotníckych zariadeniach sú jednoznačne písomne dohodnuté na základe dohody uzatvorenej podľa vyhlášky Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 770/2004 Z.z., ktorou sa ustanovujú určujúce znaky jednotlivých druhov zdravotníckych zariadení s každým výučbovým zdravotníckym zariadením a v súlade s Výnosom Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č.09812/2008-OL z 10. Septembra 2008 o minimálnych požiadavkách na personálne zabezpečenie a materiálno-technické vybavenie jednotlivých druhov zdravotníckych zariadení v znení neskorších predpisov. Pri výučbe v odbornej učebni a na výučbovom pracovisku zdravotníckeho zariadenia sú nutné osobné ochranné pracovné prostriedky (odev a obuv), ktoré poskytuje škola.

Normatív minimálneho priestorového a materiálno –technického vybavenia pre odborné vzdelávanie v škole

Normatív minimálneho materiálno–technického vybavenia odbornej učebne pre predmet: anatómia a fyziológia v škole

Vybavenie	Minimálny počet pre jednu učebňu
Anatomicko - fyziologické zobrazenia všetkých sústav, schémy	cca 20 ks
Trojrozmerné modely anatomických štruktúr, orgánov a ich funkcií	cca 20 ks
Softvér pre výučbu ANF cez interaktívnu tabuľu	1
Ďalšie špecifické pomôcky pre jednotlivé študijné odbory (napr.: CD a DVD nosiče o prevencii, dg., priebehu a terapii jednotlivých stavov a ochorení, operačných zákrokov, využitie pomôcok a pod.	
Prezentačná technika –dataprojektor, notebook, plátno, vizualizér	po 1 ks

Normatív minimálneho materiálno–technického vybavenia odbornej učebne pre predmet: prvá pomoc v škole

Počet	Zostava pomôcok	Spotrebný materiál	Iné
jedna	figurína dospelého na kardiopulmonálnu resuscitáciu s možnosťou elektronickej kontroly s počítačovým vyhodnotením priebehu kardiopulmonálnej resuscitácie v tlačenej forme	zdravotnícky materiál a pomôcky na precvičovanie poskytovania prvej pomoci postihnutému v simulovaných podmienkach pre každého žiaka	odborná literatúra týkajúca sa poskytovania prvej pomoci pre každého žiaka
jedna	figurína dojčaťa na kardiopulmonálnu resuscitáciu s elektronickým vyhodnocovacím zariadením na kontrolu správnosti vykonávanej resuscitácie		didaktická technika najmenej na úrovni dátového projektoru s počítačom
jedna	figurína na nácvik uvoľnenia cudzieho telesa z dýchacích ciest určenú na nácvik spriechodnenia dýchacích ciest úderom do chrbta a stlačením brucha pri dusení sa cudzím telesom		
jedna	celotelová figurína s traumatickými poraneniami; táto sa nevyžaduje, ak figurína dospelého na kardiopulmonálnu resuscitáciu má vymeniteľné časti, ktoré obsahujú aj traumatické poranenia		
jeden	tréningový automatický externý defibrilátor s možnosťou simulácie srdcových rytmov		
pre každého žiaka	vybavená lekárnička		

Normatív minimálneho materiálno–technického vybavenia odbornej učebne pre predmet: masáže

Vybavenie	Počet
Masážne stoly s nastaviteľnou výškou	3-5 ks
Otočné okrúhle stoličky	6-10 ks
Kľakačky (špeciálne masáž. stoličky)	2-3 ks
Príručné stolíky	3-5 ks
Skriňa na pomôcky	1 ks
Uteráky	20-30 ks
Plachty	10-20 ks
Paravány	3-5 ks
Spotrebný materiál (masážne prostriedky, hygienické potreby)	
Anatomické obrazy – svaly ľudského tela (predná a zadná plocha)	1-2 ks
Umývadlo s teplou a studenou vodou	1 ks
Model kostry ľudského tela	1 ks
Anatomický obraz – nervový systém	1 ks
Anatomický obraz – lymfatický systém	1 ks
Polohovacie podložky (rôzne tvary a veľkosti)	

Normatív minimálneho materiálno–technického vybavenia odbornej učebne pre predmet: rekondično-relaxačné cvičenia

Vybavenie	Počet
Žinenky, podložky na cvičenie	8-12 ks
Ribstoly	3-5 ks
Expandre, tera bandy	8-12 ks
Fit lopty – rôzne veľkosti	8-12 ks
Pomôcky pre stabilizáciu (bosu, labilné plošiny...)	
Činky – rôzne hmotnosti	
Lopty (basketbal, volejbal, hádzaná...)	
Švihadlá	8-12 ks
Rôzne typy prekážok (odrazové schopnosti...)	
Zrkadlá alebo zrkadlová stena	

3.5 Podmienky na zabezpečenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní

Vytváranie podmienok bezpečnej a hygienickej práce je organickou súčasťou celého vyučovacieho procesu, osobitne praktického vyučovania t.j. praktické cvičenia v laboratórnych podmienkach a odbornej klinickej praxe vo výučbových zdravotníckych zariadeniach. Postupuje sa podľa platných predpisov, nariadení, vyhlášok, noriem a pod.

Výchova k bezpečnosti a ochrane zdravia, hygiene práce a ochrana pred požiarom je neoddeliteľnou súčasťou teoretického a praktického vyučovania. V priestoroch určených na vyučovanie žiakov je potrebné utvoriť podľa všeobecne záväzných právnych predpisov podmienky na zabezpečenie bezpečnosti a hygieny práce. Je nevyhnutné preukázateľne poučiť žiakov o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a dodržiavanie týchto predpisov vyžadovať.

V priestoroch určených na praktické vyučovanie je potrebné podľa platných technických predpisov vytvoriť podmienky na bezpečnú prácu, dôkladne a jasne oboznámiť žiakov s predpismi o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci, s hygienickými predpismi, s technickými predpismi a technickými normami, s predpísanými technologickými postupmi, s pravidlami bezpečnej obsluhy technických zariadení, používaním ochranných prostriedkov a dodržiavanie týchto predpisov kontrolovať a vyžadovať.

Pracovná činnosť v zdravotníckom študijnom odbore si vyžaduje stále a priame vedenie odborného učiteľa alebo zodpovednej osoby s príslušnou odbornou spôsobilosťou podľa osobitného predpisu pod vedením, ktorej sa praktické vyučovanie vykonáva - nácvik a upevňovania odborných činností. V priebehu praktických činností sa musia používať predpísané ochranné pracovné prostriedky a pomôcky v bezchybnom stave.

Odborná klinická prax v zdravotníckych zariadeniach a ďalších zariadeniach prebieha v záujme bezpečnosti a ochrany zdravia žiakov rovnako ako aj z hľadiska zdravotníckej etiky, ochrany zdravia pacientov/klientov a hygieny v skupinách s počtom žiakov najviac 6, podľa charakteru činností.

3. 6. Personálne podmienky

Personálne zabezpečenie odborného vzdelávania

Odborná a pedagogická spôsobilosť pedagogických zamestnancov odborných predmetov, ktorí realizujú školský vzdelávací program musí byť v súlade s platnými predpismi. Plnenie ďalších kvalifikačných predpokladov potrebných pre výkon zložitejších, zodpovednejších a náročnejších pedagogických činností sa riadi platnými predpismi. Pedagogickí zamestnanci musia zabezpečiť súlad všetkých vzdelávacích a výchovných činností s cieľmi vzdelávania v danom študijnom odbore v súlade so štátnym vzdelávacím programom. Práva a povinnosti pedagogických zamestnancov sú zabezpečené a naplňované po dobu ich pedagogickej činnosti v rámci platných predpisov.

Plnenie stanovenej miery vyučovacej a výchovnej povinnosti vyplýva z platnej legislatívy, rámcového učebného plánu a učebného plánu pre odbornú zložku vzdelávania štátneho vzdelávacieho programu. Rámcové rozvrhnutie obsahu vzdelávania je východiskom pre tvorbu učebných plánov v školských vzdelávacích programoch. Stanovené vzdelávacie oblasti a ich minimálne počty hodín sú záväzné, ich dodržanie v školských vzdelávacích programoch musí byť preukázateľné.

Kvalifikačné požiadavky na učiteľov odborných predmetov vo všetkých zdravotníckych študijných odboroch

Vyučovacie predmety	Kvalifikačné požiadavky Vysokoškolské vzdelanie II. stupňa v príslušnom študijnom odbore, doplnujúce pedagogické štúdium (DPŠ) a minimálne 2 roky odbornej praxe
Latinský jazyk	<ul style="list-style-type: none"> - klasické jazyky = latinčina a starogréčtina - latinčina v kombinácii
Anatómia a fyziológia	<ul style="list-style-type: none"> - všeobecné lekárstvo - ošetrovateľstvo s vykonaním štátnej záverečnej skúšky z predmetu somatológia
Prvá pomoc	<ul style="list-style-type: none"> - všeobecné lekárstvo - ošetrovateľstvo; starostlivosť o chorých - pedagogika; starostlivosť o chorých – psychológia; všeobecná pedagogika s predchádzajúcim ukončením študijného odboru na SZŠ; učiteľstvo odborných predmetov na SZŠ; ošetrovateľstvo a rehabilitácia; [ďalej len „ošetrovateľstvo“]
Organizácia zdravotníctva Organizácia zdravotníctva a sociálnej starostlivosti Organizácia zdravotníctva a právo (FL)	<ul style="list-style-type: none"> - všeobecné lekárstvo - „ošetrovateľstvo“ - farmaceutické vedy
Preventívne lekárstvo Epidemiológia a hygiena Vybrané kapitoly z preventívneho lekárstva	<ul style="list-style-type: none"> - všeobecné lekárstvo - verejné zdravotníctvo
Patológia Patológia a klinika chorôb	<ul style="list-style-type: none"> - lekárske vedy so špecializáciou vnútorné lekárstvo alebo chirurgia
Náuka o výžive	<ul style="list-style-type: none"> - všeobecné lekárstvo - „ošetrovateľstvo“ - všeobecná pedagogika s predchádzajúcim ukončením študijného odboru asistent výživy, resp. diétna sestra na SZŠ, DPŠ, a minimálne 2 roky odbornej praxe
Zdravie a klinika chorôb	<ul style="list-style-type: none"> - všeobecné lekárstvo so špecializáciou vnútorné lekárstvo alebo chirurgia - pre študijný odbor zdravotnícky asistent v 1. ročníku len v prvom polroku môže výučbu predmetu vyučovať učiteľka „ošetrovateľstva“ s rigoróznou skúškou z ošetrovateľstva

Vyučovacie predmety	Kvalifikačné požiadavky Vysokoškolské vzdelanie II. stupňa v príslušnom študijnom odbore, dopĺňujúce pedagogické štúdium (DPŠ) a minimálne 2 roky odbornej praxe
Vnútorné choroby Chirurgia Gynekológia a pôrodníctvo Neurológia Psychiatria Pediatria Ortopédia a protetika Traumatológia Genetika Mikrobiológia	<ul style="list-style-type: none"> - všeobecné lekárstvo so špecializáciou v príslušnom odbore
Klinika chorôb Zdravotnícka propedeutika Vybrané kapitoly z klinických odborov	<ul style="list-style-type: none"> - všeobecné lekárstvo so špecializáciou vnútorné lekárstvo alebo chirurgia
Farmakológia	<ul style="list-style-type: none"> - všeobecné lekárstvo - farmácia
Zdravotnícka etika	<ul style="list-style-type: none"> - „ošetrovatel'stvo“ - všeobecné lekárstvo - fyzioterapia
Psychológia Psychológia a pedagogika Aplikovaná psychológia Psychológia, pedagogika a sociológia Psychológia, pedagogika a profesijná komunikácia Psychológia a sociológia Psychológia a etika	<ul style="list-style-type: none"> - „ošetrovatel'stvo“ - fyzioterapia
Komunikácia	<ul style="list-style-type: none"> - „ošetrovatel'stvo“ - fyzioterapia

Kvalifikačné požiadavky na učiteľov profilujúcich odborných predmetov v študijnom odbore masér

Vyučovacie predmety	Kvalifikačné požiadavky Vysokoškolské vzdelanie II. stupňa v príslušnom študijnom odbore, doplňujúce pedagogické štúdium (DPS) a minimálne 2 roky odbornej praxe
Fyzikálna terapia	<ul style="list-style-type: none"> - fyzioterapia - pedagogika s predchádzajúcim ukončením študijného odboru rehabilitačný pracovník, rehabilitačný asistent, diplomovaný fyzioterapeut doplnené odbornou praxou, - ošetrovatel'stvo – rehabilitácia
Masáže	<ul style="list-style-type: none"> - fyzioterapia - pedagogika s predchádzajúcim ukončením študijného odboru rehabilitačný pracovník, rehabilitačný asistent, diplomovaný fyzioterapeut doplnené odbornou praxou, - ošetrovatel'stvo – rehabilitácia
Rekondično-relaxačné cvičenia	<ul style="list-style-type: none"> - fyzioterapia - pedagogika s predchádzajúcim ukončením študijného odboru rehabilitačný pracovník, rehabilitačný asistent, diplomovaný fyzioterapeut doplnené odbornou praxou, - ošetrovatel'stvo – rehabilitácia - telesná výchova a šport – rehabilitácia
Masáže a hydro-, termo-, balneoterapia – klinické cvičenia	<ul style="list-style-type: none"> - fyzioterapia - pedagogika s predchádzajúcim ukončením študijného odboru rehabilitačný pracovník, rehabilitačný asistent, diplomovaný fyzioterapeut doplnené odbornou praxou, - ošetrovatel'stvo – rehabilitácia

3.7. Učebné zdroje

3.7.1 Odborná literatúra

VYUČOVACÍ PREDMET	NÁZOV UČEBNICE	AUTOR	ROK VYDANIA
anatómia a fyziológia	Somatológia I., II.	Dylevský, Trojan	Osveta 2003
patológia	Patológia	Křejší, J., Dvořáček, Č. Slugeň	Osveta 1991 Osveta 1998
organizácia zdravotníctva	Organizácia zdravotníctva	Šagát, T. a kol.	Osveta 2003
prvá pomoc	Prvá pomoc	Hrabovský, J., Dvořáček, I.	Osveta 1991
preventívne lekárstvo	Preventívne lekárstvo	Rovný, I. a kol.	Osveta 1995
psychológia, pedagogika a sociológia	Psychológia a pedagogika Psychológia	Šútovec, J. a kol. Štefanovič, J., Greisinger, J.	Osveta 1993 Osveta 1986
zdravie a klinika chorôb	Zdravie a klinika chorôb	Kopecká, K., Kopecký,	Osveta 2003
fyzikálna terapia	Fyzikálna terapia	Komačeková, D. a kol.	Osveta 2008
rekondično-relaxačné cvičenia	–		
masáže	Fyzikálna terapia	Komačeková, D. a kol.	Osveta 2008
masáže a foto-, hydro-, termo-, balneoterapia – cvičenia	Fyzikálna terapia	Komačeková, D. a kol.	Osveta 2008
latinský jazyk	Latinský jazyk Stručný lekársky slovník	Kábrt, J., Kucharský, P. Kábrt, J., Valach, V.	Osveta 2010 Osveta 1992

3.7.2 Didaktická technika

1. Prenosný dátový projektor
2. Počítače, tlačiareň
3. Kopírovací stroj a skener
4. Video a DVD prehrávač
5. Projekčné plátno
6. Flipchart
7. Uchytávacie lišty
8. Televízor
9. Magnetofón
10. Rozhlasový prijímač

3.7.3 Materiálne výučbové prostriedky

1. CD, DVD
2. Odborné filmy a diafilmy

3. Softwarové programy určené pre prácu v odbore, ktoré sú priebežne aktualizované
4. Obrazy, tabule, mapy a schémy konštrukcií
5. Vybavenie odborných učební podľa normatívu podľa ŠVP
6. Spotrebný zdravotnícky a iný materiál
7. Anatomicko-fyziologické a iné modely

4 OSOBITOSTI A PODMIENKY VZDELÁVANIA ŽIAKOV SO ŠPECIÁLNYMI VÝCHOVNO-VZDELÁVACÍMI POTREBAMI

Požiadavky zdravotnej spôsobilosti na uchádzača

<p>Do stredných zdravotníckych škôl môžu byť prijatí uchádzači, ktorých zdravotný stav posúdil a na prihláške potvrdil všeobecný lekár pre deti a dorast. Do študijného odboru 5370 M masér a 5376 M masér pre zrakovo hendikepovaných môžu byť prijatí žiaci, ktorí spĺňajú zdravotnú spôsobilosť k výkonu zdravotníckeho povolania vrátane opatrení pre pracovníkov vykonávajúcich epidemiologicky závažnú činnosť podľa právnych predpisov MZ SR.</p> <p>Do študijného odboru 5370 M masér a 5376 M masér pre zrakovo hendikepovaných nemôžu byť prijatí uchádzači, ktorí majú mentálne, zmyslové (okrem porúch zraku) alebo telesné postihnutie, zdravotné oslabenie alebo ochorenie, majú narušenú komunikačnú schopnosť, špecifické poruchy učenia alebo správania sa, autistický syndróm, poruchy psychického vývinu.</p>	
Špecifické poruchy učenia	<p>Záleží od individuálneho prípadu, od typu poruchy a úrovne jej kompenzácie. Vzhľadom na vysoké nároky zdravotníckych študijných odborov na študijné predpoklady žiakov, treba zväziť ich vhodnosť pre žiakov s dyslexiou, dysgrafiou a dyskalkúliou.</p> <p>Vhodnosť študijných odborov pre žiakov so špecifickými vývinovými poruchami učenia treba konzultovať so školskými zariadeniami výchovného poradenstva a prevencie.</p>
Žiaci zo sociálne znevýhodneného prostredia (SZP)	<p>V spolupráci školy s územnou samosprávou a ÚPSVaR možno získať pre žiakov príspevok na školské pomôcky, na cestovné, ubytovanie, stravovanie.</p>
Mimoriadne nadaní žiaci	<p>Výučba sa u nich môže organizovať formou individuálnych študijných plánov a programov, ktoré sa vypracujú podľa reálnej situácie (možnosť absolvovania odboru v skrátenom čase, príprava na ďalšie vzdelávanie). Uvedené naplatí pre odbornú prax.</p>

5. CHARAKTERISTIKA ŠTÁTNEHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU ŠTUDIJNÉHO ODBORU: 5370 M masér, 5376 M masér pre zrakovo hendikepovaných

5.1 Popis vzdelávacieho programu

Vzdelávací program je určený pre študijný odbor:

5370 M masér

5376 M masér pre zrakovo hendikepovaných

Štátny vzdelávací program pre študijný odbor: masér má poskytnúť základný rámec, pravidlá a požiadavky pre tvorbu školských vzdelávacích programov. ŠVP neslúži na priame vyučovanie, ale je iba podkladom, spolu s legislatívou, pre tvorbu školských vzdelávacích programov.

Vzdelávací program a príprava žiakov má široký záber. Široké profilovanie absolventov so zameraním na kľúčové kompetencie umožňuje pripraviť žiakov na komplexné riešenie odborných problémov, ale aj na ich pohotovú adaptabilitu a prispôbenie sa pre prácu v nových podmienkach (v závislosti od trhu práce), pre uplatňovanie nových koncepcií, metód, foriem, postupov, činností.

Štátny vzdelávací program zahŕňa všeobecné, odborné ako aj špecifické teoretické poznatky a ich aplikáciu v praktických činnostiach pri príprave zdravotníckych pracovníkov – masérov pre oblasť liečebnej rehabilitácie, rekondície a relaxácie s praktickým výkonom odborných masérskych činností a odborných činností vo foto-, hydro-, termo-, balneoterapii v zdravotníckych, kúpeľných, sociálnych a iných zariadeniach. Jeho obsah a štruktúra poskytuje široký odborný profil, ktorý je zárukou prípravy absolventov schopných samostatne vykonávať základné úlohy v preventívnom, diagnostickom a liečebnom režime zdravotnej starostlivosti.

Obsah vzdelania je koncipovaný tak, aby žiaci zvládli všeobecné a odborné poznatky a zručnosti na požadovanej profesionálnej úrovni nevyhnutné na získanie úplného všeobecného vzdelania a odbornej spôsobilosti na výkon zdravotníckeho povolania: masér. Tomu zodpovedá štruktúra a obsah odbornej zložky vzdelávania vrátane klinickej praxe. Dominantnú zložku odbornej prípravy tvoria predmety teoretického a praktického zamerania, najmä fyzikálna terapia, zdravie a klinika chorôb, masáže, rekondično-relaxačné cvičenia, pedagogika, psychológia a profesijná komunikácia a klinická prax. Tieto predmety prehlbujú vzťah medzi teoretickými vedomosťami a praktickým osvojovaním si profesionálnych zručností.

V teoreticko-praktickej príprave v triedach, laboratóriách, špecializovaných odborných učebniach žiaci získajú základné poznatky, vždy však v súvisi s ich praktickou aplikáciou a praktickým využitím. Vedomosti žiakov získané v teoretickom vyučovaní slúžia predovšetkým na zdôvodnenie praktických činností a postupov.

V klinickej praxi sa utvárajú, rozvíjajú a upevňujú základné odborné zručnosti v odborných činnostiach pod priamym vedením učiteľov alebo odborníkov z praxe s príslušnou odbornou spôsobilosťou podľa osobitného predpisu pod vedením, ktorej sa praktické vyučovanie vykonáva - nácvik a upevňovania odborných činností. Odbornú prípravu umocňuje absolvovanie odborných exkurzií na špecializovaných pracoviskách.

Z hľadiska jeho použitia pre cieľové skupiny vzdelávacej sústavy Slovenskej republiky sa vzdelávanie organizuje formou denného 4. ročného štúdia pre absolventov základnej školy a absolventov stredných škôl s maturitou formou 2. ročného denného štúdia.

Výchova a vzdelávanie sa v zdravotníckom odbore organizuje v pomaturitnom kvalifikačnom štúdiu aj externou formou štúdia.

Externá forma štúdia sa uskutočňuje ako večerná. Večerné vzdelávanie je organizované pravidelne niekoľkokrát v týždni v rozsahu 10 až 15 hodín týždenne.

Podmienky prijatia ustanovuje vykonávací predpis o prijímacom konaní na stredné školy.

Výstupným dokladom o získanom vzdelaní je maturitné vysvedčenie.

Absolventi štúdia sa uplatnia pri výkone povolania: masér v oblasti liečebnej rehabilitácie, rekondície a relaxácie s praktickým výkonom odborných masérskych činností a odborných činností vo foto-, hydro-, termo-, balneoterapii v zdravotníckych, zariadeniach prírodných liečebných kúpeľov, zariadeniach sociálnych služieb a iných zariadeniach.

5.2 Základné údaje pre úplné stredné odborné vzdelanie: 5370 M masér a 5376 M masér pre zrakovo hendikepovaných

Študijný odbor:	5370 M masér 5376 M masér pre zrakovo hendikepovaných
Forma štúdia:	Denné štúdium pre absolventov základnej školy
Dĺžka štúdia:	4 roky
Vyučovací jazyk	Štátny jazyk
Nevyhnutne vstupné požiadavky na štúdium:	Nižšie stredné vzdelanie a splnenie podmienok prijímacieho konania
Podmienky na prijatie do študijného odboru:	<p>Do študijného odboru masér môžu byť prijatí žiaci, ktorí spĺňajú zdravotné kritériá na prácu v odbore.</p> <p>Vyjadrenie lekára o zdravotnom stave uchádzača musí byť pripojené.</p> <p>Profilové predmety na prijímacie skúšky:</p> <ul style="list-style-type: none"> - talentová skúška: overenie fyzickej zdatnosti a pohybových schopností vrátane plávania (okrem uchádzačov s poruchami zraku alebo nevidiacich) - slovenský jazyk a literatúra - prírodopis/ biológia
Spôsob ukončenia štúdia:	Maturitná skúška
Doklad o získanom stupni vzdelania a o získanej kvalifikácii	Vysvedčenie o maturitnej skúške Absolvent v zmysle nariadenia vlády č. 513/2011 Z.z. o používaní profesijných titulov a ich skratiek viažucich sa na odbornú spôsobilosť na výkon zdravotníckeho povolania je oprávnený používať profesijný titul " <i>masér</i> ", ktorý používa osoba odborne spôsobilá na výkon odborných pracovných činností v zdravotníckom povolaní masér.
Poskytnutý stupeň vzdelania	Úplné stredné odborné vzdelanie
Možnosti pracovného uplatnenia absolventa:	Masér je zdravotnícky pracovník, ktorý sa uplatní v zdravotníckych zariadeniach, zariadeniach prírodných liečebných kúpeľov, špecializovaných zariadeniach, zariadeniach sociálnych služieb, wellnes a iných zariadeniach.
Možnosti ďalšieho štúdia:	Vzdelávacie programy pomaturitného a vysokoškolského štúdia. Ďalšie vzdelávanie zdravotníckych pracovníkov podľa platnej legislatívy MZ SR

5.3 Základné údaje pre pomaturitné kvalifikačné štúdium: 5370 N masér a 5376 N masér pre zrakovo hendikepovaných

Študijný odbor:	5370 M masér 5376 M masér pre zrakovo hendikepovaných
Forma štúdia:	1. Denné štúdium pre absolventov strednej školy 2. Večerné štúdium pre absolventov strednej školy
Dĺžka štúdia:	1. 2 roky 2. 2 roky
Vyučovací jazyk	Štátny jazyk
Nevyhnutne vstupné požiadavky na štúdium:	úplné stredné všeobecné vzdelanie alebo úplné stredné odborné vzdelanie a splnenie podmienok prijímacieho konania
Podmienky na prijatie do študijného odboru:	Do študijného odboru masér môžu byť prijatí žiaci, ktorí spĺňajú zdravotné kritériá na prácu v odbore. Vyjadrenie lekára o zdravotnom stave uchádzača musí byť pripojené. Profilové predmety na prijímacie skúšky: - talentová skúška: overenie fyzickej zdatnosti a pohybových schopností vrátane plávania (okrem uchádzačov s poruchami zraku alebo nevidiacich) - slovenský jazyk a literatúra - biológia
Spôsob ukončenia štúdia:	Maturitná skúška
Doklad o získanom stupni vzdelania a o získanej kvalifikácii	Vysvedčenie o maturitnej skúške Absolvent v zmysle nariadenia vlády č. 513/2011 Z.z. o používaní profesijných titulov a ich skratiek viazucich sa na odbornú spôsobilosť na výkon zdravotníckeho povolania je oprávnený používať profesijný titul " <i>masér</i> ", ktorý používa osoba odborne spôsobilá na výkon odborných pracovných činností v zdravotníckom povolaní masér.
Poskytnutý stupeň vzdelania	Úplné stredné odborné vzdelanie
Možnosti pracovného uplatnenia absolventa:	Masér je zdravotnícky pracovník, ktorý sa uplatní v zdravotníckych zariadeniach, zariadeniach prírodných liečebných kúpeľov, špecializovaných zariadeniach, zariadeniach sociálnych služieb, wellnes a iných zariadeniach.
Možnosti ďalšieho štúdia:	Vzdelávacie programy vysokoškolského štúdia. Ďalšie vzdelávanie zdravotníckych pracovníkov podľa platnej legislatívy MZ SR

5.4 Požiadavky zdravotnej spôsobilosti na uchádzača

Do stredných zdravotníckych škôl môžu byť prijatí uchádzači, ktorých zdravotný stav posúdil a na prihláške potvrdil pediater poskytujúci všeobecnú starostlivosť pre deti a dorast v prípade externej formy štúdia všeobecný lekár. Do študijného odboru masér a masér pre zrakovo hendikepovaných môžu byť prijatí žiaci, ktorí spĺňajú zdravotnú spôsobilosť k výkonu zdravotníckeho povolania vrátane opatrení pre pracovníkov vykonávajúcich epidemiologicky závažnú činnosť podľa právnych predpisov MZ SR.

Do študijného odboru 5370 M masér a 5376 M masér pre zrakovo hendikepovaných nemôžu byť prijatí uchádzači, ktorí majú mentálne, zmyslové (okrem porúch zraku) alebo telesné postihnutie, zdravotné oslabenie alebo ochorenie, majú narušenú komunikačnú schopnosť, špecifické poruchy učenia alebo správania sa, autistický syndróm, poruchy psychického vývinu.

6 PROFIL ABSOLVENTA

6.1 Celková charakteristika absolventa

Študijný odbor masér a masér pre zrakovo hendikepovaných pripravuje zdravotníckych pracovníkov, ktorí sú spôsobilí samostatne vykonávať odborné masérske činnosti a odborné činnosti vo foto-, hydro-, termo-, balneoterapii v preventívnom, diagnostickom a liečebnom režime zdravotnej starostlivosti v zdravotníckych zariadeniach, zariadeniach prírodných liečebných kúpeľoch, špecializovaných zariadeniach, zariadeniach sociálnych služieb, wellness a iných zariadeniach.

Náročnosť zdravotníckeho povolania si vyžaduje široký všeobecný rozhľad, rozsiahle odborné vedomosti a spôsobilosti a kladie vysoké nároky na osobnostný rozvoj. Absolvent je schopný aplikovať nadobudnuté vedomosti a zručnosti v praxi, zorganizovať, zrealizovať aktivity, vyhodnotiť prácu svoju i svojich kolegov.

Dôležitou súčasťou profilu absolventa sú jeho vedomosti a spôsobilosti z oblasti starostlivosti o zdravie a jeho ochranu, z fyzikálna terapie, zdravie a klinika chorôb, masáže, rekondično-relaxačné cvičenia, pedagogika, psychológia a profesijná komunikácia a klinická prax. V správaní absolventa dominuje tolerancia, empatia, asertivita a prosociálne správanie. Absolvent je pripravený pracovať tvorivo samostatne i v tíme, v praktickej i teoretickej činnosti, je komunikatívny, zručný v nadväzovaní a sprostredkovaní kontaktov, má kultivované vystupovanie a prejavy. Vyznačuje sa vysokým stupňom sebaregulácie a sebakontroly, schopnosťou spolupráce. Má predpoklady na ďalší odborný, profesionálny i osobnostný rozvoj, inováciu práce i prehlbovanie vedomostí a zručností a je naklonený a otvorený novým trendom a metódam v danej profesii.

Absolvent má mať pre kvalifikovaný výkon týchto činností potrebné všeobecné vzdelanie, znalosť cudzích jazykov a široký odborný profil. Má byť dostatočne adaptabilný aj v príbuzných odboroch, schopný aplikovať nadobudnuté vedomosti a zručnosti pri samostatnom riešení pracovných problémov, schopný pracovať v tíme, aktívne komunikovať a podieľať sa na organizácii a riadení pracoviska, sústavne sa vzdelávať, ovládať dôležité výkonové zručnosti, konať v súlade s právnymi normami spoločnosti a zásadami etiky a demokracie. Zároveň je schopný uplatňovať moderné metódy, technológie a štýl práce, logické myslenie, samostatnosť, zodpovednosť a iniciatívu. Absolvent je pripravovaný v súlade s medzinárodnými štandardami (jazykové, počítačové). Má predpoklady na ďalší

odborný, profesionálny i osobnostný rozvoj, inováciu práce i prehlbovanie vedomostí a zručností. Je naklonený a otvorený novým trendom a metódam v danej profesii. Absolvent má

predpoklady konať cieľavedome, rozvážne a rozhodne v súlade s právnymi predpismi spoločnosti, zásadami vlastenectva, humanizmu a demokracie. Predpokladá sa jeho schopnosť samostatného ďalšieho rozvoja a štúdia odboru na základe získaných vedomostí vo všeobecno-vzdelávacích i odborných predmetoch. Príprava je zameraná aj na pomaturitné, vyššie odborné vzdelávanie a vysokoškolské štúdium.

Absolvent študijného odboru je pripravený:

- samostatne vykonávať na základe ordinácie lekára klasickú masáž
- samostatne vykonávať na základe ordinácie lekára reflexnú masáž
- samostatne vykonávať na základe ordinácie lekára manuálnu lymfodrenáž
- samostatne pripravovať a vykonávať podľa ordinácie lekára procedúry foto-, hydro-, termo a balneoterapie
- samostatne vykonávať športovú masáž
- samostatne vykonávať reflexnú masáž chodidiel a akupresúru
- podieľať sa na primárnej, sekundárnej a terciárnej prevencii
- poskytovať odbornú prvú pomoc.

Odbornou praxou a ďalším štúdiom si zvyšuje kvalifikáciu.

Po absolvovaní vzdelávacieho programu absolvent disponuje týmito kompetenciami:

6.2 Kľúčové kompetencie

Vzdelávanie v ŠVP v súlade s cieľmi výchovy a vzdelávania na danom stupni vzdelania smeruje k tomu, aby si žiaci vytvorili zodpovedajúce schopnosti a študijné predpoklady. Kľúčové kompetencie chápeme ako kombináciu vedomostí, zručností, postojov, hodnotovej orientácie a ďalších charakteristík osobnosti, ktoré každý človek potrebuje na svoje osobné uspokojenie a rozvoj, aktívne občianstvo, spoločenské a sociálne začlenenie, k tomu, aby mohol primerane konať v rôznych pracovných a životných situáciách počas celého svojho života. Kľúčové kompetencie ako výkonové štandardy sa v rámci výchovno-vzdelávacieho procesu prostredníctvom výchovných a vzdelávacích stratégií rozvíjajú, osvojujú a hodnotia buď na úrovni školy, odboru vzdelávania alebo vyučovacieho predmetu. V súlade so Spoločným európskym rámcom kľúčových kompetencií pre celoživotné vzdelávanie ŠVP vymedzil nasledovné kľúčové kompetencie:

a) Spôsobilosti konať samostatne v spoločenskom a pracovnom živote

Sú to spôsobilosti, ktoré sú základom pre ďalšie získavanie vedomostí, zručností, postojov a hodnotovej orientácie. Patria sem schopnosti nevyhnutné pre cieľavedomé a zodpovedné riadenie a organizovanie svojho osobného, spoločenského a pracovného života. Jednotlivci si potrebujú vytvárať svoju osobnú identitu vo vzťahu k životným podmienkam, povolaniu, práci a životnému prostrediu, spoločenským normám, sociálnym a ekonomickým inštitúciám, robiť správne rozhodnutia, voľby, opatrenia a postupy. Tieto kompetencie sú veľmi úzko späté s osvojovaním si kultúry myslenia a poznávania.

Absolvent má:

- logicky a reálne zdôvodňovať svoje názory, konania a rozhodnutia,
- porovnať formálne a neformálne pravidlá, zákonitosti, predpisy, sociálne normy, morálne
- zásady, vlastné a celospoločenské očakávania v systéme, v ktorom existuje,
- identifikovať priame a nepriame dôsledky svojej činnosti,
- vybrať si správne rozhodnutie a cieľ z rôznych možností,
- vysvetliť svoje životné plány, záujmy a predsavzatia,
- popísať svoje ľudské práva, popísať svoje povinnosti, záujmy, obmedzenia a potreby,

- definovať svoje ciele a prognózy,
- určiť zdroje osobného a spoločenského života a ich očakávaný vývoj,
- zdôvodňovať svoje argumenty, riešenia, potreby, práva, povinnosti a konanie.

b) Spôsobilosť interaktívne používať vedomosti, informačné a komunikačné technológie, komunikovať v materinskom a cudzom jazyku

Sú to schopnosti, ktoré žiak získava za účelom aktívneho zapojenia sa do spoločnosti založenej na vedomostiach s jasným zmyslom pre vlastnú identitu a smer života, sebazdokonaľovanie a zvyšovanie výkonnosti, racionálneho a samostatného vzdelávania a učenia sa počas celého života, aktualizovania a udržiavania potrebnej základnej úrovne jazykových schopností, informačných a komunikačných zručností. Od žiaka sa vyžaduje efektívne využívať písaný a hovorený materinský a cudzí jazyk, disponovať s čitateľskou a matematickou gramotnosťou, prehodnocovať základné zručnosti a sebatvorit'.

Absolvent má:

- správne sa vyjadrovať v materinskom jazyku v písomnej a hovorenej forme,
- spoľahlivo sa vyjadrovať v cudzom jazyku v písomnej a hovorenej forme,
- riešiť matematické príklady a rôzne situácie,
- identifikovať, vyhľadávať, triediť a spracovať rôzne informácie a informačné zdroje,
- posudzovať vierohodnosť rôznych informačných zdrojov,
- kriticky hodnotiť získané informácie,
- formulovať, pozorovať, triediť a merať hypotézy,
- overovať a interpretovať získané údaje,
- pracovať s elektronickou poštou,
- pracovať s rôznymi pokročilejšími informačnými a komunikačnými technológiami.

c) Schopnosť pracovať v rôznorodých skupinách

Tieto schopnosti sa využívajú pri riadení medziľudských vzťahov, formovaní nových typov spolupráce. Sú to schopnosti, ktoré sa objavujú v náročnejších podmienkach, aj pri riešení problémov ľudí, ktorí sa nevedia zaradiť do spoločenského života. Žiaci musia byť schopní učiť sa, nažívať a pracovať nielen ako jednotlivci, ale v sociálne vyváženej skupine. Sú to teda schopnosti, ktoré na základe získaných vedomostí, sociálnych zručností, interkulturálnych kompetencií, postojov a hodnotovej orientácii umožňujú stanoviť jednoduché algoritmy na vyriešenie problémových úloh, javov a situácií a získané poznatky využívať v osobnom živote a povolání.

Absolvent má:

- prejavit' empatiu a sebareflexiu,
- vyjadrit' svoje pocity a korigovat' negativitu,
- pozitívne motivovat' seba a druhých,
- ovplyvňovat' ľudí (prehováranie, presvedčovanie),
- stanovit' priority cieľov,
- predkladať primerané návrhy na rozdelenie jednotlivých kompetencií a úloh pre ostatných členov tímu a posudzovat' spoločne s učiteľom a s ostatnými, či sú schopní určené kompetencie zvládnuť,
- prezentovat' svoje myšlienky, návrhy a postoje,
- konštruktívne diskutovat', aktívne predkladať progresívne návrhy a pozorne počúvať druhých,
- budovat' a organizovat' vyrovnanú a udržateľnú spoluprácu,
- uzatvárať jasné dohody,
- rozhodnúť o výbere správneho názoru z rôznych možností,
- analyzovat' hranice problému,

- identifikovať oblasť dohody a rozporu,
- určovať najzávažnejšie rysy problému, rôzne možnosti riešenia, ich klady a zápory v danom kontexte aj v dlhodobjších súvislostiach, kritériá pre voľbu konečného optimálneho riešenia,
- spolupracovať pri riešení problémov s inými ľuďmi,
- samostatne pracovať a riadiť práce v menšom kolektíve,
- určovať vážne nedostatky a kvality vo vlastnom učení, pracovných výkonoch a osobnostnom raste,
- predkladať spolupracovníkom vlastné návrhy na zlepšenie práce, bez zaujatosti posudzovať návrhy druhých,
- prispievať k vytváraniu ústretových medziľudských vzťahov, predchádzať osobným konfliktom, nepodliehať predsudkom a stereotypom v prístupe k druhým.

6.3 Odborné kompetencie

a) Požadované vedomosti

Absolvent má splniť tieto **výkonové štandardy vedomostí** (má poznať):

- základy latinčiny a medicínskej terminológie
- základy anatómie, fyziológie a patológie človeka, prostredníctvom ktorých pochopí stavbu, funkciu, vývoj organizmu a prejavy chorobných procesov v ľudskom organizme,
- základy mikrobiológie, imunológie, alergológie, epidemiológie a hygieny, aby pochopil jednotu organizmu a prostredia v zdraví i v chorobe, aby bol schopný aktívnej účasti pri tvorbe a ochrane životného a pracovného prostredia a prevencie ochorení,
- organizáciu zdravotníctva, stratégiu, systém, finančné zabezpečenie a právne aspekty zdravotnej starostlivosti,
- účinnú prvú pomoc pri úrazoch, stavoch ohrozujúcich život, pri pôrodoch mimo zdravotníckeho zariadenia, pri hromadných postihnutiach a pri zasiahnutí zbraňami hromadného ničenia,
- osobnosť človeka vo vývoji, v zdraví a chorobe, zvlášť jeho prežívanie, správanie a konanie poznať seba samého,
- metódy a prostriedky výchovného pôsobenia na zachovanie, upevňovanie a obnovu zdravia a metódy sebvýchovy,
- postavenie jedinca v skupine a v spoločnosti, zvlášť vo fyzioterapeutických tímoch a vo dvojici masér - pacient (klient),
- základné atribúty zdravia, jeho zachovania, upevňovania a obnovovania, a faktory, ktoré ovplyvňujú zdravotný stav,
- jednotlivé štádiá narušenia zdravia - nemoc, nevoľnosť, choroba, ohrozenie a rizikové faktory chorôb a poranení a faktory ovplyvňujúce zdravotný stav,
- základné príčiny, príznaky, diagnostiku a terapiu pri systémových ochoreniach, stavoch a v jednotlivých vekových obdobiach,
- základné princípy medicínskej etiky,
- fyzikálnu podstatu podnetov vo foto-, termo-, hydro- a balneoterapii, ich fyziologické účinky,
- mechanizmus pôsobenia v organizme, ich liečebné využitie v prevencii a terapii systémových ochorení a stavov v jednotlivých vekových obdobiach,
- vlastnosti a účinky prírodných liečivých zdrojov a špeciálnych chemických látok a ich vplyv na organizmus,
- podstatu a využitie mechanickej energie pri masážach, mechanizmus pôsobenia

- a fyziologické účinky jednotlivých druhov masáží na organizmus,
- princípy aplikácie a aplikačné techniky klasickej, športovej a reflexnej masáže, manuálnej a prístrojovej lymfodrenáže,
- význam regeneračných procedúr (sauna a pod.) v spojení s rekondično-relaxačnými cvičeniami a inými pohybovými aktivitami.

b) Požadované zručnosti

Absolvent má splniť tieto **výkonové štandardy zručností** (musí byť schopný):

- prakticky zvládnuť sústavu masážnych hmatov aplikovaných v zostavách klasickej a športovej masáže,
- prakticky ovládať jednotlivé hmaty a zostavy väzivovej, segmentovej a periostovej masáže, reflexnej masáže chodidiel a akupresúry,
- prakticky zvládnuť masážne hmaty manuálnej lymfodrenáže a aplikáciu prístrojovej lymfodrenáže,
- pripraviť a aplikovať jednotlivé procedúry fototerapie,
- pripraviť a vykonať jednotlivé procedúry negatívnej a pozitívnej, lokálnej a celkovej termoterapie,
- pripraviť a aplikovať jednotlivé hydroterapeutické procedúry s masážnym efektom a všetky druhy prísadových kúpeľov,
- pripraviť a vykonať vonkajšie balneo-terapeutické procedúry a inhalácie,
- sledovať, posudzovať a zaznamenávať účinky mechano-, foto-, termo-, hydro- a balneopodnetov na organizmus,
- dodržiavať zásady hygieny práce v profesionálnych činnostiach,
- manipulovať s pomôckami a prístrojovou technikou pri aplikácii mechano-, foto-, termo-, hydro- a balneoterapeutických procedúr,
- zvládnuť kvalifikovanú prvú pomoc pri úrazoch a stavoch ohrozujúcich život,
- profesionálne komunikovať v pracovných činnostiach,
- manipulovať s výpočtovou technikou v zdravotníctve,
- dodržiavať predpisy bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, hygienu práce a vedieť používať prostriedky protipožiarnej ochrany.

c) Požadované osobnostné predpoklady, vlastnosti a schopnosti

Absolvent sa vyznačuje:

- morálno-etickým a humánnym prístupom k ľuďom, najmä k chorým, starým, telesne a psychicky postihnutým, vychádzajúc z lásky k človeku a snahy pomáhať mu, dokázať ho akceptovať a akceptovať jeho práva na individualizovanú starostlivosť, účasť na nej, zabezpečiť mu súkromie, byť schopný pochopiť ho, prejavíť mu úctu, empatiu, útechu a emocionálnu podporu, brať ohľad na jeho osobnosť,
- trpezlivosťou, vytrvalosťou, flexibilitou, kreativitou,
- komunikatívnosťou, priateľskosťou, prosociálnym správaním,
- spoľahlivosťou, presnosťou,
- primeraným sebahodnotením, sebadisciplínou,
- emocionálnou stabilitou,
- diskretnosťou a zodpovednosťou,
- iniciatívnosťou, adaptabilitou, tvorivosťou,
- asertívnosťou, altruizmom,
- zvládať záťažové životné situácie,
- schopnosťou pracovať v tíme i samostatne.

7. UČEBNÉ PLÁNY ŠTÁTNEHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU

Rámcový učebný plán

Rámcový učebný plán vymedzuje proporcie medzi všeobecným a odborným vzdelávaním a ich záväzný minimálny rozsah. Tento plán je východiskom pre spracovanie konkrétnych učebných plánov pre všeobecnú zložku vzdelávania školských vzdelávacích programov, v ktorých budú vzdelávacie oblasti rozpracované do učebných osnov vyučovacích predmetov alebo modulov. Počty vyučovacích hodín pre jednotlivé vzdelávacie oblasti predstavujú nevyhnutné minimum. V školských vzdelávacích programoch sa môžu rozšíriť podľa potrieb odborov a zámerov školy z kapacity disponibilných hodín.

7.1 Rámcový učebný plán pre 4 - ročné študijné odbory

Cieľové zložky vzdelávania	Počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe za štúdium	Minimálny celkový počet hodín za štúdium
Všeobecné vzdelávanie	48	1536
Odborné vzdelávanie	68	2176
Disponibilné hodiny	16	512
CELKOM	132	4224

Kategórie a názvy vzdelávacích oblastí	Minimálny počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe za štúdium	Minimálny celkový počet hodín za štúdium
VŠEOBECNÉ VZDELÁVANIE	48	1536
Jazyk a komunikácia <i>slovenský jazyk a literatúra</i> <i>prvý cudzí jazyk</i>	24	768
Človek a hodnoty <i>etická výchova/náboženská výchova</i>	2	64
Človek a spoločnosť <i>dejepis</i> <i>občianska náuka</i>	5	160
Človek a príroda <i>fyzika</i> <i>chémia</i> <i>biológia</i> <i>geografia</i>	3	96
Matematika a práca s informáciami <i>matematika</i> <i>informatika</i>	6	192
Zdravie a pohyb <i>telesná a športová výchova</i>	8	256
ODBORNÉ VZDELÁVANIE	68	2176
Disponibilné hodiny	16	512
SPOLU	132	4224
Účelové kurzy/učivo		
Kurz pohybových aktivít v prírode		
Kurz na ochranu života a zdravia		
Účelové cvičenia		
Účelový kurz podľa výberu		
Maturitná skúška		

Minimálny počet týždenných hodín je 33 (rozpätie 33 – 35 hodín)

7.2 Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre všeobecné vzdelávanie:

- a) Počet týždenných vyučovacích hodín v školských vzdelávacích programoch je minimálne 33 hodín a maximálne 35 hodín, za celé štúdium minimálne 132 hodín, maximálne 140 hodín. Výučba v študijných odboroch sa realizuje v 1., 2. a 3. ročníku v rozsahu 33 týždňov, v 4. ročníku v rozsahu 30 týždňov (do celkového počtu hodín za štúdium sa počíta priemer 32 týždňov, spresnenie počtu hodín za štúdium bude predmetom školských učebných plánov). Časová rezerva sa využije na opakovanie a doplnenie učiva, na kurz na ochranu života a zdravia a kurzy pohybových aktivít v prírode ap. a v poslednom ročníku na absolvovanie maturitnej skúšky.
- b) Trieda sa môže deliť na skupiny podľa potrieb odboru štúdia a podmienok školy.
- c) Riaditeľ školy po prerokovaní s pedagogickou radou na návrh predmetových komisií rozhodne, ktoré predmety možno spájať do viachodinových celkov.
- d) Výučba slovenského jazyka a literatúry sa v študijných odboroch realizuje s dotáciou minimálne 3 hodiny týždenne v každom ročníku.
- e) Vyučuje sa jeden z jazykov: jazyk anglický, nemecký, francúzsky, ruský, španielsky, taliansky. Podľa potreby a podmienok školy aj ďalšie cudzie jazyky. Výučba prvého cudzieho jazyka sa v študijných odboroch realizuje minimálne v rozsahu 3 týždenných vyučovacích hodín v ročníku. Druhý cudzí jazyk sa môže vyučovať ako voliteľný predmet z časovej dotácie disponibilných hodín minimálne v rozsahu 3 týždenných vyučovacích hodín v 1. a 2. ročníku a minimálne v rozsahu 2 týždenných vyučovacích hodín v 3. a 4. ročníku.
- f) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a hodnoty“ sú predmety náboženská výchova v alternatíve s etickou výchovou. Predmety etická výchova/náboženská výchova sa vyučujú podľa záujmu žiakov v skupinách najviac 20 žiakov.
- g) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a spoločnosť“ je predmet dejepis a občianska náuka.
- h) Na cirkevných školách je povinnou súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a hodnoty“ predmet náboženstvo (podľa konfesie zriaďovateľa). Predmet etická výchova môže škola vyučovať v rámci voliteľných predmetov. Súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a spoločnosť“ je predmet dejepis a občianska náuka.
- i) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a príroda“ sú predmety fyzika, chémia, biológia a geografia, ktoré sa vyučujú podľa ich účelu v danom odbore.
- j) Súčasťou vzdelávacej oblasti Matematika a práca s informáciami sú predmety matematika a informatika, ktoré sa vyučujú podľa ich účelu v danom odbore štúdia. Výučba matematiky sa realizuje s dotáciou minimálne 1 hodiny týždenne v každom ročníku. Predmet informatika sa vyučuje povinne ak škola nemá zavedený odborný predmet aplikovaná informatika.
- k) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Zdravie a pohyb“ je predmet telesná a športová výchova. Predmet telesná a športová výchova možno vyučovať aj v popoludňajších hodinách a spájať do maximálne dvojhodinových celkov.
- l) Hodnotenie a klasifikácia vyučovacích predmetov sa riadi všeobecne záväznými právnymi predpismi.
- m) Disponibilné hodiny sú spoločné pre všeobecné a odborné vzdelávanie, sú prostriedkom na modifikáciu učebného plánu v školskom vzdelávacom programe a súčasne na vnútornú a vonkajšiu diferenciaciu štúdia na strednej škole. O ich využití rozhoduje vedenie školy na základe vlastnej koncepcie výchovy a vzdelávania podľa návrhu predmetových komisií a po prerokovaní v pedagogickej rade. Možno ich využiť na posilnenie hodinovej dotácie základného učiva (povinných predmetov) alebo na zaradenie ďalšieho rozširujúceho učiva (voliteľných predmetov) v učebnom pláne.

- n) Účelové kurzy sa môžu realizovať v rámci časovej rezervy v školskom roku
- o) Súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov je kurz na ochranu života a zdravia a kurz pohybových aktivít v prírode, ktoré sú uvedené v učebnom pláne školského vzdelávacieho programu. Kurz na ochranu života a zdravia má samostatné tematické celky s týmto obsahom: riešenie mimoriadnych udalostí – civilná ochrana, zdravotná príprava, pobyt a pohyb v prírode, záujmové technické činnosti a športy. Organizuje sa v treťom ročníku štúdia a trvá tri dni po šesť hodín, resp. 5 dní pri realizácii internátnou formou. Účelové cvičenia sú súčasťou prierezovej témy Ochrana života a zdravia. Uskutočňujú sa v 1. a 2. ročníku vo vyučovacom čase v rozsahu 6 hodín v každom polroku školského roka raz.
- Kurz pohybových aktivít v prírode sa koná v rozsahu piatich vyučovacích dní, najmenej však v rozsahu 15 vyučovacích hodín. Organizuje sa 1. ročníku štúdia (so zameraním na zimné športy) a v 2. ročníku štúdia (so zameraním na letné športy).

7. 3 Rámcový učebný plán pre 2 - ročné denné pomaturitné kvalifikačné štúdium: 5370 N masér a 5376 N masér pre zrakovo hendikepovaných

Cieľové zložky vzdelávania	Počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe ^s	Celkový počet hodín za štúdium
Odborné vzdelanie	66	2112
CELKOM	66	2112

7. 4 Rámcový učebný plán pre 2 - ročné večerné pomaturitné kvalifikačné štúdium: 5370 N masér a 5376 N masér pre zrakovo hendikepovaných

Cieľové zložky vzdelávania	Počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe za štúdium	Minimálny celkový počet hodín za štúdium
Odborné vzdelanie	30	960
CELKOM	30	960

7. 5 Učebné plány pre odbornú zložku vzdelávania

Učebný plán pre odbornú zložku vzdelávania vymedzuje záväzný minimálny rozsah odborného vzdelávania v jednotlivých študijných odboroch pripravujúcich žiakov na výkon zdravotníckeho povolania. Počty vyučovacích hodín pre povinné vyučovacie predmety a klinickú prax predstavujú nevyhnutné minimum.

Študijný odbor:	5376 M masér				
Forma, spôsob a organizácia štúdia:	denné štúdium pre absolventov základnej školy				
Kategoríe a názvy vzdelávacích oblastí	Počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe				
	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	Spolu
Teoretické vzdelávanie a praktická príprava					
latinský jazyk	1(1)	-	-	-	1(1)
anatómia a fyziológia	4(1)	2	-	-	6(1)
patológia	-	2	-	-	2
preventívne lekárstvo	-	-	1	-	1
organizácia zdravotníctva		-	1	-	1
prvá pomoc	-	-	-	2(1)	2(1)
psychológia, pedagogika a profesijná komunikácia	-	1	2(2)	1	4(2)
zdravie a klinika chorôb	1	1	2	3	7
fyzikálna terapia	1	2	2	2	7
rekondično-relaxačné cvičenia	-		2(1)	1(1)	3(2)
masáže	-	5(5)	4(4)	-	9(9)
Odborná klinická prax					
masáže a foto-, hydro-, termo-, balneoterapia	-	-	10(10)	15(15)	25(25)
SPOLU	7	13	24	24	68

Študijný odbor:	5376 M masér pre zrakovo hendikepovaných				
Forma, spôsob a organizácia štúdia:	denné štúdium pre absolventov základnej školy				
Kategórie a názvy vzdelávacích oblastí	Počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe				
	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	Spolu
Teoretické vzdelávanie a praktická príprava					
latinský jazyk	1(1)	-	-	-	1(1)
anatómia a fyziológia	4(1)	2	-	-	6(1)
patológia	-	2	-	-	2
preventívne lekárstvo	-	-	1	-	1
organizácia zdravotníctva		-	1	-	1
prvá pomoc	-	-	-	2(1)	2(1)
psychológia, pedagogika a profesijná komunikácia	-	1	2(2)	1	4(2)
zdravie a klinika chorôb	1	1	2	3	7
fyzikálna terapia	1	2	2	2	7
rekondično-relaxačné cvičenia	-		2(1)	1(1)	3(2)
masáže	-	5(5)	4(4)	-	9(9)
Odborná klinická prax					
masáže a foto-, hydro-, termo-, balneoterapia	-	-	10(10)	15(15)	25(25)
SPOLU	7	13	24	24	68

7. 6 Poznámky k učebnému plánu pre odborné vzdelávanie:

- a) Počet týždenných vyučovacích hodín v školských vzdelávacích programoch je minimálne 33 hodín a maximálne 35 hodín, za celé štúdium minimálne 132 hodín, maximálne 140 hodín. Počet hodín v zátvorke udáva počet hodín cvičení z celkového počtu týždenných vyučovacích hodín predmetu. Školský rok trvá 40 týždňov, výučba v študijných odboroch sa realizuje v 1., 2. a 3. ročníku v rozsahu 33 týždňov (v 1. ročníku PKŠ v rozsahu 33 týždňov), v 4. ročníku v rozsahu 30 týždňov (v 2. ročníku PKŠ 30 týždňov). Do celkového počtu hodín za štúdium sa počíta priemer 32 týždňov, spresnenie počtu hodín za štúdium bude predmetom školských učebných plánov. Časová rezerva sa využije na opakovanie a doplnenie učiva, na športovo-vzdelávacie kurzy, na tvorbu projektov, exkurzie, atď. a v poslednom ročníku na absolvovanie maturitnej skúšky.
- b) Predmety odbornej zložky vzdelávania uvedené v učebnom pláne sú povinné pre všetky formy vzdelávania v študijnom odbore.
- c) Obsah učebných osnov predmetov odbornej zložky vzdelávania je záväzný pre všetky formy vzdelávania v študijnom odbore.
- d) Riaditeľ školy na základe odporúčania predmetovej komisie schvaľuje v rámci hodinovej dotácie v učebných osnovách predmetov odbornej zložky vzdelávania, ktoré sú súčasťou štátneho vzdelávacieho programu najviac 30 %-nú úpravu učebného obsahu na inováciu a na zabezpečenie regionálnych a aktuálnych potrieb vyznačenú v ŠkVP.
- e) Praktická príprava sa realizuje podľa platnej legislatívy. Pre kvalitnú realizáciu vzdelávania je potrebné vytvárať podmienky pre osvojovanie požadovaných praktických zručností a činností formou cvičení v laboratórnych podmienkach (v odborných učebniciach, laboratóriách a pod.) a odbornej klinickej praxe v zdravotníckych, sociálnych a iných zariadeniach. Na cvičeniach a odbornej klinickej praxi sa žiaci delia do skupín, najmä s ohľadom na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a na hygienické požiadavky podľa platných predpisov nasledovne: vo všetkých študijných odboroch na cvičeniach v laboratórnych podmienkach (v odborných učebniciach, laboratóriách a pod.) je počet žiakov v skupine maximálne 10. Na odbornej klinickej praxi je počet žiakov v skupine v študijnom odbore masér najviac 6.
- f) Počet žiakov na jedného učiteľa sa riadi všeobecne záväznými právnymi predpismi.
- g) V 3. ročníku denného štúdia a v 1. ročníku PKŠ je v odbornej zložke vzdelávania štvortýždňová odborná súvislá klinická prax.
- h) Profilujúce predmety sú: fyzikálna terapia, zdravie a klinika chorôb, masáže, rekondično-relaxačné cvičenia, pedagogika, psychológia a profesijná komunikácia a klinická odborná prax.
- i) Žiak môže postúpiť do vyššieho ročníka a pristúpiť k praktickej maturitnej skúške v odbornej zložke vzdelávania, ak absolvoval minimálne 90 % praktickej prípravy v profilujúcich predmetoch a 90% klinickej praxe v odbornej zložke vzdelávania.
- j) Maturitná skúška sa organizuje podľa platnej školskej legislatívy.

8. VZDELÁVACIE OBLASTI

8.1 Odborné vzdelávanie

Prehľad vzdelávacích oblastí:

1. Teoretické vzdelávanie a praktická príprava
2. Odborná klinická prax

8.2 Vzdelávacie štandardy odborného vzdelávania

Jednou z výrazných zmien, ktoré sú súčasťou nového procesu vzdelávania je dôslednejšie zameranie na výstup zo vzdelávania. Dôležité je, aby bol jasne sformulovaný výstup a zdôvodnené zaradenie obsahu vzdelávania. Je to štruktúrovaný popis spôsobilostí. Vzdelávanie je vtedy úspešné, ak vieme, k akým cieľom podľa požiadaviek majú žiaci dospieť. Preto sa v Štátnom vzdelávacom programe kladie dôraz na formulovanie požiadaviek na výstup z témy, z ročníka alebo celého stupňa podľa charakteru predmetu.

Vzdelávací štandard sa skladá z dvoch častí: obsahový štandard a výkonový štandard. Obsahová časť vzdelávacieho štandardu určuje minimálny obsah vzdelávania. Jeho hlavným cieľom je zjednocovať, koordinovať resp. zabezpečovať kompatibilitu minimálneho obsahu vzdelávania na všetkých školách. Obsahovú časť tvorí učivo, ktoré je všetkými žiakmi osvojiteľné. Učivo je formulované v štyroch kategóriách: faktúálne poznatky – základný prvok poznania, ktorý žiaci musia vedieť, aby boli oboznámení s určitou disciplínou poznania, alebo aby v nej mohli riešiť vedné problémy; konceptuálne poznatky – vzájomné vzťahy medzi poznatkami; procedurálne poznatky – ako niečo urobiť, metódy skúmania; metakognitívne poznatky – kognície vo všeobecnosti. Výkonová časť je formulácia výkonov, ktorá určuje, na akej úrovni má žiak dané minimálne učivo ovládať a čo má vykonať. Výkonový štandard je formulovaný v podobe operacionalizovaných cieľov, to znamená je uvádzaný aktívnymi slovesami, ktoré zároveň vyjadrujú úroveň osvojenia. Jednotlivé úrovne výstupov sú zamerané na kompetencie – to znamená kombináciu vedomostí, zručností a schopností. Jednotlivé úrovne sledujú rozvíjanie poznávacích schopností: spoznať alebo znovu vybaviť si informácie z dlhodobej pamäte, porozumieť a konštruovať, aplikovať, analyzovať, vyhodnocovať a schopnosť tvoriť. Je požiadavkou na výstup zo stupňa vzdelania a zároveň požiadavkou na vstup pri ďalšom stupni vzdelania. Popisuje produkt výučby, nie proces. Obsah a požiadavky na výstup zo vzdelania nie sú postačujúce na maturitnú skúšku. Požiadavky na maturitnú skúšku sú uvedené v Katalógu cieľových požiadaviek.

8.3 Učebné osnovy odborných predmetov

Učebné osnovy predmetov odbornej zložky vzdelávania vymedzujú záväzný minimálny obsahový štandard a minimálny výkonový štandard vedomostí, zručností a schopností žiaka v jednotlivých vyučovacích predmetoch potrebných pre prípravu žiakov na výkon zdravotníckeho povolania. Obsah učebných osnov je záväzný pre všetky formy vzdelávania v študijnom odbore.

Riaditeľ školy na základe odporúčania predmetovej komisie schvaľuje v rámci hodinovej dotácie v učebných osnovách až 30 %-nú úpravu učebného obsahu na inováciu a na zabezpečenie regionálnych a aktuálnych potrieb.

UČEBNÉ OSNOVY PREDMETU

LATINSKÝ JAZYK

Študijný odbor	5370 M masér 5376 M masér pre zrakovo hendikepovaných
Forma, spôsob a organizácia štúdia	denné štúdium pre absolventov ZŠ

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Latinský jazyk na strednej zdravotníckej škole je v rámci štátneho vzdelávacieho programu súčasťou odbornej zložky vzdelávania. Vyučovanie latinského jazyka prispieva svojim špecifickým podielom k príprave žiakov na štúdium odborných predmetov a pripravuje ich na zdravotnícke povolanie tým, že ich uvádza do odbornej latinsko–gréckej terminológie, ktorú má ovládať budúci zdravotnícky pracovník – absolvent strednej zdravotníckej školy. Realizovaním moderných foriem, prostriedkov a vyučovacích metód sa vytvárajú podmienky pre formovanie a rozvíjanie logického a tvorivého myslenia žiakov. Zvládnutie základov latinčiny aj minima gréčtiny súvisí aj so všeobecným vzdelaním, získané poznatky pomôžu aj pri štúdiu iných cudzích jazykov. Sú predpokladom pre komunikáciu súčasného vzdelaného človeka v širšom kontexte.

Predmet poskytuje základy i pre ďalšie vzdelávanie.

CIELE PREDMETU

Cieľom vyučovania latinského jazyka je prispieť k splneniu cieľov odborného vzdelávania a osvojenia si kľúčových kompetencií prostredníctvom obsahu učiva predmetu. Žiaci majú pochopiť základné gramatické pravidlá, osvojiť si základy odbornej terminológie anatomickej i klinickej a porozumieť princípom, podľa ktorých sa odborné termíny tvoria. Vyučovanie latinského jazyka má prispieť k rozvíjaniu a upevňovaniu vedomostí jazykového systému získaných v slovenskom jazyku a živých cudzích jazykoch, k rozvoju presného a logického myslenia a vyjadrovania. Konečným cieľom je schopnosť používať latinský jazyk v profesijnej praxi a v samostatnom štúdiu odbornej literatúry.

ROZPIS UČIVA

1. ročník 1 hodina týždenne, spolu 33 hodín z toho 33 hodín cvičení

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Úvod do štúdia latinského jazyka**

Témy: **História medicínskej terminológie. Hippokratova prísaha. Význam latinčiny pri výkone zdravotníckej profesie. Latinská abeceda. Výslovnosť.**

Kľúčové pojmy: **medicína, odborná terminológia, Hippokrates, výslovnosť**

Výkonový štandard:

- popísať vznik a vývoj medicínskej terminológie
- vysvetliť význam Hippokratovej prísahy v súčasnosti
- ovládať latinskú abecedu a výslovnosť
- vedieť správne písať a čítať latinské slová

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Flexia substantív a adjektív. Adverbiá.**

Témy: **Základná gramatická terminológia. Skloňovanie substantív 1. – 5. deklinácie, adjektív 1., 2., 3. deklinácie. Stupňovanie adjektív so zameraním na nepravidelné a neúplné stupňovanie. Anatomické názvoslovie.**

Kľúčové pojmy: **substantívum, adjektívum, singulár, plurál, nominatív, genitív, akuzatív, ablatív, maskulínium, feminínium, neutrum, 1. deklinácia, 2. deklinácia, 3. deklinácia, 4. deklinácia, 5. deklinácia, skloňovanie, stupňovanie adjektív pravidelné, nepravidelné, neúplné**

Výkonový štandard:

- využiť vedomosti z gramatickej terminológie slovenského jazyka a cudzích jazykov
- ovládať klasifikáciu slovných druhov, predovšetkým substantív a adjektív
- vedieť skloňovať substantíva 1., 2., 3., 4., 5. deklinácie s dôrazom na genitív singuláru a nominatív a genitív plurálu
- nájsť spoločné znaky jednotlivých deklinácií
- vedieť správne používať predložkové pády
- vedieť skloňovať adjektíva 1., 2. a 3. deklinácie
- pri skloňovaní adjektív aplikovať poznatky zo skloňovania substantív
- vedieť adjektíva vystupňovať a správne prekladať
- správne používať a prekladať anatomické názvoslovie s adjektívami vystupňovanými nepravidelne a neúplne
- vymenovať najpoužívanejšie adverbá v odbore

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Číslovky**

Témy: **Latinské číslovky – základné a radové. Použitie čísloviek v anatomickej a klinickej terminológii.**

Kľúčové pojmy: **základné číslovky, radové číslovky, diagnóza**

Výkonový štandard:

- ovládať klasifikáciu latinských čísloviek
- vymenovať latinské číslovky základné 1 – 100, 1000
- vymenovať latinské radové číslovky 1. – 15.
- ovládať skloňovanie latinských čísloviek
- vedieť správne vyjadriť kvantitatívne javy – počet (základné číslovky v anatomickej terminológii)
- vedieť správne používať radové číslovky v diagnózach

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Základné informácie o tvorení odvodených a zložených slov**

Témy: **Tvorenie latinských a gréckych slov prefixmi, sufixami a skladaním slov.**

Kľúčové pojmy: **slovný základ, prefix, sufix, odvodené slovo, zložené slovo**

Výkonový štandard:

- osvojiť si najdôležitejšie latinské prefixy, sufixy, grécke prefixy, sufixy používané pri tvorení slov v zdravotníckej terminológii
- vysvetliť význam zložených slov
- vedieť prakticky používať základné spôsoby tvorenia slov odvodzovaní a skladaním

- orientovať sa v medicínskych termínoch a ich vzájomných vzťahoch
- upevniť si vedomosti a poznatky o tvorení odbornej lekárskej terminológie

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Substantíva gréckeho pôvodu**

Témy: **Základné informácie o gréckych substantívach 1. – 3. deklinácie**

Kľúčové pojmy: **substantíva gréckeho pôvodu**

Výkonový štandard:

- využiť pri skloňovaní gréckych substantív vedomosti zo skloňovania latinských substantív
- zoznámiť sa so skloňovaním gréckych substantív zakončených predovšetkým na -e, -es, -os, -er, -on, -ma, -itis, -is, -osis
- porovnať spoločné znaky skloňovania gréckych a latinských substantív
- orientovať sa v gréckej terminológii

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Medicínska terminológia so zameraním na špecifiká jednotlivých študijných odborov**

Témy: **Odborná terminológia a názvoslovie**

Kľúčové pojmy: **Anatomická terminológia, kosť, sval, kostra, stavec, rebro, horná končatina, dolná končatina, tráviaca rúra, srdce, diagnóza**

Výkonový štandard:

- spoznať odbornú medicínsku terminológiu ako nevyhnutnú súčasť jednotlivých odborov
- vymenovať časti kostry, svaly, tráviacu sústavu, vylučovaciu sústavu
- orientovať sa v patologickej terminológii všeobecne
- správne pochopiť a využiť skratky vyskytujúce sa v jednotlivých študijných odboroch

UČEBNÉ OSNOVY PREDMETU

ANATÓMIA A FYZIOLÓGIA

Študijný odbor	5370 M masér 5376 M masér pre zrakovo hendikepovaných
Forma, spôsob a organizácia štúdia	denné štúdium pre absolventov ZŠ

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Predmet anatómia a fyziológia na SZŠ v rámci štátneho programu, ako súčasť odbornej zložky vzdelávania, poskytuje študentom vhodne vybranými poznatkami z klinicky aplikovanej anatómie a fyziológie, histológie a embryológie, biochémie a antropológie didaktický systém poznatkov o stavbe a funkcii ľudského organizmu. Realizovaním moderných foriem, prostriedkov a vyučovacích metód vyučovania sa vytvárajú podmienky pre formovanie a rozvíjanie logického a tvorivého myslenia a konania študentov. Tvorivé myslenie umožňuje študentom správne aplikovať poznatky pri riešení problémových úloh teoretického aj praktického charakteru. Predmet poskytuje základy nevyhnutné pre ďalšie odborné predmety a pre ďalšie vzdelávanie.

CIELE PREDMETU

Cieľom vyučovania predmetu anatómia a fyziológia je v maximálnej možnej miere prispieť k splneniu cieľov odborného vzdelávania a osvojeniu si kľúčových kompetencií prostredníctvom obsahu učiva anatómie a fyziológie. Študenti sa majú naučiť pracovať so základnou odbornou terminológiou, osvojiť si schopnosť vyhľadávať odborné informácie v literatúre a informačných médiách, vhodne prezentovať odborné poznatky, analyzovať vybrané problémy, aplikovať poznatky pri riešení konkrétnych úloh rôznej zložitosti. Mali by chápať a vysvetliť vybrané javy a procesy prebiehajúce v ľudskom organizme, vedieť používať základné myšlienkové operácie na získavanie nových poznatkov, logicky spájať poznatky nadobudnuté štúdiom aj iných vedných odborov a využiť ich pri riešení problémových úloh.

ROZPIS UČIVA

1. ročník 4 hodiny týždenne, spolu 132 hodín, z toho 33 hodín cvičení

2. ročník 2 hodiny týždenne, spolu 66 hodín

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Obsahový štandard

Tematický celok: **Úvod do predmetu anatómie a fyziológie**

Témy: **Charakteristika predmetu, jeho význam pre povolanie. Historický pohľad na odbory anatómie a fyziológie.**

Kľúčové pojmy: **anatómia, fyziológia, história**

Výkonový štandard:

- Vysvetliť pojmy anatómia, fyziológia
- Vymenovať vedy spolupracujúce resp. súvisiace s anatómiou a fyziológiou
- Vymenovať osobnosti z histórie, ktoré posunuli významne dejiny tejto vedy

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Bunka**

Témy: **Organely živočíšnej bunky a ich funkcia. Delenie bunky.**

Kľúčové pojmy: **bunka, organely**

Výkonový štandard:

- Definovať bunku.
- Vymenovať jednotlivé súčasti bunky a popísať ich funkciu.
- Popísať delenie somatických a pohlavných buniek.

Obsahový štandard

Tematický celok: **Tkanivá**

Témy: **Charakteristika tkaniva. Druhy tkanív. Morfológia a funkcia tkanív.**

Kľúčové pojmy: **tkanivo, funkčná morfológia tkaniva, regenerácia tkaniva**

Výkonový štandard:

- Charakterizovať tkanivo
- Vymenovať a popísať druhy tkanív podľa tvaru a funkcie
- Popísať funkciu jednotlivých tkanív

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Pohybová sústava**

Témy: **Kostrová sústava. Svalová sústava. Rast tela.**

Kľúčové pojmy: **kosť, kĺb, sval**

Výkonový štandard:

- Opísať stavbu, štruktúru, funkciu, tvar a spojenie kostí a používať latinské názvoslovie kostí.
- Popísať jednotlivé časti osovej kostry a kostry končatín.
- Určiť rozdelenie kĺbov a popísať ich stavbu, štruktúru, funkciu a fyziologické pohyby
- Charakterizovať kostrové, hladké svalstvo a srdcový sval a vysvetliť ich funkciu.
- Opísať stavbu svalu.
- Vysvetliť mechanizmus svalového sťahu.
- Vysvetliť inerváciu svalov.
- Vymenovať, opísať a uviesť funkcie a latinské názvoslovie svalov hlavy, krku, hrudníka, brucha, chrbta, horných a dolných končatín, rúk a nôh a panvového dna.
- Vysvetliť vývoj a rast tela.

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Krv**

Témy: **Zloženie a funkcia krvi. Krvné skupiny. Obranná schopnosť krvi. Zrážanie krvi.**

Kľúčové pojmy: **plazma, krvné bunky, krvné skupiny**

Výkonový štandard:

- Charakterizovať krv, opísať zloženie krvi, vysvetliť jej funkcie.
- Používať latinské názvoslovie pri opise jednotlivých krvných buniek.
- Rozlíšiť krvné bunky, opísať ich stavbu, vysvetliť ich funkcie.
- Vysvetliť mechanizmus zrážania krvi a zastavenie krvácania.
- Vymenovať a popísať súčasti krvnej plazmy a fyzikálne a chemické vlastnosti krvi.
- Opísať hemolýzu a sedimentáciu
- Definovať obranné mechanizmy krvi.
- Popísať rozdiel medzi jednotlivými krvnými skupinami

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Krvný obeh a srdce**

Témy: **Rozdelenie krvného obehu. Rozdelenie, stavba a funkcia ciev. Stavba a funkcia srdca. Krvný obeh plodu. Miazgový obeh.**

Kľúčové pojmy: **ciev, srdce, lymfa**

Výkonový štandard:

- Popísať telový a pľúcny krvný obeh.
- Používať latinské názvoslovie v súvislosti so srdcom a krvným obehom.
- Vymenovať hlavné vetvy tepnového krvného obehu a hlavné časti žilového riečišťa.
- Pomenovať jednotlivé druhy ciev a vysvetliť ich funkciu.
- Popísať stavbu steny jednotlivých ciev.
- Opísať stavbu srdca, veľkosť, tvar, umiestnenie.
- Popísať prácu srdca ako motorickej jednotky
- Schematicky nakresliť a pomenovať dutiny srdca a štruktúry, ktoré sa v nich nachádzajú.
- Charakterizovať štruktúry a mechanizmy, ktoré sa podieľajú na regulácii srdcovej činnosti a krvného obehu.
- Opísať prejavy srdcovej činnosti
- Porovnať krvný obeh plodu a zdravého dieťaťa a dospelého.
- Vymenovať súčasti miazgového obehu, vysvetliť ich funkciu a špecifikovať zloženie miazgy a jej prúde v miazgových cievach.

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Dýchacia sústava**

Témy: **Horné dýchacie cesty. Dolné dýchacie cesty. Objemy pľúc. Regulácia dýchania.**

Kľúčové pojmy: **dýchanie, dýchacie cesty, pľúca**

Výkonový štandard:

- Používať latinské názvoslovie pri opise dýchacích ciest.
- Vymenovať a na modely ukázať jednotlivé časti horných a dolných dýchacích ciest.
- Popísať stavbu steny dýchacej trubice.
- Vysvetliť funkciu jednotlivých častí dýchacej sústavy.
- Popísať základné princípy mechaniky dýchania.
- Pomenovať jednotlivé objemy pľúc a vysvetliť ich význam.
- Vysvetliť reguláciu dýchania.
- Vysvetliť princíp prenosu dýchacích plynov medzi krvou a alveolárnym vzduchom.

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Tráviaca sústava**

Témy: **Hlavová a hrudná časť tráviacej sústavy. Brušná časť tráviacej sústavy. Žľazy pripojené k tráviacej sústave. Uloženie orgánov v brušnej dutine. Fyziológia výživy.**

Biochémia živín.

Kľúčové pojmy: **živiny, výživa, trávenie, vstrebávanie, vylučovanie, žalúdok, črevá, pečeň, podžalúdková žľaza, žľčník, pobrušnica**

Výkonový štandard:

- Používať latinské názvoslovie pri opise tráviacej sústavy.
- Popísať stavbu steny tráviacej trubice.
- Vymenovať a ukázať na modely jednotlivé časti tráviacej sústavy.
- Vysvetliť funkciu jednotlivých častí tráviacej sústavy.
- Popísať zloženie tráviacich štiav a vysvetliť ich funkciu.
- Schematicky nakresliť uloženie orgánov v brušnej dutine.
- Charakterizovať základné zložky potravy a vysvetliť ich funkciu.
- Vysvetliť základné princípy metabolizmu bielkovín, tukov a cukrov.

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Termoregulácia**

Témy: **Telesná teplota. Termoregulačné mechanizmy.**

Kľúčové pojmy: **telesná teplota, tvorba tepla, výdaj tepla**

Výkonový štandard:

- Používať latinské názvoslovie pri opise a regulácii telesnej teploty.
- Charakterizovať fyziologické rozpätie telesnej teploty a jej zmeny.
- Vymenovať termoregulačné mechanizmy a vysvetliť ich význam pri udržiavaní stálej telesnej teploty.

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Močová sústava**

Témy: **Obličky. Odvodné močové cesty. Riadenie činnosti močového systému.**

Kľúčové pojmy: **obličky, močový mechúr, moč, regulácia činnosti obličiek**

Výkonový štandard:

- Používať latinské názvoslovie pri opise močovej sústavy.
- Popísať stavbu steny močovej sústavy.
- Vymenovať jednotlivé časti močovej sústavy.
- Vysvetliť funkciu jednotlivých častí močovej sústavy.
- Popísať zloženie nefrónu.
- Vysvetliť reguláciu činnosti obličiek a močenia.
- Vysvetliť význam obličiek pri udržaní homeostázy
- Definovať moč a jeho zloženie a patologické odchýlky.

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Kožný systém**

Témy: **Zloženie a funkcia kože. Prídavné orgány kože.**

Kľúčové pojmy: **pokožka, zamša, podkožie, necht, vlasy, chlpy, mazové a potné žľazy**

Výkonový štandard:

- Používať latinské názvoslovie pri opise kože.
- Vymenovať jednotlivé vrstvy kože.
- Pomenovať štruktúry, ktoré sa nachádzajú v koži a vysvetliť ich funkciu.
- Vymenovať, opísať a uviesť funkcie prídavných orgánov kože.

Obsahový štandard

Tematický celok: **Zmyslové ústroje**

Témy: **Zrakové ústroje. Dioptrické pomery oka. Polohovosluchové ústroje. Chuťové a čuchové ústroje.**

Kľúčové pojmy: **zmysly, zmyslové bunky, receptory**

Výkonový štandard:

- Charakterizovať a rozdeliť zmyslové ústroje
- Popísať jednotlivé časti zmyslových ústrojov
- Vysvetliť základné pojmy: zmysel, receptor, zmyslový reflex, kontrola receptorov
- Preukázať topografickú orientáciu v jednotlivých zmyslových orgánoch

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Hormonálne riadenie organizmu**

Témy: **Rozdelenie žliaz s vnútornou sekréciou. Hormóny jednotlivých žliaz s vnútornou sekréciou.**

Kľúčové pojmy: **hormón, žľazy s vnútornou sekréciou**

Výkonový štandard:

- Používať latinské názvoslovie pri charakteristike žliaz s vnútornou sekréciou a jednotlivých hormónov.
- Vymenovať žľazy s vnútornou sekréciou a ukázať na modely ich rozmiestnenie.
- Vymenovať hormóny, ktoré tieto žľazy produkujú
- Vysvetliť funkciu jednotlivých hormónov a ich účinky na organizmus.

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Pohlavná sústava**

Témy: **Ženská pohlavná sústava. Mužská pohlavná sústava. Fyziológia tehotnosti.**

Kľúčové pojmy: **pohlavné žľazy, vývodné pohlavné cesty, pohlavný vývin muža a ženy, tehotenstvo**

Výkonový štandard:

- Používať latinské názvoslovie pri charakteristike ženských a mužských pohlavných orgánov.
- Vymenovať časti ženského a mužského pohlavného systému a vysvetliť ich funkciu.
- Ukázať na modely časti ženského a mužského pohlavného systému.
- Popísať tvorbu spermii
- Vysvetliť menštruačný cyklus
- Ilustrovať na príkladoch vplyv pohlavných hormónov na pohlavný vývin muža a ženy.
- Definovať tehotenstvo.
- Popísať vývin plodu počas vnútromaternicového vývinu.

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Nervová sústava**

Témy: **Periférna nervová sústava. Centrálna nervová sústava. Autonómna nervová sústava. Receptory.**

Kľúčové pojmy: **nervová bunka, nerv, mozog, miecha, receptor**

Výkonový štandard:

- Používať latinské názvoslovie pri opise častí nervovej sústavy.
- Definovať neurón a popísať časti a vysvetliť funkciu.
- Charakterizovať periférne nervy a rozdeliť ich podľa funkcie.
- Vysvetliť princíp vzniku vzruchu a jeho šírenie po nervovom vlákne.
- Vymenovať, popísať a uviesť funkcie receptorov.
- Pomenovať a ukázať na modely časti centrálného nervového systému.
- Vymenovať funkcie jednotlivých častí centrálného a autonómneho nervového systému.
- Schematicky nakresliť a popísať reflexný oblúk.

UČEBNÉ OSNOVY PREDMETU

PATOLÓGIA

Študijný odbor	5370 M masér 5376 M masér pre zrakovo hendikepovaných
Forma, spôsob a organizácia štúdia	denné štúdium pre absolventov ZŠ

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Predmet patológia na SZŠ v rámci štátneho programu sa vyučuje ako súčasť odbornej zložky vzdelávania. Jeho ťažisko je v teoretických poznatkoch získaných vo všeobecnej časti predmetu. Vhodný pomer morfológických a patofyziologických hľadísk sa určuje podľa štandardov profilu absolventa. V uvedenom predmete sa žiaci oboznamujú hlbšie a presnejšie s podstatou základných zmien v tele človeka pri chorobách a telesných chybách. Časť tematických celkov je orientovaná patofyziologický a spadá do rámca špeciálnej patológie. Predmet dáva priestor na boj proti rôznym formám závislostí a toxikománie. V obsahu sú zahrnuté poznatky na komplexnej všeobecnej úrovni, z ktorých vo vyšších ročníkoch štúdia vychádzajú ďalšie odborné predmety. Pri využívaní vhodných moderných foriem, vyučovacích metód a prostriedkov sa vo vyučovaní musí prihliadať na primeranosť a mentálnu vyspelosť žiakov. Výučba predmetu je prostriedkom na rozvíjanie správneho medicínskeho a tvorivého myslenia.

CIELE PREDMET

Základným cieľom predmetu je oboznámiť žiakov s prejavmi chorobných procesov v ľudskom organizme a pripraviť ich tak na štúdium ďalších odborných predmetov.

Predmet patológia má vytvoriť u žiakov schopnosť spájať získané vedomosti do logických reťazcov a chápať zmenené pomery v organizme počas choroby.

Žiaci sa majú naučiť automaticky pracovať so základnou odbornou terminológiou, vhodne prezentovať odborné poznatky, analyzovať problémy a aplikovať teoretické poznatky pri riešení konkrétnych úloh.

Žiaci musia pochopiť podstatu chorôb a ich vzťah k ľudskému organizmu ako celku. Výučba predmetu dáva priestor na poukázanie i význam preventívneho zamerania zdravotníctva a na boj s rôznymi formami toxikománie.

ROZPIS UČIVA

2. ročník 2 hodiny týždenne, spolu 66 hodín

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD PREDMETU

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Náplň odboru a jeho uplatnenie v praxi**

Témy: **Koncepcia odboru. Pitva. Bioptické a cytologické vyšetrenia. Zasielanie materiálu na vyšetrenie.**

Kľúčové pojmy: **patológia, pitva, vyšetrovací metóda, bioptické vyšetrenie, cytologické vyšetrenie, fixačný roztok**

Výkonový štandard:

- Opísať predmet, úlohy a zameranie odboru
- Používať latinské názvoslovie
- Vysvetliť uplatnenie patológie v praktickom živote
- Charakterizovať jednotlivé vyšetrovacie metódy v patológii
- Popísať jednotlivé druhy pitiev
- Popísať význam a podstatu bioptického a cytologického vyšetrenia

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Choroba a jej príčiny**

Témy: **Choroba. Vonkajšie príčiny chorôb. Vnútorné činitele chorôb.**

Kľúčové pojmy: **choroba, dispozícia, príčina choroby, prejav choroby**

Výkonový štandard:

- Definovať chorobu
- Charakterizovať vonkajšie príčiny, ktoré môžu vyvolať ochorenia
- Vysvetliť vplyv vnútorných príčin vzniku choroby
- Zdôvodniť potrebu ochrany zdravia

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Zánik organizmu**

Témy: **Klinická a biologická smrť. Znamky smrti.**

Kľúčové pojmy: **smrť, posmrtné zmeny, znamky smrti**

Výkonový štandard:

- Charakterizovať smrť, jej podstatu
- Popísať rozdiel medzi klinickou a biologickou smrťou
- Popísať isté a neisté znamky smrti
- Vysvetliť podstatu posmrtných zmien

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Regresívne a metabolické zmeny**

Témy: **Nekróza. Atrofia. Kalcifikácia. Tvorba kameňov v tele. Pigmenty. Ikterus.**

Kľúčové pojmy: **nekróza, gangréna, atrofia, kalcifikácia, ikterus**

Výkonový štandard:

- Vysvetliť terminológiu tematického celku
- Popísať podstatu nekrózy, gangrény, atrofie, kalcifikácie
- Vymenovať príčiny vzniku regresívnych zmien v organizme
- Popísať príčiny vzniku a charakteristiku konkrementov v tele
- Popísať podstatu, druhy a prejavy ikteru

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Zápal**

Témy: **Makroskopické a mikroskopické prejavy zápalu. Nešpecifické a špecifické zápaly.**

Kľúčové pojmy: **zápal, prejavy zápalu, infekcia, nešpecifický zápal, špecifický zápal**

Výkonový štandard:

- Vysvetliť terminológiu tematického celku
- Vysvetliť klasifikáciu zápalov
- Definovať zápal, príčiny, priebeh a následky zápalu
- Charakterizovať jednotlivé typy zápalu
- Charakterizovať lokálne a celkové prejavy zápalu
- Charakterizovať nešpecifický a špecifický zápal

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Progresívne zmeny**

Témy: **Regenerácia a reparácia. Metaplázia.**

Kľúčové pojmy: **regenerácia, reparácia, transplantácia, hypertrofia, hyperplázia**

Výkonový štandard:

- Vysvetliť terminológiu tematického celku
- Charakterizovať podstatu progresívnych zmien
- Vymenovať jednotlivé druhy rán a zlomenín
- Vysvetliť podstatu hojenia rán a zlomenín
- Zdôvodniť potrebu darčovstva orgánov

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Nádory**

Témy: **Rozdelenie nádorov. Názvoslovie nádorov.**

Kľúčové pojmy: **nádor, rakovina, benígny, malígny, prekanceróza, recidíva**

Výkonový štandard:

- Vysvetliť terminológiu tematického celku
- Charakterizovať podstatu nádorového ochorenia
- Popísať známe príčiny nádorového ochorenia
- Rozdeliť nádory podľa pôvodu
- Zdôvodniť potrebu preventívnych opatrení nádorového ochorenia

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Poruchy pohybového ústrojenstva**

Témy: **Zápalové ochorenie kostí – osteomyelitída. Poruchy mineralizácie kostí – krivica, osteomalácia. Osteoporóza. Degeneratívne ochorenie kĺbov – artróza.**

Kľúčové pojmy: **kosť, rachitída, osteoporóza, osteomalácia, osteomyelitída**

Výkonový štandard:

- Vymedziť základné pojmy v tematickom celku
- Vymenovať základné príčiny podieľajúce sa na poruchách mineralizácie kostí
- Charakterizovať zápalové prejavy na kosti pri osteomyelitíde
- Popísať zmeny štruktúry kostí pri osteoporóze a osteomalácii
- Vysvetliť degeneratívne zmeny postihujúce kĺb pri artróze

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Poruchy srdcovo - cievneho systému**

Témy: **Najčastejšie miestne poruchy krvného obehu – trombóza, embólia, ischemia. Ochorenia ciev – ateroskleróza. Ochorenia srdca – ischemická choroba srdca.**

Kľúčové pojmy: **srdce a cievy, trombóza, embólia, infarkt myokardu, ateroskleróza**

Výkonový štandard:

- Vymedziť pojmy trombóza, embólia, ischemia, ateroskleróza
- Vymenovať príčiny podieľajúce sa na ochoreniach ciev
- Popísať zmeny na cievach postihnutých aterosklerózou
- Popísať vplyv a hodnoty cholesterolu na ľudský organizmus
- Charakterizovať rizikové prejavy podporujúce vznik ischemických zmien na koronárnych tepnách
- Vysvetliť mechanizmus vzniku ischemickej choroby srdca
- Popísať zmeny na koronárnych tepnách pri ischemickej chorobe srdca

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Poruchy dýchacích ústrojov**

Témy: **Poruchy dýchacieho rytmu. Obranné opatrenia dýchacích ciest. Ochorenia priedušiek – bronchiektázie. Ochorenia pľúc – zápal pľúc, TBC.**

Kľúčové pojmy: **ventilácia, pneumónia, bronchiektázie, tuberkulózný uzlík, tuberkulózný exsudát**

Výkonový štandard:

- Vymenovať poruchy dýchacieho rytmu
- Charakterizovať obranné opatrenia dýchacích ciest
- Určiť najčastejšie príčiny podieľajúce sa na vzniku ochorení priedušiek a pľúc
- Popísať zmeny stavby priedušiek postihnutých bronchiektáziami
- Porovnať tkanivo pľúc u zdravého človeka a pľúc postihnutých zápalom
- Vymenovať morfológické prejavy tuberkulózy
- Vysvetliť zmeny skladby pľúcneho tkaniva postihnutého primárnou TBC

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Poruchy tvorby a vylučovania moču**

Témy: **Zápalové ochorenia obličiek. Zlyhanie obličiek. Choroby odvodných močových ciest – urolitiáza. Nádory obličiek.**

Kľúčové pojmy: **oblička, moč, močové kamene, glomerulonefritída, pyelonefritída, nádory**

Výkonový štandard:

- Vymedziť podstatu vzniku glomerulonefritídy a pyelonefritídy
- Vymenovať príčiny podieľajúce sa na vzniku zápalových ochorení obličiek
- Popísať zmeny štruktúry tkaniva obličiek postihnutých zápalom
- Porovnať skladbu tkaniva zdravej obličky a obličky zmenenej nádorom
- Vysvetliť význam transplantácie obličiek a úlohu transplantačného programu

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Poruchy tráviacich ústrojov**

Témy: **Ochorenia žalúdka a dvanástnika – vredová choroba žalúdka a dvanástnika. Ochorenia pečene, žlčníka a pankreasu – cirhóza pečene, zápal podžalúdkovej žľazy. Nádory hrubého čreva.**

Kľúčové pojmy: peptický vred, cirhóza pečene, pankreatitída

Výkonový štandard:

- Vymedziť základné pojmy erózia a peptický vred
- Popísať sliznicu žalúdka zmenenej eróziami a peptickým vredom
- Odlíšiť štruktúru pečeňových buniek u zdravého človeka a pečeňových buniek zmenených cirhózou
- Charakterizovať zmeny žľazového tkaniva pankreasu postihnutého akútnym zápalom
- Vymenovať zmeny na hrubom čreve postihnutého nádorom

Obsahový štandard:

Tematický celok: Poruchy nervového systému

Témy: Náhla cievna mozgová príhoda. Úrazy mozgu – otras mozgu, zmliaždenie mozgu, epidurálne krvácanie, subdurálne krvácanie, subarachnoidálne krvácanie.

Kľúčové pojmy: epidurálny hematóm, subdurálny hematóm, kontúzia, mozgová embólia

Výkonový štandard:

- Vymedziť základné pojmy v tematickom celku
- Vymenovať príčiny podieľajúce sa na úrazoch mozgu
- Odlíšiť patofyziologické prejavy pri úrazoch mozgu
- Popísať zmeny na mozgových cievach postihnutých cievnu mozgovou príhodou

Obsahový štandard:

Tematický celok: Hormonálne poruchy

Témy: Ochorenia štítnej žľazy – hypertyreóza a hypotyreóza. Struma. Ochorenia Langerhansových ostrovčekov.

Kľúčové pojmy: hypofunkcia a hyperfunkcia štítnej žľazy, struma, cukrovka

Výkonový štandard:

- Definovať základné pojmy – hyperfunkcia a hypofunkcia štítnej žľazy
- Vymenovať príčiny vyvolávajúce hypertyreózu a hypotyreózu
- Popísať chorobné zmeny na štítnej žľaze pri uvedených ochoreniach
- Charakterizovať zmeny v štruktúre buniek Langerhansových ostrovčekov v pankrease, ktoré môžu byť jednou z príčin cukrovky

Obsahový štandard:

Tematický celok: Poruchy mužských a ženských pohlavných orgánov a prsníka

Témy: Ochorenia prostaty – nádory prostaty. Zápal sliznice maternice. Nezhubné a zhubné nádory maternice a vaječníkov. Nádory prsníkov.

Kľúčové pojmy: hypertrofia prostaty, endometritída, karcinóm krčka maternice

Výkonový štandard:

- Vymenovať rizikové faktory podieľajúce sa na vzniku nádorových ochorení ženských pohlavných orgánov
- Popísať sliznicu maternice zmenenú zápalovým procesom
- Špecifikovať zmeny na maternici postihnutej nádorom

- Popísať zmeny na prsníku zmenenom nádorovým procesom
- Poukázať na potrebu preventívnych prehliadok napomáhajúcich odhaľovaniu nádorových ochorení

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Chorobné zmeny v gravidite a patológia novorodenca**

Témy: **Najčastejšie ochorenia v priebehu tehotenstva – gestózy. Poruchy trvania gravidity. Rizikový novorodenec. Ochorenia pôrodného obdobia.**

Kľúčové pojmy: **gestózy, potraty, rizikový novorodenec, asfyktický syndróm**

Výkonový štandard:

- Vymenovať faktory, ktoré môžu negatívne ovplyvniť priebeh gravidity
- Špecifikovať poruchy zdravia viazané na tehotenstvo – gestózy a ich prejavy
- Popísať rizikového novorodenca
- Charakterizovať zmeny na mozgu, ktoré vznikli v dôsledku jeho poškodenia počas pôrodu
- Vyjadriť potrebu prenatálnej starostlivosti

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Poruchy vývoja – malformácie**

Témy: **Najčastejšie teratogény. Vývinové chyby spôsobené alkoholom, liekmi a infekciami. Chromozómové aberácie.**

Kľúčové pojmy: **malformácia, teratogény, chromozómové aberácie**

Výkonový štandard:

- Definovať malformácie
- Vymenovať najčastejšie faktory vyvolávajúce vývinové chyby
- Charakterizovať najčastejšie vývinové chyby a chromozómové aberácie
- Poukázať na potrebu špeciálnych diagnostických vyšetrovacích metód napomáhajúcich odhaľovaniu vývinových chýb plodu

UČEBNÉ OSNOVY PREDMETU

PREVENTÍVNE LEKÁRSTVO

Študijný odbor	5370 M masér 5376 M masér pre zrakovo hendikepovaných
Forma, spôsob a organizácia štúdia	denné štúdium pre absolventov ZŠ

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Predmet preventívne lekárstvo na SZŠ v rámci štátneho programu, ako súčasť odbornej zložky vzdelávania poskytuje študentom vhodne vybranými poznatkami z mikrobiológie, imunológie, alergológie, epidemiológie, sociálnej hygieny, prevencie sociálnych a civilizačných chorôb, z hygieny a ochrany pred ionizujúcim žiarením didaktický systém poznatkov o jednote organizmu v zdraví i v chorobe. Realizovaním moderných foriem, prostriedkov a vyučovacích metód vyučovania sa vytvárajú podmienky pre formovanie a rozvíjanie logického a tvorivého myslenia a konania študentov. Tvorivé myslenie umožňuje študentom správne aplikovať poznatky pri riešení problémových úloh teoretického aj praktického charakteru. Predmet poskytuje základy nevyhnutné pre ďalšie odborné predmety a pre ďalšie vzdelávanie.

CIELE PREDMETU

Cieľom vyučovania predmetu preventívne lekárstvo je v maximálnej možnej miere prispieť k splneniu cieľov odborného vzdelávania. Študenti sa majú naučiť pracovať so základnou odbornou terminológiou, osvojiť si schopnosť vyhľadávať odborné informácie v literatúre a informačných médiách, vhodne prezentovať odborné poznatky, analyzovať vybrané problémy, aplikovať poznatky pri riešení konkrétnych úloh rôznej zložitosti. Mali by vedieť objasniť prostredníctvom syntézy získaných vedomostí jednotu organizmu v zdraví i v chorobe. Vedieť preukázať schopnosti preventívneho myslenia a konania v otázkach zdravia a výchovy k zdraviu. Vedieť preukázať základné vedomosti z mikrobiológie, imunológie, alergológie, epidemiológie, sociálnej hygieny, prevencie sociálnych a civilizačných chorôb, z hygieny a ochrany pred ionizujúcim žiarením. Mali by vedieť vysvetliť filozofiu a ciele národného programu podpory zdravia a jeho aplikácie v jednotlivých zložkách ochrany zdravia. Mali by poznať základné informácie a ciele o zdravotníckej štatistike.

ROZPIS UČIVA

3. ročník 1 hodina týždenne, spolu 33 hodín

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD PREDMETU

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Úvod**

Témy: **Zdravie. Ochrana zdravia. Životné a pracovné podmienky. Spôsob života. Prevencia. Faktory ovplyvňujúce zdravie.**

Kľúčové pojmy: **prevencia, mikrobiológia, zdravie**

Výkonový štandard:

- Charakterizovať preventívne lekárstvo
- Definovať zdravie
- Objasniť jednotu organizmu v zdraví i v chorobe
- Preukázať preventívne myslenie a konanie v otázkach zdravia a výchovy k zdraviu
- Objasniť správne životné a pracovné podmienky
- Vedieť opísať správny spôsob života
- Poukázať na dôležitosť prevencie.
- Vedieť vymenovať faktory ovplyvňujúce zdravie.

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Mikrobiológia**

Témy: **Charakteristika a základné vlastnosti, fyziológia a rozmnožovanie mikroorganizmov. Patogénia mikrobov. Mikrobiálne osídlenie človeka. Účinok chemoterapeutík a antibiotík, rezistencia. Laboratórna diagnostika.**

Kľúčové pojmy: **mikroorganizmus, chemoterapeutika, antibiotika, rezistencia,**

Výkonový štandard:

- Charakterizovať mikrobiológiu.
- Vysvetliť základné vlastnosti, fyziológiu a rozmnožovanie mikroorganizmov.
- Oboznámiť sa s patogéniou mikroorganizmov.
- Popísať mikrobiálne osídlenie človeka.
- Objasniť účinok chemoterapeutík a antibiotík, rezistencie.
- Oboznámiť so základmi laboratórnej diagnostiky.

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Imunológia**

Témy: **Charakteristika. Základné pojmy. Rozdelenie obranných mechanizmov. Antigény. Protilátky. Základy alergológie.**

Kľúčové pojmy: **antigén, protilátka, alergológia**

Výkonový štandard:

- Charakterizovať imunológiu a základné pojmy.
- Objasniť rozdelenie obranných mechanizmov.
- Charakterizovať antigény, protilátky.
- Poznať základy alergológie.

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Epidemiológia**

Témy: **Infekcia. Nákaza, proces šírenia, prenos, vnímavosť a odolnosť. Protiepidemické opatrenia. Infekčné choroby. Imunizácia – aktívna, pasívna. Očkovanie a očkovacie techniky, dokumentácia.**

Kľúčové pojmy: **infekcia, nákaza, prenos, vnímavosť, odolnosť, imunizácia, očkovanie**

Výkonový štandard:

- Charakterizovať epidemiológiu, infekciu, nákazu, proces šírenia, prenos, vnímavosť a odolnosť.
- Vymenovať protiepidemické opatrenia
- Charakterizovať infekčné choroby
- Objasniť imunizáciu – aktívnu a pasívnu
- Charakterizovať očkovanie, očkovacie techniky a dokumentáciu

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Dekontaminácia**

Témy: **Dezinfekcia a sterilizácia- fyzikálna a chemická. Dezinsekcia a deratizácia.**

Kľúčové pojmy: **dezinfekcia, dezinsekcia a deratizácia**

Výkonový štandard:

- Charakterizovať dekontamináciu
- Preukázať základné poznatky z dezinfekcie a sterilizácie – fyzikálnej a chemickej
- Popísať dezinfekciu a deratizáciu

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Sociálna hygiena**

Témy: **Prevenčia – sociálna hygiena – zdravie. Vzťah – človek – prostredie – spôsob života – sociálne a kultúrne aspekty. Zdravotná výchova a sebvýchova**

Kľúčové pojmy: **prevencia, hygiena, prostredie, zdravotná výchova, sebvýchova**

Výkonový štandard:

- Charakterizovať sociálnu výchovu.
- Objasniť prevenciu – sociálnu hygienu – zdravie.
- Vysvetliť vzťah – človek – prostredie – spôsob života – sociálne a kultúrne aspekty.
- Charakterizovať zdravotnú výchovu a sebvýchovu

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Hygiena životného prostredia**

Témy: **Človek a životné prostredie. Hygiena ovzdušia, pôdy a vody. Fyzikálne faktory a zdravie. Hygiena sídlisk, bývania. Hygiena zdravotníckych zariadení.**

Kľúčové pojmy: **životné prostredie, ovzdušie, pôda, voda, sídliská, zdravotnícke zariadenia**

Výkonový štandard:

- Charakterizovať vzťah človek a životné prostredie
- Opísať hygienu ovzdušia, pôdy a vody
- Vysvetliť vzťah fyzikálne faktory a zdravie
- Získať základné poznatky o hygiene sídlisk, bývania
- Charakterizovať hygienu v zdravotníckych zariadeniach

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Preventívne pracovné lekárstvo**

Témy: **Ochrana zdravia a prevencia poškodenia pri práci. Faktory pracovného prostredia**

Kľúčové pojmy: **pracovné lekárstvo, faktory pracovného prostredia**

Výkonový štandard:

- Charakterizovať pracovné lekárstvo
- Získať základné poznatky ochrany zdravia a prevencie poškodenia pri práci
- Charakterizovať faktory pracovného prostredia

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Hygiena výživy**

Témy: **Výživa. Hodnotenie požívatín. Spoločné stravovanie. Potravinárska výroba a obchod. Nákazy a otravy z požívatín**

Kľúčové pojmy: **výživa, požívatina, spoločné stravovanie, potravinárska výroba, obchod**

Výkonový štandard:

- Charakterizovať výživu a hygienu výživy
- Získať základné poznatky o hodnotení požívatín
- Charakterizovať spoločné stravovanie.
- Objasniť poznatky o potravinárskej výrobe, obchode.
- Vedieť základne poznatky o nákazách a otravách z požívatín

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Hygiena detí a mládeže**

Témy: **Rast a vývin dieťaťa. Kolektívne zariadenia, režim zotavovania detí a mládeže**

Kľúčové pojmy: **rast a vývin dieťaťa, kolektívne zariadenia**

Výkonový štandard:

- Charakterizovať rast a vývin dieťaťa
- Popísať kolektívne zariadenia, režim zotavovania detí a mládeže

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Prevenia sociálnych a civilizačných chorôb**

Témy: **Prevenia chorôb srdca a ciev, nádorových ochorení, cukrovky, úrazov, toxikománií**

Kľúčové pojmy: **choroby srdca a ciev, nádorové ochorenia, cukrovka, úraz, toxikománia**

Výkonový štandard:

- Preukázať schopnosti preventívneho myslenia a konania v otázkach zdravia a výchovy k zdraviu, prevencie sociálnych a civilizačných chorôb – prevencia chorôb srdca a ciev, nádorových ochorení, cukrovky, úrazov, toxikománií

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Národný program podpory zdravia**

Témy: **Ciele. Základné postupy a stratégie.**

Kľúčové pojmy: **postup, stratégia národný program**

Výkonový štandard:

- Vysvetliť filozofiu a ciele národného programu podpory zdravia a jeho aplikácie v jednotlivých zložkách ochrany zdravia

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Zdravotnícka štatistika**

Témy: **Charakteristika, význam, pramene, využitie**

Kľúčové pojmy:

Výkonový štandard:

- Vysvetliť význam zdravotníckej štatistiky
- Používať informácie zo zdravotníckej štatistiky

UČEBNÉ OSNOVY PREDMETU

ORGANIZÁCIA ZDRAVOTNÍCTVA

Študijný odbor	5370 M masér 5376 M masér pre zrakovo hendikepovaných
Forma, spôsob a organizácia štúdia	denné štúdium pre absolventov ZŠ

CHARAKTERISTIKA UČEBNÉHO PREDMETU

Predmet organizácia zdravotníctva na SZŠ v rámci štátneho programu, ako súčasť odbornej zložky vzdelávania, poskytuje študentom vhodne vybranými poznatkami zo starostlivosti o zdravie, spoločenskej stratégie ochrany a podpory zdravia, štátnej zdravotnej správy, systému zdravotnej starostlivosti, stavovských organizácií a odborných spoločností, zdravotného poistenia, právnych aspektov zdravotníckeho pracovníka a zdravotníckych noriem didaktický systém poznatkov o fungovaní zdravotníctva. Realizovaním moderných foriem, prostriedkov a vyučovacích metód vyučovania sa vytvárajú podmienky pre formovanie a rozvíjanie logického a tvorivého myslenia a konania študentov. Tvorivé myslenie umožňuje študentom správne aplikovať poznatky pri riešení problémových úloh teoretického aj praktického charakteru. Predmet poskytuje základy nevyhnutné pre ďalšie odborné predmety a pre ďalšie vzdelávanie.

CIELE PREDMETU

Cieľom vyučovania predmetu organizácia zdravotníctva je v maximálne možnej miere prispieť k splneniu cieľov odborného vzdelávania a osvojeniu si kľúčových kompetencií prostredníctvom obsahu učiva.. Študenti sa majú naučiť pracovať so základnou odbornou terminológiou, osvojiť si schopnosť vyhľadávať odborné informácie v literatúre a informačných médiách, vhodne prezentovať odborné poznatky, analyzovať vybrané problémy, aplikovať poznatky pri riešení konkrétnych úloh rôznej zložitosti. Mali by chápať a vysvetliť vybrané javy a procesy prebiehajúce v ľudskej spoločnosti v súvislosti s ich dopadom na oblasť zdravotníctva v našej spoločnosti. Vedieť používať základné myšlienkové operácie na získavanie nových poznatkov, logicky spájať poznatky nadobudnuté štúdiom aj iných vedných odborov a využiť ich pri riešení problémových úloh. Cieľom je predovšetkým pomenovať základné historické medzníky starostlivosti o zdravie, zdravotníctva a medicíny, vysvetliť súčasné východiská starostlivosti o zdravie, medzinárodnej spolupráce a úlohami štátu a rezortov, objasniť systém zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych zariadení a riadenia zdravotníctva, opísať systém prípravy a ďalšieho vzdelávania zdravotníckych pracovníkov, poznať systém zdravotného poistenia, preukázať základné poznatky o právnych aspektoch zdravotnej starostlivosti, právach pacientov a právneho vzdelávania zdravotníckych pracovníkov.

ROZPIS UČIVA

3. ročník 1 hodina týždenne, spolu 33 hodín

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD PREDMETU

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Vývoj starostlivosti o zdravie**

Témy: **História medicíny a zdravia. Významné postavy lekárskej vedy. Medicínske objavy.**

Kľúčové pojmy: **medicína, lekárska veda, medicínske objavy**

Výkonový štandard:

- Pomenovať základné historické medzníky starostlivosti o zdravie
- Opísať historický vývoj medicíny a zdravotníctva
- Vymenovať významné postavy lekárskej vedy
- Poznať základné medicínske objavy

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Spoločenská stratégia ochrany a podpory zdravia**

Témy: **Východiská – stav zdravia spoločnosti, politické, ekonomické, ekologické a iné podmienky. Medzinárodné organizácie, iniciatívy a programy (WHO, ekologické iniciatívy, Zdravie pre všetkých pre 21. storočie). Národný program podpory zdravia. Úlohy štátnej zdravotnej správy, rezortov a jednotlivcov.**

Kľúčové pojmy: **stratégia, medzinárodné organizácie, WHO, štátna zdravotná správa, rezort, národný program podpory zdravia**

Výkonový štandard:

- Vysvetliť súčasné východiská – stav zdravia spoločnosti, politické, ekologické a iné podmienky
- Charakterizovať medzinárodné organizácie, iniciatívy a programy (WHO, ekologické iniciatívy, Zdravie pre všetkých pre 21. storočie)
- Poznať národný program podpory zdravia
- Poznať úlohy štátnej zdravotnej správy, rezortov a jednotlivcov

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Štátna zdravotná správa**

Témy: **MZ SR – kompetencie. Štátna zdravotná správa na úrovni kraja, okresu (zdravotná starostlivosť, ochrana zdravia). Výbory NR SR, poradné orgány vlády a ministerstiev.**

Kľúčové pojmy: **kompetencie, ministerstvo zdravotníctva, poradné orgány NR SR, vláda, štátna zdravotná správa**

Výkonový štandard:

- Popísať kompetencie MZ SR
- Poznať základné zložky štátnej zdravotnej správy na úrovni kraja, okresu a ich úlohu (zdravotná starostlivosť, ochrana zdravia)
- Vysvetliť čo sú výbory NR SR, poradné orgány vlády a ministerstiev

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Systém zdravotnej starostlivosti**

Témy: **Druhy zdravotnej starostlivosti – ambulantná a ústavná. Formy zdravotnej starostlivosti: primárna, sekundárna a následná. Lekárnická starostlivosť. Lekárska posudková činnosť. Ošetrovateľská starostlivosť. Špeciálne úseky zdravotnej starostlivosti. Štátne zdravotné ústavy. Štátna a neštátna zdravotnícka starostlivosť.**

Kľúčové pojmy: **zdravotná starostlivosť, lekárnická starostlivosť, posudková starostlivosť, ošetrovateľská starostlivosť**

Výkonový štandard:

- Objasniť systém zdravotnej starostlivosti, druhy zdravotnej starostlivosti – ambulantná a ústavná
- Opísať formy zdravotnej starostlivosti: primárna, sekundárna a následná
- Opísať lekárnickú starostlivosť
- Oboznámiť sa so základnými poznatkami o lekárskej posudkovej činnosti
- Oboznámiť sa so základnými poznatkami o ošetrovateľskej starostlivosti.
- Objasniť špeciálne úseky zdravotnej starostlivosti

- Poznať základné poznatky o štátnych zdravotných ústavoch
- Objasniť rozdiel medzi štátnou a neštátnou zdravotníckou starostlivosťou

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Zdravotnícke zariadenia**

Témy: **Charakteristika, druhy, organizácia a riadenie, financovania a kontrola zdravotníckych zariadení. Povolenie pre činnosť zdravotníckych zariadení, zákaz činnosti.**

Kľúčové pojmy: **zdravotnícke zariadenia, povolenie činnosti, zákaz činnosti,**

Výkonový štandard:

- Charakterizovať druhy, organizáciu a riadenie, financovanie a kontrolu zdravotníckych zariadení
- Objasniť povolenie pre činnosť zdravotníckych zariadení, zákaz činnosti

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Zdravotnícki pracovníci**

Témy: **Kategórie a odbory zdravotníckych pracovníkov. Získanie spôsobilosti na výkon povolania. Ďalšie vzdelávanie zdravotníckych pracovníkov. Registrácia a licencia.**

Kľúčové pojmy: **zdravotnícky pracovník, spôsobilosť na výkon povolania, ďalšie vzdelávanie, registrácia, licencia**

Výkonový štandard:

- Charakterizovať kategórie zdravotníckych pracovníkov
- Vysvetliť systém prípravy a ďalšieho vzdelávania zdravotníckych pracovníkov
- Objasniť význam registrácie a licencie v zdravotníctve

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Stavovské organizácie a odborné spoločnosti**

Témy: **Komory jednotlivých kategórií zdravotníckych pracovníkov, ich postavenie a úlohy. Odborné spoločnosti. Občianske združenia.**

Kľúčové pojmy: **komora jednotlivých kategórií zdravotníckych pracovníkov, odborná spoločnosť, občianske združenie**

Výkonový štandard:

- Charakterizovať stavovské organizácie zdravotníckych pracovníkov, vysvetliť ich postavenie a úlohy
- Opísať odborné spoločnosti a občianske združenia

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Zdravotné poistenie**

Témy: **Všeobecné zdravotné poistenie. Organizácia a zásady zdravotného poistenia. Zákony o poistení občanov. Financovanie zdravotnej starostlivosti.**

Kľúčové pojmy: **zdravotné poistenie, zákon, financovanie**

Výkonový štandard:

- Vysvetliť systém zdravotného poistenia, organizáciu a zásady zdravotného poistenia
- Objasniť podstatu všeobecného zdravotného poistenia
- Oboznámiť sa so zákonmi o poistení občanov
- Objasniť financovanie zdravotnej starostlivosti

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Právne aspekty zdravotnej starostlivosti**

Témy: **Zmluva o poskytovaní zdravotnej starostlivosti. Povinnosti a práva pacienta. Súhlas na poskytovanie zdravotnej starostlivosti.**

Kľúčové pojmy: **poskytovanie zdravotnej starostlivosti, povinnosti a práva pacienta**

Výkonový štandard:

- Preukázať základne poznatky o právnych aspektoch zdravotnej starostlivosti
- Popísať a vysvetliť povinnosti a práva pacientov
- Objasniť súhlas na poskytovanie zdravotnej starostlivosti

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Právne postavenie zdravotníckeho pracovníka**

Témy: **Právne predpisy. Právne postavenie zdravotníckeho pracovníka. Zodpovednosť a povinnosti zdravotníckych pracovníkov. Poistenie zdravotníckych pracovníkov.**

Kľúčové pojmy: **právne postavenie, zodpovednosť, povinnosti, poistenie zdravotníckych pracovníkov**

Výkonový štandard:

- Preukázať vedomosti o právnych predpisoch
- Preukázať základné poznatky o právnom postavení zdravotníckeho pracovníka
- Poukázať na zodpovednosť a povinnosti zdravotníckych pracovníkov
- Vysvetliť význam poistenia zdravotníckych pracovníkov

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Pracovné právo zdravotníckych pracovníkov**

Témy: **Zákonník práce. Pracovná zmluva. Pracovný vzťah. Odmeňovanie, služobný postup, dovolenka. Riziková práca. Choroby z povolania. Bezpečnosť a ochrana pri práci.**

Kľúčové pojmy: **zákonník práce, pracovná zmluva, pracovný vzťah, odmeňovanie, dovolenka, riziková práca, choroba z povolania, bezpečnosť a ochrana pri práci**

Výkonový štandard:

- Preukázať základné poznatky o zákonníku práce, pracovnej zmluve
- Objasniť čo je pracovný vzťah
- Objasniť systém odmeňovania, služobný postup, dovolenka
- Definovať čo je riziková práca
- Charakterizovať choroby z povolania
- Vysvetliť význam bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Zdravotnícke normy**

Témy: **Platné normy, ktoré sa vzťahujú na zdravotnú starostlivosť, zdravotníckych pracovníkov, zdravotnú poisťovňu, príp. ďalšie normy podľa uváženia vyučujúceho**

Kľúčové pojmy: **norma**

Výkonový štandard:

- Vedieť vyhľadať platné normy, ktoré sa vzťahujú na zdravotnú starostlivosť, zdravotníckych pracovníkov, zdravotnú poisťovňu, príp. ďalšie normy

UČEBNÉ OSNOVY PREDMETU

PRVÁ POMOC

Študijný odbor	5370 M masér 5376 M masér pre zrakovo hendikepovaných
Forma, spôsob a organizácia štúdia	denné štúdium pre absolventov ZŠ

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Predmet prvá pomoc je teoreticko-praktický predmet, ktorý poskytuje žiakom vedomosti, zručnosti a návyky nevyhnutné pre každého zdravotníckeho pracovníka, aby bol schopný v zmysle zákona poskytnúť kvalifikovanú prvú pomoc. Predmet nadväzuje na poznatky z anatómie, fyziológie a iných odborných predmetov. Pri vyučovaní treba voliť najnovšie a najvhodnejšie metódy a formy práce. Aktivizujúce vyučovacie metódy musia mať jednoznačne prednosť pred faktografickými výkladmi. Vyučovacie proces sa realizuje formou cvičení. Pri cvičeniach sa žiaci delia na skupiny. Praktické vyučovanie odporúčame realizovať aj podľa vzorov problémových situácií.

CIELE PREDMETU

- preukázať všeobecné poznatky o sústave, organizácii a právnych aspektoch prvej pomoci,
- popísať príčiny, príznaky a prvú pomoc pri bezvedomí, krvácaní, šoku, popáleninách, najčastejších poraneniach a akútnych stavoch,
- demonštrovať základy resuscitácie, metód, postupov a techniky prvej pomoci,
- opísať organizáciu a techniku prvej pomoci pri hromadnom postihnutí, katastrofách a pri zasiahnutí zbraňami hromadného ničenia.

ROZPIS UČIVA

4. ročník 1 hodina týždenne, spolu 30 hodín, z toho 30 hodín cvičení

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Všeobecné zásady prvej pomoci. Uvoľňovanie, polohovanie a odsun postihnutých**

Témy: **Sústava prvej pomoci, postup pri poskytovaní základnej prvej pomoci. Uvoľňovanie, základné polohy pre ošetrovanie a odsun raneného, odsun a transport postihnutých.**

Kľúčové pojmy: **prvá pomoc, náhle postihnutie zdravia, poloha, transport.**

Výkonový štandard:

- charakterizovať PP
- určiť priority pri poskytovaní PP,
- zvládnuť postup pri uvoľňovaní, polohovaní a odsune postihnutých.

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Bezvedomie**

Témy: **Obnovenie a udržanie priechodnosti dýchacích ciest. Umelé dýchanie pri zastavení dýchania a pri nedostatočnom spontánnom dýchaní. Obnovenie životne dôležitých funkcií.**

Kľúčové pojmy: **bezvedomie, kardiopulmonálna resuscitácia, spontánne dýchanie, stabilizovaná poloha, Heimlichov manéver.**

Výkonový štandard:

- charakterizovať bezvedomie
- hodnotiť poruchy vedomia,

- posúdiť kvalitu dýchania a srdcovej činnosti,
- osvojiť výkony na udržanie priechodnosti horných dýchacích ciest,
- demonštrovať na figuríne efektívnu kardiopulmonálnu resuscitáciu,
- monitorovanie základných fyziologických funkcií,
- demonštrovať Heimlichov manéver

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Krvácanie**

Témy: **Druhy krvácania , vonkajšie a vnútorné krvácanie. Krvácanie z prirodzených telových otvorov, zastavenie krvácania**

Kľúčové pojmy: **krvácanie, tlakové body, tlakový obväz**

Výkonový štandard:

- opísať jednotlivé druhy krvácania,
- rozoznať vonkajšie, vnútorné krvácanie a krvácanie z prirodzených telových otvorov,
- demonštrovať aplikáciu tlakových bodov a prikladanie tlakového obväzu,
- zorganizovať a poskytnúť prvú pomoc pri jednotlivých druhoch krvácania.

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Šok**

Témy: **Druhy šoku. Fázy šoku a prvá pomoc pri nich.**

Kľúčové pojmy: **šok, fáza kompenzácie a dekompenzácie, protišokové opatrenia**

Výkonový štandard:

- definovať šok a jeho fázy,
- rozpoznať subjektívne a objektívne príznaky rozvinutého šoku,
- zvládnuť protišokové opatrenia
- zorganizovať a poskytnúť prvú pomoc pri jednotlivých druhoch krvácania.

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Otravy**

Témy: **Druhy a príčiny otráv. Poskytnutie prvej pomoci pri jednotlivých druhoch otráv**

Kľúčové pojmy: **intoxikácia, antidotum, toxikológia, jedovatá látka.**

Výkonový štandard:

- charakterizovať jednotlivé druhy otráv,
- poznať príčiny intoxikácie,
- demonštrovať prvú pomoc pri jednotlivých druhoch otráv.

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Popálenie a poleptanie**

Témy: **Druhy a stupne popálení. Poleptania. Poskytnutie prvej pomoci pri popálení a poleptaní**

Kľúčové pojmy: **popálenie, poleptanie, sústava deviatich.**

Výkonový štandard:

- definovať popálenia a poleptania,
- určiť rozsah a stupeň popálenia a poleptania,
- popísať príznaky popálenia a poleptania,
- zvládnuť prvú pomoc pri popálení a poleptaní.

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Úrazy elektrickým prúdom**

Témy: **Tepelné poranenia elektrickým prúdom a bleskom**

Kľúčové pojmy: **spazmus svalstva, bezvedomie**

Výkonový štandard:

- vysvetliť účinky elektrického prúdu na ľudský organizmus,
- osvojiť sa druhy tepelných poranení,
- demonštrovať resuscitáciu,
- osvojiť si preventívne opatrenia v súvislosti s búrkou (účinky blesku).

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Rany**

Témy: **Všeobecné zásady ošetrovania rán. Poranenia kostí a kĺbov- zlomeniny, vyklbenie a vytknutie. Poskytnutie základnej prvej pomoci. Tlakové poranenia. Poranenia hrudníka, brucha, chrbtice, hlavy.**

Kľúčové pojmy: **rana, infekcia, zlomenia, vytknutie, vyklbenie, stratové poranenie, Blast syndróm, Crush syndróm, hemotorax, pneumotorax, amnézia**

Výkonový štandard:

- charakterizovať jednotlivé druhy rán,
- popísať príčiny a následky vzniku rán,
- demonštrovať prvú pomoc pri ošetrovaní jednotlivých druhov rán,
- definovať druhy, príčiny a následky zlomenín,
- demonštrovať prvú pomoc pri jednotlivých druhoch zlomenín,
- popísať druhy tlakových poranení,
- demonštrovať prvú pomoc pri tlakových poraneniach,
- rozpoznať príčiny a následky poranení hrudníka, brucha, chrbtice a hlavy,
- demonštrovať prvú pomoc pri jednotlivých druhoch poranení.

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Vybrané naliehavé stavy**

Témy: **Mdloba, kŕče. Naliehavé stavy pri cukrovke, náhla cievna mozgová príhoda. Vážne psychické poruchy. Akútne stavy u tehotných**

Kľúčové pojmy: **mdloba- synkopa, epilepsia, tetania, hypoglykémia, hyperglykémia, paréza, plégia, afázia, zmätenosť, gravidita.**

Výkonový štandard:

- definovať príčiny, príznaky mdloby, poskytnutie prvej pomoci,
- poznať príčiny jednotlivých druhov kŕčov spojených s bezvedomím a vedomím,
- demonštrovať poskytnutie prvej pomoci,
- rozoznať príznaky hyper a hypoglykémie, poskytnúť prvú pomoc
- popísať príznaky NCMP, poskytnúť prvú pomoc
- zhodnotiť príznaky predčasného a náhleho pôrodu, poskytnúť prvú pomoc pri
- náhlom a predčasnom pôrode

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Prvá pomoc pri výnimočných situáciách**

Témy: **Organizácia, techniky prvej pomoci pri hromadnom postihnutí, katastrofách a pri zasiahnutí zbraňami hromadného ničenia.**

Kľúčové pojmy: **hromadné nešťastie, katastrofa, zbrane hromadného ničenia**

Výkonový štandard:

- poznať druhy hromadných postihnutí
- poznať jednotlivé druhy zbraní hromadného ničenia
- zvládnuť prvú pomoc pri jednotlivých druhoch poranení vzniknutých pri hromadných nešťastiach a katastrofách

UČEBNÉ OSNOVY PREDMETU

PSYCHOLÓGIA, PEDAGOGIKA A PROFESIJNÁ KOMUNIKÁCIA

Študijný odbor	5370 M masér 5376 M masér pre zrakovo hendikepovaných
Forma, spôsob a organizácia štúdia	denné štúdium pre absolventov ZŠ

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Teoreticko-praktický predmet psychológia, pedagogika a profesijná komunikácia spolupôsobia na formovanie osobnosti asistenta výživy. Je koncipovaný vo vzťahu k profilu absolventa a potrieb praxe. Poskytuje holistický pohľad na človeka ako biopsychosociálnu a spirituálnu bytosť v kontexte filozofie zdravia. Predmet je súčasťou odbornej zložky prípravy, tvorí systém poznatkov pre poznanie psychologických javov a medziľudských vzťahov. Poznatky z pedagogiky sú základom pre edukáciu na podporu zdravia a prevenciu ochorení. Profesijná komunikácia poskytuje študentom poznatky pre nadväzovanie kontaktov a tímovú spoluprácu. Realizovaním širokej škály vyučovacích metód a foriem sa vytvárajú podmienky pre rozvíjanie vzťahovo-postojových a intelektuálnych spôsobilostí odborného vzdelania.

CIELE PREDMETU

Ciele predmetu sú vo vzťahu k hlavnému cieľu vzdelávania, ktorý spočíva v splnení požiadaviek na odbornosť a morálku zdravotníckeho pracovníka. Cieľom vyučovania predmetu je získať odborné kompetencie v kognitívnej, psychomotorickej a afektívnej zložke vo vzťahu k profilu absolventa a potrieb praxe. Prostredníctvom obsahu učiva psychológie a pedagogiky a profesijnej komunikácie sa študenti naučia porozumieť prejavom, potrebám a citovým stavom klientov. Osvoja si zásady prosociálneho a kooperatívneho správania. Dokážu využívať poznatky, vedomosti a zručnosti v osobnom a pracovnom prostredí. Získajú návyky vyhľadávať informácie, aktualizovať poznatky a skúsenosti z rôznych zdrojov a situácií. Naučia sa verejne vystupovať a upevňovať pozíciu profesie a stavovskej cti.

ROZPIS UČIVA

- 2. ročník 1 hodina týždenne, spolu 33 hodín**
- 3. ročník 2 hodiny týždenne, spolu 66 hodín, z toho 33 hodín cvičení**
- 4. ročník 1 hodina týždenne, spolu 30 hodín**

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD PREDMETU

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Základy psychológie osobnosti**

Témy: **Osobnosť ako biopsychosociálna jednota – holistický prístup. Filozofia zdravia. Osobnosť ako celistvý a dynamický systém (vlastnosti osobnosti, zameranie, psychické procesy a stavy). Individuálne a typologické rozdiely. Utváranie osobnosti. Poznávanie osobnosti. Osobnosť zdravotníckeho pracovníka, základné predpoklady intelektové, psychomotorické a sociálne.**

Kľúčové slová: **osobnosť, holistický prístup**

Výkonový štandard:

- Vysvetliť holistický pohľad na človeka
- Rozlíšiť individuálne rozdiely medzi ľuďmi
- Analyzovať vnútorné a vonkajšie determinanty utvárania osobnosti
- Opísať metódy poznávania osobnosti
- Zdôvodniť význam psychológie a pedagogiky v živote človeka
- Charakterizovať požiadavky na osobnosť zdravotníckeho pracovníka po stránke výkonovej a vzťahovo-postojovej

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Základy duševnej hygieny**

Témy: **Duševné zdravie a životospráva. Sebapoznanie a sebahodnotenie. Sebavýchova. Zvládanie záťažových situácií: konflikty a stres. Základy asertivity.**

Kľúčové slová: **duševné zdravie, stres**

Výkonový štandard:

- Definovať zdravie, životosprávu a životný štýl
- Opísať základné faktory duševného zdravia ako ekvivalentu zdravej osobnosti
- Monitorovať prejavy porúch správania
- Demonštrovať zásady profesionálneho správania
- Rozpoznať a eliminovať negatívne stránky záťažových situácií prameniacych z konfliktov a stresu
- Navrhnuť konkrétne aktivity na podporu duševného zdravia
- Charakterizovať relaxačné techniky a ich využitie

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Základy vývinovej psychológie**

Témy: **Jednotlivé vývojové obdobia v životnom cykle človeka: prenatálne, novorodenecké a dojčenecké, obdobie batolaťa, obdobie predškolského veku, puberta, adolescencia, dospelosť, staroba.**

Kľúčové slová: **psychický vývin**

Výkonový štandard:

- Charakterizovať jednotlivé vekové obdobia životného cyklu človeka
- Určiť rozdiely v psychomotorickom vývine novorodenca, dojčaťa, batolaťa a dieťaťa v predškolskom veku
- Opísať školský vek a rozlíšiť jednotlivé obdobia
- Načrtnúť špecifiká a výchovné problémy puberty a adolescencie
- Poukázať na spoločenskú problematiku dospelosti a staroby

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Základy sociálnej psychológie**

Témy: **Základná odborná terminológia: socializácia, druhy sociálneho učenia, skupina a jej vplyv na jednotlivca, jedinec a sociálne prostredie, rodina. Sociálna interakcia, sociálna rola, problematika začlenenia do sociálnych skupín, sociálne normy a deviácie. Empatia.**

Kľúčové slová: **sociálna interakcia, sociálna rola, empatia**

Výkonový štandard:

- Definovať základné pojmy a používať pojmový aparát
- Integrovať poznatky zo všeobecnej a vývinovej psychológie do sociálnej psychológie
- Používať a verbalizovať pocit vlastnej hodnoty a empatie k druhým
- Vymedziť požiadavky na sociálnu interakciu a komunikáciu
- Zdôvodniť význam poznatkov pre porozumenie kultúram a etnickým skupinám

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Komunikácia**

Témy: **Komunikácia – druhy informácií. Neverbálna komunikácia - pravidlá úspešnej reči tela, nácvik neverbálnej komunikácie v interpersonálnom styku. Pravidlá verbálnej a neverbálnej komunikácie pre úspešnú komunikáciu. Nácvik verbálnej komunikácie – rozhovor. Základy asertívneho správania. Komunikačné techniky. Komunikačné zlozvyky.**

Kľúčové slová: **verbálna a neverbálna komunikácia, asertívne správanie**

Výkonový štandard:

- Vysvetliť funkciu komunikácie v interpersonálnom styku
- Monitorovať a dešifrovať význam signálov reči tela
- Vypovedať o svojich zážitkoch
- Formulovať pravidlá úspešnej reči tela a verbálnej komunikácie
- Zvládnuť jednotlivé komunikačné techniky
- Určiť a odstrániť komunikačné zlozvyky

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Profesijná komunikácia**

Témy: **Nácvik komunikácií v modelových a reálnych situáciách. Spôsoby komunikácie pri zisťovaní biopsychosociálnych potrieb. Nácvik diagnostického, nedirektívneho rozhovoru v rôznych oblastiach pôsobenia. Nácvik terapeutického rozhovoru v rôznych vekových skupinách. Aktivizácia klientov k spolupráci k samostatnému uspokojovaniu biopsychosociálnych potrieb a zdravého spôsobu života.**

Kľúčové slová: **diagnostický rozhovor, nedirektívny rozhovor**

Výkonový štandard:

- Aplikovať komunikačné techniky, verbálne a neverbálne prostriedky v modelových a reálnych situáciách
- Preukázať prvky prosociálneho a kooperatívneho správania v osobnom a profesijnom kontakte
- Opísať spôsoby komunikácie pri zisťovaní biopsychosociálnych potrieb
- Preukázať zručnosti vedenia diagnostického a terapeutického rozhovoru v rôznych oblastiach

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Zdravotná výchova**

Témy: **Rola zdravotníka ako pedagóga. Základné pojmy pedagogiky. Postup pri určovaní výchovno-vzdelávacích cieľov. Metódy, formy a prostriedky zdravotno-výchovnej činnosti. Osobný vplyv zdravotníckeho pracovníka vo výchove k zdraviu. Nácvik výchovného pôsobenia. Výchovné zamestnanie detí a edukácia dospelých.**

Kľúčové slová: **zdravotná výchova, edukácia**

Výkonový štandard:

- Zdôvodniť význam výchovy k zdraviu
- Objasniť význam kategórie cieľa v edukačnom procese
- Opísať metódy a prostriedky zdravotnej výchovy
- Zistiť vzdelávacie potreby klientov
- Navrhnuť spôsoby edukácie

- Demonštrovať výchovné zamestnanie pre jednotlivé vekové skupiny
- Verejne vystupovať, efektívne komunikovať a prezentovať svoju profesiu
- Stanoviť ciele profesijného rozvoja vo vzťahu k potrebám výchovy k zdravému štýlu života

UČEBNÉ OSNOVY PREDMETU

ZDRAVIE A KLINIKA CHORÔB

Študijný odbor	5370 M masér 5376 M masér pre zrakovo hendikepovaných
Forma, spôsob a organizácia štúdia	denné štúdium pre absolventov ZŠ

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Predmet zdravie a klinika chorôb, ako súčasť odbornej zložky vzdelávania, poskytuje študentom systém poznatkov o zdraví a jeho význame pre jedinca a celú spoločnosť, o faktoroch ovplyvňujúcich zdravie, význame prevencie. Poskytuje základy poznatkov o príčinách, príznakoch a prejavoch ochorení jednotlivých systémov ľudského organizmu s dôrazom na špecifiká u detí a starých ľudí. Zameriava sa na poskytnutie základných informácií o diagnostických a liečebných postupoch, liečbe a prevencii. Predmet poskytuje poznatky nevyhnutné pre formovanie a rozvíjanie logického a tvorivého myslenia v ďalších odborných predmetoch a pre ďalšie vzdelávanie.

CIELE PREDMETU

Cieľom vyučovania zdravia a kliniky chorôb je definovať súčasnú koncepciu zdravia, jeho zachovanie, udržovanie a obnovu. Študenti si majú osvojiť komplexný pohľad na význam zdravia pre jedinca, rodinu, štát a celú ľudskú spoločnosť. Mali by preukázať poznatky o zdraví a jeho rizikách v jednotlivých vývinových obdobiach človeka, zdôvodniť význam rodiny pre zachovanie zdravia jej členov. Vedieť reprodukovať poznatky z histórie medicíny, vysvetliť príčiny, priebeh a štádiá choroby. Preukázať základné poznatky o ochoreniach, chybách a úrazoch jednotlivých systémov, stavov a vekových období, zvlášť detí a starých ľudí.

ROZPIS UČIVA

1. ročník 1 hodina týždenne, spolu 33 hodín
2. ročník 1 hodina týždenne, spolu 33 hodín
3. ročník 2 hodiny týždenne, spolu 66 hodín
4. ročník 3 hodina týždenne, spolu 90 hodín

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Obsahový štandard

Tematický celok: Zdravie

Témy: **Zdravie. Význam zdravia pre jedinca a spoločnosť**

Kľúčové pojmy: **zdravie, choroba, jedinec, spoločnosť**

Výkonový štandard:

- definovať zdravie a chorobu
- vysvetliť význam zdravia pre jedinca a spoločnosť
- objasniť vzťah medzi zdravím a spoločnosťou
- vyjadriť názory na zdravie

Obsahový štandard

Tematický celok: **Modely zdravia**

Témy: **Modely zdravia.**

Kľúčové pojmy: **model, adaptácia, prostredie**

Výkonový štandard:

- vysvetliť podstatu jednotlivých modelov
- špecifikovať najpoužívanejší model v praxi
- popísať najpriateľnejší model pre prax

Obsahový štandard

Tematický celok: **Zdravotný stav a zdravotné návyky**

Témy: **Zdravotný stav. Zdravotné návyky**

Kľúčové pojmy: **zdravotné návyky, zdravotný stav, pôsobiace faktory**

Výkonový štandard:

- objasniť vzťah medzi zdravotným stavom a zdravotnými návykmi
- špecifikovať faktory ovplyvňujúce zdravotný stav
- popísať zdravotné návyky
- vysvetliť vplyv návykov na organizmus

Obsahový štandard

Tematický celok: **Zdravotné uvedomenie**

Témy: **Model postoja k zdraviu. Ochrana zdravia.**

Kľúčové pojmy: **zdravotná výchova, zdravotné uvedomenie, národný program podpory zdravia**

Výkonový štandard:

- definovať zdravotnú výchovu
- objasniť model postoja k zdraviu
- vysvetliť celosvetovú ochranu zdravia
- charakterizovať oblasti záujmu NPPZ SR
- špecifikovať úlohy jedinca, spoločnosti, zdravotníkov pri ochrane, podpore a udržiavaní zdravia

Obsahový štandard

Tematický celok: **Zdravie z hľadiska rastu a vývinu človeka**

Témy: **Rast a vývin. Novorodenecké, dojčenské a batolivé obdobie. Predškolské a školské obdobie. Poruchy zdravotného stavu počas dospievania. Dospelý vek.**

Kľúčové slová: **rast, vývin, zrenie, vývinové obdobia**

Výkonový štandard:

- definovať rast, vývin, zrenie
- objasniť základné princípy rastu a vývinu
- opísať typy podľa temperamentu
- charakterizovať osobitosti jednotlivých vývinových období z hľadiska ochrany, udržiavania a podpory zdravia
- popísať špecifiká dospievania

Obsahový štandard

Témy: **Zdravie rodiny**

Kľúčové pojmy: **rodina, rodičia**

Výkonový štandard:

- definovať rodinu
- popísať jednotlivé typy rodín
- objasniť faktory vplyvajúce na zdravie rodiny
- vysvetliť potrebu starostlivosti o seba

Obsahový štandard

Tematický celok: **Medicína a jej odbory**

Témy: **História medicíny vo svete a u nás. Najvýznamnejšie osobnosti dejín medicíny. Koncepcie odborov medicíny.**

Kľúčové pojmy: **medicína, Hippokrates, Purkyně**

Výkonový štandard:

- popísať históriu medicíny
- charakterizovať rozvoj medicíny v Čechách a na Slovensku
- objasniť vývoj univerzít v Čechách a na Slovensku
- poznať historické osobnosti svetovej medicíny
- poznať osobnosti českej a slovenskej medicíny
- definovať jednotlivé koncepcie odborov medicíny

Obsahový štandard

Tematický celok: **Choroba**

Témy: **Spojitosť medzi zdravým a chorobou. Etiológia /príčina choroby/. Priebeh choroby. Štádiá choroby. Úloha chorého. Individuálna reakcia na ochorenie a hospitalizáciu.**

Kľúčové pojmy: **choroba, chorý, etiológia, priebeh choroby, štádium choroby**

Výkonový štandard:

- definovať chorobu, nevoľnosť, nemoc
- objasniť spojitosť medzi zdravím a chorobou
- charakterizovať príčiny choroby
- popísať priebeh choroby
- popísať štádiá choroby
- vysvetliť individuálnu reakciu na chorobu a hospitalizáciu
- vysvetliť úlohu chorého pri uzdravovaní

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Vyšetrovacie a liečebné postupy**

Témy: **Subjektívne a objektívne príznaky ochorenia. Základné vyšetrenia, konzervatívna a operačná liečba. Liečebné postupy – farmaceutické, krvou a krvnými derivátmi, kyslíková a inhalačná liečba, dietoterapia, liečebná rehabilitácia.**

Kľúčové pojmy: **diagnostika, anamnéza, , symptóm, syndróm, bolesť, smäd, poruchy spánku, nevoľnosť, palpácia, závrat, svrbenie, pyróza, dýchavica, inkontinencia moču a stolice, meteorizmus, krvácanie, biochemické, mikrobiologické, bioptické, rontgenologické, rádionuklidové vyšetrenie, elektrografické metódy, vyšetrenie ultrazvukom, endoskopia, funkčné vyšetrenie, farmakológia, dietoterapia, fyzikálna liečba, balneoterapia, rehabilitácia**

Výkonový štandard:

- osvojiť si príznaky ochorení
- objasniť rozdiel medzi subjektívnymi a objektívnymi príznakmi
- oboznámiť sa s osobnosťou chorého, s jeho anamnézou, objektívnym
- nálezom a výsledkami základných laboratórných vyšetrení
- vedieť všeobecne špecifikovať druhy liečby
- vedieť reprodukovať aké vyšetrovacie postupy sa používajú v medicíne
- opísať techniku transfúzie
- načrtnúť výhody inhalačnej terapie
- interpretovať rehabilitačnú terapiu pri ochoreniach jednotlivých systémov

Obsahový štandard

Tematický celok: **Ochorenia dýchacieho systému**

Témy: **Príznaky. Ochorenia akútne a chronické horných a dolných dýchacích ciest. Chyby. Poranenia. Náhle stavy. Špecifiká u detí a starých ľudí. Vyšetrovacie metódy. Liečebné postupy konzervatívne a chirurgické. Výživa. Prevencia.**

Kľúčové pojmy: **dýchanie, dýchacie cesty, mechanika dýchania, kašeľ, krvácanie z pľúc, dýchavica, cyanóza, skiaskopia, skiagrafia, tomografia, scintigrafia pľúc, funkčné vyšetrenie pľúc, katar horných dýchacích ciest, sinusitída, angína, bronchitída, bronchiálna astma, pneumónia, embólia do pľúcnice, tbc a nádory pľúc, cystická fibróza.**

Výkonový štandard:

- poznať anatómiu a fyziológiu dýchacieho systému
- vysvetliť príčiny, priebeh, príznaky a liečbu ochorení dýchacieho systému
- preukázať základné poznatky o diagnostických a liečebných metódach
- vedieť usporiadať ochorenia dýchacieho systému u detí podľa závažnosti
- poznať osobitosti dýchacích ciest u geriatrických pacientov
- uviesť základné postupy prevencie ochorení dýchacích ciest

Obsahový štandard

Tematický celok: **Ochorenia srdcovo-cievneho systému**

Témy: **Príznaky. Akútne a chronické ochorenia srdca, krvného a miazgového obehu. Chlopňové chyby. Vrodené chyby srdca. Poranenia. Náhle stavy. Špecifiká u detí a starých ľudí. Vyšetrovacie metódy. Liečebné postupy konzervatívne a chirurgické. Prevencia.**

Kľúčové pojmy: **krvný obeh, srdce, cievy, arytmie, dysrytmie, ischemická choroba srdca, angina pectoris, akútny infarkt myokardu, zlyhanie srdca, endokarditída, myokarditída, perikarditída, stenóza a insuficiencia chlopne, hypertenzia, hypotenzia, ateroskleróza, varixy, kardiochirurgia**

Výkonový štandard:

- poznať anatómiu a fyziológiu krvného obehu a srdca
- popísať hlavné príznaky srdcového zlyhávania a ochorení srdca a ciev
- osvojiť si spôsoby a postupy vyšetrovacích a liečebných metód
- objasniť chlopňové chyby
- špecifikovať zápalové ochorenia srdca
- demonštrovať akými ochoreniami sa zaoberá kardiochirurgia

- definovať aterosklerózu z patologicko-anatomického hľadiska
- osvojiť si prehľad ochorení špecifických pre detský vek a gerontov

Obsahový štandard

Tematický celok: **Ochorenie tráviaceho systému**

Témy: **Príznaky akútne a chronické ochorenia orgánov hlavového /vrátane chrupu /, hrudníkového, brušného a panvového úseku tráviaceho systému. Chyby. Poranenia. Náhle stavy. Špecifiká u detí a starých. Vyšetrovacie metódy. Liečebné postupy konzervatívne a chirurgické. Prevencia.**

Kľúčové pojmy: **tráviaci systém, akútne ochorenia, chronické ochorenia, poranenia, náhle stavy, špecifiká, vyšetrovacie metódy, liečebné postupy, prevencia.**

Výkonový štandard:

- opísať tráviaci systém
- ovládať príznaky ochorenia tráviaceho systému
- osvojiť si spôsoby a postupy vyšetrovacích metód
- poznať základné ochorenia tráviaceho systému
- rozpoznať špecifiká náhleho stavu
- vedieť realizovať preventívne opatrenia

Obsahový štandard

Tematický celok: **Ochorenia obličiek a močových ciest**

Témy: **Príznaky. Akútne a chronické ochorenia obličiek a močových ciest. Chyby. Poranenia. Náhle stavy. Špecifiká u detí a starých. Vyšetrovacie metódy. Liečebné postupy konzervatívne a chirurgické. Prevencia.**

Kľúčové pojmy: **močové cesty, ochorenia obličiek, náhle stavy, špecifiká vyšetrovacie metódy, liečebné postupy, prevencia**

Výkonový štandard:

- poznať anatómiu a fyziológiu močovo-pohlavného systému
- vedieť ochorenia urogenitálneho systému, ich príznaky a príčiny
- ovládať jednotlivé diagnostické a terapeutické metódy
- osvojiť si preventívne opatrenia

Obsahový štandard

Tematický celok: **Poruchy vnútorného prostredia**

Témy: **Vnútorné prostredie. Patofyziológia – základné pojmy. Poruchy. Príznaky. Vybrané vyšetrovacie metódy. Liečebné metódy. Prevencia.**

Kľúčové pojmy: **vnútorné prostredie, patofyziológia, poruchy, vyšetrovacie metódy, prevencia**

Výkonový štandard:

- vedieť charakterizovať vnútorné prostredie
- vysvetliť podstatu ochorenia
- rozpoznať príznaky ochorenia
- osvojiť si vyšetrovacie metódy
- poznať liečebné postupy
- ovládať preventívne opatrenia

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Poruchy látkovej premeny**

Témy: **Diabetes mellitus. Obezita. Poruchy metabolizmu lipidov. Dna.**

Kľúčové pojmy: **pankreas, inzulín, glykémia, diabetická kóma, BMI, anorektiká, tuk, cholesterol, kyselina močová, metabolizmus**

Výkonový štandard:

- zdefinovať jednotlivé druhy ochorení
- vysvetliť príčiny porúch látkovej premeny
- popísať klinický obraz porúch látkovej premeny
- charakterizovať komplikácie jednotlivých ochorení
- popísať spôsoby liečby porúch látkovej premeny

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Poruchy žliaz s vnútornou sekréciou**

Témy: **Vyšetrovacie metódy, Choroby diencefalopituitárneho systému, choroby štítnej žľazy, Choroby prištítných teliesok, choroby gonád, osobitosti u detí a starých ľudí**

Kľúčové pojmy: **endokrinné žľazy, hormóny**

Výkonový štandard:

- rozdeliť žľazy s vnútornou sekréciou
- opísať mechanizmus účinku hormónov
- vysvetliť pojmy hyper a hypofunkcia endokrinných žliaz, dysfunkcia žľazy
- charakterizovať vyšetrovacie metódy
- pochopiť podstatu a osobitosti jednotlivých ochorení

Obsahový štandard

Tematický celok: **Imunoalteračné ochorenia**

Témy: **Imunita. Vyšetrovacie metódy. Imunodeficity. AIDS. Imunoalergická precitlivenosť – pollinosis, astma bronchiale, lieková alergia, anafylaktický šok. Autoimunitné ochorenia – reumatická horúčka, juvenilná reumatoidná artritída. Imunizácia. Imunosupresia**

Kľúčové pojmy: **imunitný systém, prirodzená a získaná imunita, bunková a látková imunita, vírus HIV, alergia, alergén, očkovanie.**

Výkonový štandard:

- vysvetliť podstatu prirodzenej a získanej imunity
- popísať príčiny imunoalteračných ochorení
- vysvetliť klinický priebeh imunoalteračných ochorení
- charakterizovať spôsoby liečby jednotlivých ochorení
- popísať možnosti prevencie imunoalteračných ochorení
- rozdeliť spôsoby imunizácie

Obsahový štandard

Tematický celok: **Ochorenia pohybového systému**

Témy: **Zápalové choroby kĺbov. Degeneratívne choroby kĺbov. Zápalové a degeneratívne ochorenia chrčtice. Metabolicky podmienené choroby kostí. systémové poruchy spojivového tkaniva. Ochorenia pohybového systému traumatického pôvodu. Osobitosti u detí a starých ľudí.**

Kľúčové pojmy: zápal kĺbov, degenerácia kĺbov, mäkké štruktúry a skelet- poranenia, metabolicky podmienené ochorenia, fraktúra

Výkonový štandard:

- rozdeliť choroby pohybového systému
- určiť príznaky zápalových a degeneratívnych ochorení pohybového systému
- popísať jednotlivé vyšetrovacie metódy
- vysvetliť príčiny jednotlivých ochorení
- charakterizovať spôsoby liečby
- opísať osobitosti ochorení pohybového systému u detí a starých ľudí

Obsahový štandard:

Tematický celok: Tehotenstvo a materstvo

Témy: Fyziologické a patologické tehotenstvo. Pôrod. Šestonedelie. Výchova k materstvu a rodičovstvu. Antikonцепcia.

Kľúčové pojmy: oplodnenie, embryo, tehotenstvo, placenta, pôrod

Výkonový štandard:

- definovať oplodnenie, vývoj zárodka a plodu,
- opísať stavbu a funkciu placenty,
- charakterizovať zmeny v tvorbe hormónov v tehotenstve,
- vymedziť dĺžku trvania gravidity,
- určiť termín pôrodu,
- označiť zmeny v organizme ženy v tehotenstve,
- popísať prenatálnu starostlivosť a dispenzarizáciu tehotných žien,
- vysvetliť patologické tehotenstvo,
- poznať priebeh fyziologického pôrodu, pôrodné doby,
- objasniť starostlivosť o šestonedielku,
- ilustrovať význam výchovy k materstvu a rodičovstvu,
- uviesť jednotlivé formy a spôsoby antikoncepcie.

Obsahový štandard:

Tematický celok: Fyziológia a patológia novorodeneckého obdobia

Témy: Novorodenec – zrelý donosený, nedonosený, rizikový, s vrodenými chybami, pôrodnými poraneniami, asfyktický, so žltáčkou, s infekciou. Vyšetrovacie metódy. Liečebné postupy konzervatívne a chirurgické. Prevencia.

Kľúčové pojmy: novorodenec, asfyxia

Výkonový štandard:

- definovať zdravého novorodenca,
- vymedziť hodnotenie stavu novorodenca podľa Apgarovej,
- popísať prvé ošetrenie novorodenca,
- opísať patologického novorodenca,
- poznať význam screeningového vyšetrenia,
- charakterizovať konzervatívne a chirurgické liečebné postupy,
- pripomenúť význam prevencie rizikových faktorov novorodeneckého obdobia

Obsahový štandard

Tematický celok: **Ochorenia krvi a krvotvorby**

Témy: **Príznaky. Ochorenia krvi akútne a chronické. Krvácavé stavy. Špecifiká u detí a starých. Vyšetrovacie metódy. Liečebné postupy. Prevencia.**

Kľúčové pojmy: **krv, červené krvinky, biele krvinky, krvné doštičky**

Výkonový štandard:

- opísať klinické prejavy chorôb krvi,
- určiť rozdelenie chorôb krvi,
- popísať jednotlivé vyšetrovacie metódy,
- charakterizovať ochorenia bielej a červenej krvnej zložky a krvácavé stavy,
- vysvetliť špecifiká prejavov chorôb u detí a starých ľudí,
- poznať liečebné postupy,
- uviesť význam prevencie chorôb krvi.

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Ochorenia a porucha nervového systému**

Témy: **Príznaky, prejavy a príčiny. Ochorenia, úrazy a chyby nervového systému. Špecifiká u detí a starých. Vyšetrovacie metódy. Liečebné postupy konzervatívne a chirurgické. Prevencia.**

Kľúčové pojmy: **nerv, mozog, miecha**

Výkonový štandard:

- pomenovať príčiny ochorení a porúch nervového systému,
- opísať prejavy ochorení a porúch nervového systému,
- popísať príznaky pri jednotlivých ochoreniach a poruchách,
- vysvetliť následky úrazov na činnosť nervového systému,
- charakterizovať jednotlivé vyšetrovacie metódy,
- poznať liečebné postupy,
- označiť špecifiká ochorení a porúch nervového systému u detí a starých ľudí,
- vymedziť význam prevencie chorôb a porúch nervového systému.

Obsahový štandard

Tematický celok: **Ochorenia a poruchy zmyslových orgánov**

Témy: **Patofyziológia jednotlivých zmyslových orgánov. Príznaky, prejavy a príčiny. Ochorenia, poranenia a chyby očí, uší a kože. Špecifiká a detí a starých. Vyšetrovacie metódy. Liečebné postupy konzervatívne a chirurgické. Prevencia.**

Kľúčové pojmy: **oko, ucho, koža**

Výkonový štandard:

- vysvetliť funkciu jednotlivých zmyslových orgánov,
- poznať patologické zmeny funkcie zmyslových orgánov,
- pomenovať príčiny ochorení zmyslových orgánov,
- opísať prejavy ochorení a poranení očí, uší a kože,
- charakterizovať príznaky porúch činnosti zmyslov,
- definovať vyšetrovacie metódy,
- uviesť konzervatívne a chirurgické liečebné postupy,
- rozoznať špecifiká ochorení a porúch zmyslových orgánov u detí starých ľudí,
- stanoviť význam prevencie ochorení, porúch a úrazov zmyslových orgánov.

Obsahový štandard

Tematický celok: **Infekčné ochorenia**

Témy: Príznaky, prejavy a príčiny infekčných ochorení. Infekčné ochorenia podľa cesty prenosu nákazy – respiračné, alimentárne, prenášané hmyzom, kliešťami, antropozoonózy. Špecifiká u detí a starých. Vyšetrovacie metódy. Liečebné postupy. Prevencia.

Kľúčové pojmy: infekcia, nákaza, imunita, inkubačná doba

Výkonový štandard:

- definovať infekčné ochorenia,
- charakterizovať infekčné ochorenia podľa cesty prenosu nákazy,
- opísať príčiny infekčných ochorení,
- vysvetliť inkubačnú dobu,
- určiť druhy imunity,
- rozoznať klinický obraz infekčných chorôb,
- uviesť vyšetrovacie metódy,
- vymedziť liečebné postupy,
- stanoviť špecifiká infekčných ochorení u detí a starých ľudí,
- ilustrovať význam prevencie infekčných ochorení.

Obsahový štandard:

Tematický celok: Psychicky chorí a závislí na návykových látkach

Témy: Príznaky, prejavy a príčiny vzniku duševných chorôb, duševné choroby, závislosť na návykových látkach, špecifiká u detí a starých, vyšetrovacie metódy, liečebné postupy, prevencia

Kľúčové pojmy: duševná choroba, závislosť, návyková látka, prevencia

Výkonový štandard:

- definovať duševnú chorobu
- určiť príčiny vzniku duševných chorôb
- rozoznať príznaky, prejavy duševných chorôb
- popísať jednotlivé vyšetrovacie metódy
- opísať liečebné postupy
- zdôvodniť liečebné postupy

Obsahový štandard:

Tematický celok: Ochorenia reprodukčných orgánov

Témy: Príznaky, prejavy a príčiny u žien a mužov, gynekologické ochorenia, ochorenia pohlavných orgánov u mužov, poranenia, chyby, špecifiká u detí a starých, vyšetrovacie metódy, liečebné postupy konzervatívne a chirurgické, prevencia

Kľúčové pojmy: gynekologické ochorenia, pohlavné choroby, poranenia, chyby, vyšetrovacie metódy, liečba, prevencia

Výkonový štandard:

- definovať ochorenia reprodukčných orgánov u žien a mužov
- charakterizovať rozdiely pohlavného vývinu ženy a muža
- vysvetliť príčiny, prejavy a príznaky
- rozdeliť gynekologické ochorenia
- popísať vyšetrovacie metódy

- zhrnúť a opísať komplexnú liečbu reprodukčných orgánov
- zdôvodniť význam prevencie

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Náhle stavy**

Témy: **Náhle stavy ohrozujúce život, príznaky, príčiny, prvá pomoc, liečba konzervatívna a chirurgická, prevencia**

Kľúčové pojmy: **náhle stavy, príznaky, prvá pomoc, liečba, prevencia**

Výkonový štandard:

- definovať pojem náhle stavy
- vymenovať príznaky, príčiny
- definovať výkony zachraňujúce život
- vysvetliť podstatu náhlych stavoch ohrozujúcich život (v gravidite, vo vnútornom lekárstve, chirurgii, neurológii)
- vysvetliť a demonštrovať prvú pomoc
- zhrnúť a popísať liečbu

UČEBNÉ OSNOVY PREDMETU

FYZIKÁLNA TERAPIA

Študijný odbor	5370 M masér 5376 M masér pre zrakovo hendikepovaných
Forma, spôsob a organizácia štúdia	denné štúdium pre absolventov ZŠ

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Predmet fyzikálna terapia na SZŠ v rámci štátneho programu, ako súčasť odbornej zložky vzdelávania, poskytuje študentom vhodne vybranými poznatkami z mechanoterapie (klasická masáž, športová masáž, reflexná masáž, manuálna lymfodrenáž), termoterapie, hydroterapie, fototerapie, elektroterapie, balneoterapie a klimatoterapie didaktický systém poznatkov o ich možnej aplikácii na ľudský organizmus. Realizovaním moderných foriem, prostriedkov a vyučovacích metód vyučovania sa vytvárajú podmienky pre formovanie a rozvíjanie logického a tvorivého myslenia a konania študentov. Tvorivé myslenie umožňuje študentom správne aplikovať poznatky pri riešení problémových úloh teoretického aj praktického charakteru. Predmet poskytuje základy nevyhnutné pre ďalšie odborné predmety a pre ďalšie vzdelávanie. V tomto predmete sa využijú poznatky získané v iných odborných predmetoch (anatómia a fyziológia, zdravie a klinika chorôb, psychológia, pedagogika a sociológia, patológia, preventívne lekárstvo, prvá pomoc, rekondično-relaxačné cvičenia ako aj z organizácie zdravotníctva) ako aj v predmete latinský jazyk.

CIELE PREDMETU

Cieľom vyučovania fyzikálnej terapie je v maximálne možnej miere prispieť k splneniu cieľov odborného vzdelávania a osvojeniu si kľúčových kompetencií prostredníctvom obsahu učiva fyzikálna terapia. Študenti sa majú naučiť pracovať so základnou odbornou terminológiou, osvojiť si schopnosť vyhľadávať odborné informácie v literatúre a informačných médiách, vhodne prezentovať odborné poznatky, analyzovať vybrané problémy, aplikovať poznatky pri riešení konkrétnych úloh rôznej zložitosti. Mali by chápať a vysvetliť vybrané javy a procesy prebiehajúce v ľudskom organizme pri aplikácii prostriedkov a procedúr fyzikálnej terapie, vedieť používať základné myšlienkové operácie na získavanie nových poznatkov, logicky spájať poznatky nadobudnuté štúdiom aj iných vedných odborov a využiť ich pri riešení problémových úloh. Cieľom je predovšetkým využitie teoretických poznatkov vo svojej praktickej činnosti.

ROZPIS UČIVA

- 1. ročník 1 hodina týždenne, spolu 33 hodín**
- 2. ročník 2 hodiny týždenne, spolu 66 hodín**
- 3. ročník 2 hodiny týždenne, spolu 66 hodín**
- 4. ročník 2 hodiny týždenne, spolu 60 hodín**

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD PREDMETU PRE 1. ROČNÍK

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Úvod do fyzikálnej terapie**

Témy: **História fyzikálnej terapie. Charakteristika a rozdelenie fyzikálnej terapie**

Kľúčové pojmy: **fyzikálna terapia, fyzikálny podnet, procedúra, kúra**

Výkonový štandard:

- Zostaviť historický prehľad fyzikálnej terapie
- Charakterizovať fyzikálnu terapiu
- Opísať rozdelenie fyzikálnej terapie
- Definovať fyzikálny podnet
- Určiť všeobecné účinky fyzikálnych podnetov
- Vysvetliť zásady a princípy aplikácie procedúr fyzikálnej terapie

- Popísať jednotlivé úseky a organizáciu práce na FRO v nemocničných, kúpeľných a rehabilitačných zariadeniach
- Charakterizovať jednotlivé kategórie zdravotníckych pracovníkov podieľajúcich sa na procese liečebnej rehabilitácie
- Vymedziť osobnosť maséra a jeho profesionálnej činnosti v tíme zdravotníckych pracovníkov

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Mechanoterapia**

Témy: **Charakteristika mechanoterapie. Druhy liečebných masáží**

Kľúčové pojmy: **mechanoterapia, masáž**

Výkonový štandard:

- Definovať mechanoterapiu
- Vymenovať mechanické podnety využívané vo fyzikálnej terapii
- Charakterizovať jednotlivé druhy masáží, vysvetliť ich podstatu a význam

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Klasická masáž**

Témy: **Charakteristika a rozdelenie klasickej masáže. Účinky masáže. Princípy aplikácie klasickej masáže**

Kľúčové pojmy: **klasická masáž, účinky masáže, princípy aplikácie, indikácie klasickej masáže, kontraindikácie klasickej masáže**

Výkonový štandard:

- Definovať klasickú masáž
- Popísať pôsobenie klasickej masáže
- Popísať fyziologické účinky klasickej masáže na orgány a systémy
- Vysvetliť princípy aplikácie klasickej masáže - dávkovanie, intenzita, dĺžka trvania celkovej a čiastočnej masáže, spôsob masáže (vzostupný, zostupný), smer účinného pôsobenia masážnych hmatov, poradie a sled hmatov
- Vymedziť zásady prípravy na masáž – miestnosť, pacient, masér
- Uviesť príklady masážnych prostriedkov, vysvetliť ich účinky
- Vymedziť indikácie klasickej masáže
- Vymedziť kontraindikácie klasickej masáže

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD PREDMETU PRE 2. ROČNÍK

Obsahový štandard

Tematický celok: **Jednotlivé masážne hmaty klasickej masáže**

Témy: **Mechanizmus pôsobenia jednotlivých masážnych hmatov**

Kľúčové pojmy: **trenie, vytieranie, roztieranie, hnetenie, tepanie, chvenie, modifikované hmaty**

Výkonový štandard:

- Vysvetliť mechanizmus pôsobenia jednotlivých hmatov klasickej masáže, trenie, vytieranie, roztieranie, hnetenie, tepanie, chvenie, modifikované hmaty

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Aplikačné techniky jednotlivých zostáv klasickej masáže**

Témy: **Aplikácia jednotlivých zostáv klasickej masáže / dolná končatina predná plocha, dolná končatina zadná plocha, chrbát, brucho, horná končatina, šija a plecia, hrudník, tvár, hlava.**

Kľúčové pojmy: **klasická masáž, hmaty klasickej masáže, zostavy klasickej masáže**

Výkonový štandard

- Popísať jednotlivé zostavy klasickej masáže a pracovný postup
- Zopakovať anatomicko-fyziologické poznatky kostro-svalovej sústavy
- Reprodukovať zásady hygienických a bezpečnostných štandardov pre aplikáciu klasickej masáže
- Vyjadriť aspekty psychologicko – etického konania pri výkone masáže

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Športová masáž. Automasáž**

Témy: **Športová masáž. Automasáž.**

Kľúčové pojmy: **športová masáž, automasáž.**

Výkonový štandard

- Charakterizovať športovú masáž
- Uviesť rozdiely medzi klasickou a športovou masážou.
- Vymedziť indikácie a kontraindikácie športovej masáže.
- Popísať aplikačnú techniku automasáže.

Obsahový štandard

Tematický celok: **Reflexná masáž**

Témy: **Charakteristika a rozdelenie reflexnej masáže. Anatomicko – fyziologická podstata reflexnej masáže. Reflexné prejavy. Reflexné zmeny. Presuny reflexov. Indikácie a kontraindikácie reflexnej masáže.**

Kľúčové pojmy: **reflexná masáž, reflexná terapia, nervová sústava, nervová bunka, reflex, reflexný prejav, reflexná zmena.**

Výkonový štandard

- Definovať reflexnú masáž, techniky a základné pojmy objasňujúce ich podstatu a využitie
- Vysvetliť mechanizmus pôsobenia reflexnej masáže
- Popísať anatomicko-fyziologickú podstatu nervovej sústavy
- Charakterizovať reflexné prejavy a jednotlivé druhy reflexov
- Načrtnúť rozdielnosť reflexných zmien v jednotlivých tkanivách
- Vysvetliť vznik nežiaducich prejavov pri aplikácii reflexnej masáže – presuny reflexov
- Zdôvodniť indikácie a kontraindikácie reflexnej masáže.
- Reprodukovať zásady hygienických a bezpečnostných štandardov pre aplikáciu reflexnej masáže
- Uviesť psychologicko – etické aspekty pri výkonoch masáže

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Väzivová technika reflexnej masáže**

Témy: **Charakteristika väzivovej techniky. Masážne hmaty. Masážne zostavy.**

Kľúčové pojmy: **väzivová technika, trecí hmat, zákles, ohraničujúce hmaty.**

Výkonový štandard

- Charakterizovať väzivovú techniku reflexnej masáže
- Popísať účinky a javy vyvolané väzivovou technikou reflexnej masáže
- Definovať väzivovú zónu
- Uviesť princípy aplikácie väzivovej techniky
- Popísať jednotlivé hmaty väzivovej techniky
- Vysvetliť podstatu aplikácie väzivovej techniky
- Popísať jednotlivé zostavy väzivovej techniky
- Reprodukovať indikácie a kontraindikácie väzivovej techniky

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Periostová technika reflexnej masáže**

Témy: **Charakteristika periostovej techniky. Masážne hmaty. Aplikčná technika. Miesta aplikácie.**

Kľúčové pojmy: **periost, spôsob aplikácie, intenzita masáže, miesta aplikácie**

Výkonový štandard

- Charakterizovať periostovú techniku reflexnej masáže
- Popísať účinky a javy vyvolané masážou
- Popísať periost a vyskytujúce sa reflexné zmeny
- Zdôvodniť aplikáciu periostovej techniky
- Stanoviť miesta a postup aplikácie
- Reprodukovať indikácie a kontraindikácie periostovej techniky

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Reflexná masáž nohy**

Témy: **Charakteristika reflexnej masáže nohy. Masážne hmaty. Masážne zostavy.**

Kľúčové pojmy: **reflexná technika, druhy hmatov, intezita.**

Výkonový štandard:

- Vysvetliť podstatu a účinky reflexnej masáže nohy
- Popísať účinky a javy vyvolané reflexnou masážou chodidla
- Charakterizovať jednotlivé druhy hmatov
- Stanoviť možnosti aplikácie masáže chodidiel
- Popísať jednotlivé zostavy

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Akupresúra**

Témy: **Charakteristika akupresúry. Masážne miesta.**

Kľúčové pojmy: **akupresúra, miesta aplikácie.**

Výkonový štandard:

- Charakterizovať akupresúru
- Popísať účinky a javy vyvolané akupresúrou
- Popísať spôsob aplikácie

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD PREDMETU PRE 3. ROČNÍK

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Segmentová technika reflexnej masáže**

Témy: **Masážne hmaty a zostavy**

Kľúčové pojmy: **reflexná masáž, reflexná zmena, hmat, zostava**

Výkonový štandard:

- Popísať spôsob vykonania jednotlivých hmatov segmentovej techniky
- Vysvetliť aplikáciu jednotlivých zostáv segmentovej techniky

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Manuálna lymfodrenáž**

Témy: **Charakteristika manuálnej lymfodrenáže. Anatomicko-fyziologické aspekty liečby lymfedémov. Princípy aplikácie manuálnej lymfodrenáže. Prístrojopvá lymfodrenáž. Aplikačné techniky – hmaty a zostavy. Indikácie a kontraindikácie.**

Kľúčové pojmy: **manuálna lymfodrenáž, lymfatický systém, lymfedém, liečba, hmaty, zostavy.**

Výkonový štandard:

- Definovať manuálnu lymfodrenáž
- Vysvetliť účinky manuálnej lymfodrenáže
- Vyjadriť znalosti z anatómie a fyziológie lymfatického systému
- Vysvetliť príčiny vzniku lymfedému
- Popísať jednotlivé druhy lymfedému
- Uviesť príznaky lymfedému
- Popísať zásady komplexnej liečby lymfedému
- Vymedziť správnu životosprávu a dodržiavanie denného režimu pri lymfedéme
- Vysvetliť zásady a princípy aplikácie manuálnej lymfodrenáže
- Charakterizovať prístrojovú lymfodrenáž
- Vysvetliť indikácie a kontraindikácie manuálnej lymfodrenáže
- Reprodukovať zásady bezpečnosti a hygieny práce pri lymfodrenáži
- Stanoviť správny psychologický prístup k pacientom s lymfedémom.

Obsahový štandard

Tematický celok: **Termoterapia**

Témy: **Pozitívna a negatívna termoterapia**

Kľúčové pojmy: **termoterapia, termoregulácia tepelný podnet, pozitívna a negatívna termoterapia.**

Výkonový štandard:

- Definovať termoterapiu
- Usporiadať a rozdeliť termoterapiu
- Vysvetliť podstatu tvorby tepla v organizme

- Vymedziť význam, riadenie a mechanizmy termoregulácie
- Opísať mechanizmy odovzdávania tepla medzi organizmom a prostredím
- Vysvetliť vplyv tepelných podnetov na jednotlivé orgány a systémy
- Popísať spôsoby aplikácií pozitívnej a negatívnej termoterapie
- Vysvetliť účinky pozitívnej a negatívnej termoterapie
- Vymedziť princípy a zásady aplikácie termoterapeutických procedúr

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Hydroterapia**

Témy: **Malá a veľká vodoliečba, indikácie, kontraindikácie.**

Kľúčové pojmy: **hydroterapia, Kneippova hydroterapia, kúpeľ, ovin, zábal, obklad, kompres, sprcha streky.**

Výkonový štandard:

- Definovať hydroterapiu
- Uviesť jej rozdelenie
- Reprodukovať účinky hydroterapie na ľudský organizmus
- Vymenovať princípy aplikácie hydroterapeutických procedúr
- Opísať aplikačnú techniku jednotlivých hydroterapeutických procedúr

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD PREDMETU PRE 4. ROČNÍK

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Špecifiká segmentovej techniky reflexnej masáže**

Témy: **Špecifiká segmentovej techniky reflexnej masáže pri ochoreniach jednotlivých systémov.**

Kľúčové pojmy: **telové systémy, syndrómy, ochorenia.**

Výkonový štandard:

- Popísať špecifiká segmentovej techniky reflexnej masáže pri ochoreniach jednotlivých systémov a orgánov /ochorenia srdca, dýchacieho systému, tráviaceho systému, vylučovacieho systému, VAS / CCS, CBS, LIS /, gynekologické ochorenia.

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Fototerapia**

Témy: **Fyzikálna podstata, základné pojmy, základné jednotky, rozdelenie optického spektra.**

Kľúčové pojmy: **fototerapia, optické spektrum, svetelné žiarenie, polarizované svetlo, nepolarizované svetlo, UV, IR žiarenie, laseroterapia.**

Výkonový štandard:

- Definovať fototerapiu a opísať jej rozdelenie
- Vysvetliť fyzikálnu podstatu fototerapie
- Opísať jednotlivé druhy fototerapie
- Objasniť fyziologické a biologické účinky fototerapie
- Vysvetliť princípy a zásady fototerapeutických procedúr
- Zdôvodniť indikácie a kontraindikácie fototerapie
- Preukázať znalosti bezpečnosti práce

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Elektroterapia**

Témy: **Základné javy a pojmy, jednotky, druhy elektrických prúdov. Fyzikálna podstata a rozdelenie elektroterapie.**

Kľúčové pojmy: **elektrický prúd, elektroterapia, magnetoterapia, terapia ultrazvukom.**

Výkonový štandard:

- Definovať elektroterapiu a opísať jej rozdelenie
- Vysvetliť fyzikálnu podstatu elektroterapie
- Opísať jednotlivé druhy elektrických prúdov
- Vymenovať aplikačné techniky elektroterapeutických procedúr

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Balneoterapia**

Témy: **Charakteristika, ciele, úlohy. Liečba liečivými vodami. Peloidy.**

Kľúčové pojmy: **balneológia, balneoterapia, prírodné liečivé zdroje, liečivé vody, liečivé peloidy, pitná liečba, inhalácie, oxygenoterapia.**

Výkonový štandard:

- Definovať balneoterapiu
- Uviesť jej rozdelenie
- Vysvetliť účinky prírodných liečivých zdrojov
- Popísať princípy a zásady aplikácie balneoterapeutických procedúr
- Uviesť miesta výskytu prírodných liečivých zdrojov na Slovensku
- Opísať aplikačné techniky jednotlivých balneoterapeutických procedúr
- Reprodukovať indikácie a kontraindikácie balneoterapeutických procedúr
- Popísať bezpečnostné a hygienické opatrenia

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Bioklimatoterapia)**

Témy: **Klimatoterapia, charakteristika, ciele, úlohy. Vplyv klímy na ľudský organizmus (meteorologické faktory), mechanizmus účinku meteorologických faktorov. Liečebné využitie klimatických zmien.**

Kľúčové pojmy: **klíma, klimatoterapia, aeroterapia, helioterapia, talasoterapia, speleoterapia, aklimatizácia, meteorosenzitivita, meteorotropizmus.**

Výkonový štandard:

- Charakterizovať klimatoterapiu
- Uviesť jej rozdelenie
- Vymenovať činitele ovplyvňujúce charakter podnebia
- Vysvetliť vplyv klímy na ľudský organizmus
- Reprodukovať indikácie a kontraindikácie klimatoterapie
- Poznať rozmanitosť klimatických faktorov ovplyvňujúcich liečebný účinok

UČEBNÉ OSNOVY PREDMETU

MASÁŽE

Študijný odbor	5370 M masér 5376 M masér pre zrakovo hendikepovaných
Forma, spôsob a organizácia štúdia	denné štúdium pre absolventov ZŠ

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Predmet masáže na SZŠ v rámci štátneho programu, ako súčasť odbornej zložky vzdelávania poskytuje študentom spolu s vybranými poznatkami z ANF, ZKC, PRL, PPS didaktický systém poznatkov o jednotlivých druhoch masáží a praktické zručnosti a schopnosti k výkonu jednotlivých druhov masáží. Realizovaním moderných foriem, prostriedkov a vyučovacích metód sa vytvárajú podmienky pre formovanie a rozvíjanie logického a tvorivého myslenia a konania študentov. Tvorivé myslenie umožňuje študentom správne aplikovať teoretické poznatky pri riešení problémových úloh praktického charakteru.

CIELE PREDMETU

Cieľom vyučovania predmetu masáže je v maximálne možnej miere prispieť k splneniu cieľov odborného vzdelávania a osvojenie si kľúčových kompetencií prostredníctvom obsahu učiva tohto predmetu. Študenti majú pracovať so základnou odbornou terminológiou, osvojiť si schopnosť vyhľadávať odborné informácie v literatúre a informačných médiách, vhodne prezentovať odborné poznatky, analyzovať vybrané problémy, aplikovať poznatky pri riešení konkrétnych úloh rôznej zložitosti. Mali by chápať a vysvetliť javy a procesy prebiehajúce v ľudskom organizme, vedieť používať základné myšlienkové operácie na získavanie nových poznatkov, logicky spájať poznatky nadobudnuté štúdiom aj iných vedných odborov a využiť ich pri riešení problémových úloh. Cieľom je naučiť praktické zručnosti základných masážnych hmatov a ich modifikácií aplikovaných v jednotlivých zostavách klasickej a športovej masáže, preukázať praktické zručnosti pri vyhľadávaní reflexných prejavov a praktické zručnosti masážnych hmatov aplikovaných vo väzivovej, periostovej a segmentovej technike reflexnej masáže s ich využitím v jednotlivých zostavách, preukázať praktické zručnosti základných hmatov aplikovaných v reflexnej masáži chodidla a akupresúre, preukázať praktické zručnosti základných hmatov aplikovaných v jednotlivých zostavách manuálnej lymfodrenáže, zdôvodniť indikácie a kontraindikácie jednotlivých druhov a techník masáží, demonštrovať osvojenie si základných bezpečnostných a hygienických zásad v masérskych činnostiach, prakticky preukázať schopnosť viesť dokumentáciu o predpísanej masáži, preukázať schopnosti profesionálnej komunikácie, etiky, empatie a asertívneho správania sa vo vzťahu masér – pacient/klient.

ROZPIS UČIVA

2. ročník 5 (5) hodín týždenne, spolu 165 hodín, z toho 165 hodín cvičení

3. ročník 4 (4) hodín týždenne, spolu 120 hodín, z toho 120 hodín cvičení

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD PREDMETU PRE 2. ROČNÍK

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Bezpečnosť a ochrana zdravia pri aplikáciách masáží**

Témy: **Základné bezpečnostné opatrenia prevencie úrazov. Základné hygienické opatrenia prevencie nákaz. Fyzická pracovná záťaž, škola chrbta pre maséra.**

Kľúčové pojmy: **úraz, zdravé a bezpečné prostredie, nákaza, infekcia, choroba, hygiena, nozokomiálne nákazy, pracovná záťaž, škola chrbta.**

Výkonový štandard:

- Opísať základné bezpečnostné opatrenia prevencie úrazov a nákaz
- Popísať riziká vzniku úrazov a vysvetliť význam bezpečného a zdravého prostredia
- Vymenovať základné hygienické opatrenia prevencie nákazy

- Popísať príznaky u pacienta / klienta s rizikom infekcie /kožné ochorenia, edém, zmena teploty a farby kože/
- Preukázať hygienické návyky pri aplikácii masáží
- Poznať postup prevencie nozokomiálnych nákaz
- Poznať riziká záťaže pohybovej sústavy pri výkone masáží
- Vysvetliť dôležitosť prevencie ochorení pohybového aparátu maséra a význam tzv. školy chrbta v prevencii ochorení pohybového aparátu

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Podmienky a príprava na masáž**

Témy: **Miestnosť pre výkon masáží. Masážne prostriedky. Príprava Pacienta /klienta/ a maséra.**

Kľúčové pojmy: **Masáž, pacient /klient, masér, masážne prostriedky.**

Výkonový štandard:

- Opísať masážnu miestnosť a základné vybavenie
- Realizovať praktickú prípravu pacienta / klienta na masáž
- Demonštrovať polohy pri jednotlivých masážach
- Vymenovať masážne prostriedky
- Oboznámiť sa s predpisom masáže a zvládnuť vedenie pracovnej dokumentácie

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Nácvik základných hmatov a zostáv klasickej masáže**

Témy: **Základné hmaty a zostavy klasickej masáže**

Kľúčové pojmy: **Hmaty klasickej masáže, zostavy klasickej masáže**

Výkonový štandard:

- Ovládať techniku základných masážnych hmatov a ich modifikácie /trenie, vytieranie, rozotieranie, hnetenie, tepanie, chvenie, modifikované hmaty/
- Prakticky vykonávať jednotlivé zostavy klasickej masáže / dolná končatina predná strana, dolná končatina zadná strana, chrbát, brucho, horná končatina, šija a plecia, hrudník, tvár, hlava/

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Väzivová technika reflexnej masáže**

Témy: **Plytká väzivová technika, technika trením**

Kľúčové pojmy: **Väzivová technika, hmat, smer, zostava, poloha pacienta/klienta**

Výkonový štandard:

- Ovládať techniku základných smerov a hmatov
- Prakticky vykonávať plytkú väzivovú techniku
- Prakticky vykonávať jednotlivé zostavy / malá, veľká, chrbát, šija, axila /

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Periostová technika**

Témy: **Periostová technika**

Kľúčové pojmy: **periost, reflexná zmena, aplikačné miesta a technika**

Výkonový štandard:

- Ovládať aplikačnú techniku vykonania masáže

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Reflexná masáž nohy**

Témy: **Reflexná masáž nohy**

Kľúčové pojmy: **masážne hmaty, smery.**

Výkonový štandard:

- Ovládať techniku reflexnej masáže nohy

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Akupresúra**

Témy: **Akupresúra**

Kľúčové pojmy: **Akupresúrne body, tlak**

Výkonový štandard:

- Ovládať základnú techniku akupresúry

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD PREDMETU PRE 3. ROČNÍK

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Segmentová technika reflexnej masáže**

Témy: **Segmentová technika reflexnej masáže, masážne hmaty a zostavy**

Kľúčové pojmy: **hmat, zostava, dermografizmus, reflexná zmena, hypertonus**

Výkonový štandard:

- Ovládať techniku jednotlivých hmatov a zostáv segmentovej masáže

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Manuálna lymfodrenáž**

Témy: **Manuálna lymfodrenáž, masážne hmaty a zostavy**

Kľúčové pojmy: **Manuálna lymfodrenáž, hmaty, zostavy, poloha**

Výkonový štandard:

- Ovládať techniku hmatov a ich modifikácie v jednotlivých zostavách manuálnej lymfodrenáže (krk spredu, krk zozadu, horná končatina, hrudník, brucho, chrbát, križová oblasť a sedacia časť, dolná končatina spredu, dolná končatina zozadu, tvár).

UČEBNÉ OSNOVY PREDMETU

REKONDIČNO – RELAXAČNÉ CVIČENIA

Študijný odbor	5370 M masér 5376 M masér pre zrakovo hendikepovaných
Forma, spôsob a organizácia štúdia	denné štúdium pre absolventov ZŠ

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Predmet rekondično – relaxačné cvičenia na SZŠ v rámci štátneho programu, ako súčasť odbornej zložky vzdelávania, poskytuje študentom základné teoretické poznatky o pohybových aktivitách a športe. Predmet podáva praktické zručnosti z vybraných pohybových a športových aktivít. Realizáciou moderných foriem, prostriedkov a vyučovacích metód sa vytvárajú predpoklady pre formovanie a rozvíjanie logického a tvorivého myslenia a konania študentov. Tvorivé myslenie umožňuje študentom správne využívať poznatky a skúsenosti pri riešení problémových úloh teoretického aj praktického charakteru. Predmet nadväzuje na ďalšie odborné predmety.

CIELE PREDMETU

Cieľom vyučovania predmetu rekondično – relaxačné cvičenia je prispieť k splneniu cieľov odborného vzdelávania. Preukázať základné teoretické znalosti o pohybových aktivitách a športe, o význame pohybu pre upevnenie, udržanie a obnovu duševného aj telesného zdravia. Preukázať praktické schopnosti a zručnosti vo vybraných pohybových a športových aktivitách. Študenti sa majú naučiť vhodne a efektívne používať odbornú terminológiu, vyhľadávať odborné informácie v literatúre a informačných médiách, logicky spájať a prezentovať odborné poznatky. Študenti si majú osvojiť schopnosť spájať a aplikovať teoretické vedomosti v konkrétnych praktických činnostiach.

ROZPIS UČIVA

3. ročník 2 hodiny týždenne, spolu 66 hodín, z toho 33 hodín cvičení

4. ročník 1 hodina týždenne, spolu 30 hodín, z toho 30 hodín cvičení

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Úvod do problematiky predmetu.**

Témy: **Charakteristika rekondično-relaxačných cvičení.**

Kľúčové pojmy: **rekondícia, relaxácia, telesný a duševný oddych, fyzická a psychická zdatnosť a ich faktory a vzájomná podmienenosť, kalokaghatia.**

Výkonový štandard:

- Charakterizovať pojem relaxácia
- Charakterizovať pojem rekondícia
- Vysvetliť rozdiely a poukázať na spoločné znaky psychickej a fyzickej relaxácie
- Vysvetliť rozdiely a poukázať na spoločné znaky psychickej a fyzickej kondície
- Oboznámiť s významom a históriou kalokaghatie

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Pohybová aktivita.**

Témy: **Charakteristika, história, význam a rozdelenie pohybových aktivít.**

Kľúčové pojmy: **pohyb, zdravie, prevencia, aeróbne a anaeróbne pohybové aktivity, detské pohybové aktivity, pohybové aktivity pre ženy, pre mužov, pohybová aktivita v prevencii ochorení, pohybová aktivita po pracovnej činnosti**

Výkonový štandard:

- Poukázať na vývoj pohybových aktivít z hľadiska histórie
- Charakterizovať základné pojmy: pohyb, zdravie, prevencia
- Definovať pojmy: aeróbna a anaeróbna pohybová aktivita

- Vysvetliť a poukázať na rozdiely pohybových aktivít z hľadiska veku, pohlavia, záujmu, zdravotného stavu, či funkčnej zdatnosti
- Objasniť výber vhodnej pohybovej aktivity vo vzťahu k pracovnej činnosti

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Terminológia telesných cvičení.**

Témy: **Názvy základných cvičebných prvkov. Rozdelenie hlavných a najpoužívanejších cvičebných tvarov. Správny odborný popis cvičebných zostáv.**

Kľúčové pojmy: **pohyby, postoje, kľaky, sedy, ľahy, podpory, obraty, chôdze, skoky, behy.**

Výkonový štandard:

- Osvojiť si terminológiu telesných cvičení
- Používať odborný popis cvičebných prvkov
- Zvládnuť po teoretickej stránke spájanie cvičebných prvkov do zostáv
- Logicky usporiadať jednotlivé cvičebné zostavy pri vytváraní krátkych cvičebných jednotiek

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Svalová činnosť.**

Témy: **Typy svalovej činnosti. Druhy svalových vlákien. Energetické zdroje svalovej činnosti.**

Kľúčové pojmy: **kontrakcia, izotonický, izometrický, excentrický, glykolytické vlákna, oxidačné vlákna, adenosíntrifosfát, kreatínfosfát, aeróbna oxidačná glykolýza, anaeróbna glykolýza, kyslíkový dlh, kyselina mliečna, svalová horúčka**

Výkonový štandard:

- Definovať typy svalovej činnosti
- Charakterizovať druhy svalových vlákien
- Vymedziť energetické zdroje svalovej činnosti
- Upozorniť na patofyziologické deje svalovej činnosti

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Príprava športovca.**

Témy: **Fázy prípravy športovca. Inovatívny prístup v športovej príprave. Športový tréning.**

Kľúčové pojmy: **technická, taktická, kondičná, morálna a psychická príprava športovca, tréningové zaťaženie – jeho objem a intenzita, špecifické stavy športovca – športová forma, únava, prepätie, pretrénovanosť, abstinenčný syndróm**

Výkonový štandard:

- Definovať šport ako osobitý fenomén
- Diferencovať šport v rámci telesných aktivít, vysvetliť spoločné a rozdielne znaky
- Charakterizovať jednotlivé druhy športovej prípravy a ich vzájomnú podmienenosť
- Poukázať na nové, moderné prístupy v príprave športovca
- Definovať pojem tréningové zaťaženie, jeho objem, frekvenciu a intenzitu
- Charakterizovať a upozorniť na špecifické stavy športovca

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Relaxačné aktivity**

Témy: **Pasívny a aktívny odpočinok. Najlepší spôsob relaxácie je pre každého iný.**

Kľúčové pojmy: **pasívny odpočinok, aktívny odpočinok, procedúry fyzikálnej terapie, masáže, sauna, liečba hudbou, aromaterapia**

Výkonový štandard:

- Vysvetliť význam relaxácie
- Charakterizovať pasívny a aktívny oddych
- Zvoliť vhodné formy relaxácie, vybrať adekvátne procedúry

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Regenerácia**

Témy: **Rozvoj trénovanosti regeneráciou. Dĺžka regenerácie rozličných systémov.**

Prostriedky regenerácie.

Kľúčové pojmy: **objektívne ukazovatele pri usmerňovaní regenerácie – laktát, elektrolyty vnútorného prostredia, acidobázická rovnováha krvi, zásoby tuku, glykogénu, prostriedky regenerácie – pedagogické, psychologické, lekársko-biologické, fyzioterapeutické**

Výkonový štandard:

- Vysvetliť význam regenerácie
- Popísať zmeny, ku ktorým dochádza v rozličných systémoch v organizme a poukázať na rôznu dobu regenerácie
- Osvojiť si znalosti o prostriedkoch regenerácie, ich spojitosti a vhodnom výbere

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Životospráva**

Témy: **Správna výživa. Denný režim.**

Kľúčové pojmy: **cukry, bielkoviny, tuky, vitamíny, pitný režim, kofeínové nápoje, fajčenie, alkohol, drogy, hypokinéza, spánok, analgetiká**

Výkonový štandard:

- Oboznámiť so správnou životosprávou
- Popísať, čo má obsahovať správny režim dňa
- Upozorniť na škodlivosť nezdravých stravovacích a pitných návykov
- Varovať pred užívaním drog

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Hygiena**

Témy: **Pravidlá hygieny v rámci pohybových aktivít.**

Kľúčové pojmy: **osobná hygiena, celková a čiastočná hygiena, hygiena športovísk, hygiena pred, počas a po skončení pohybovej aktivity, teplota, vlhkosť prostredia, obliekanie**

Výkonový štandard:

- Oboznámiť s pravidlami hygieny v rámci pohybových aktivít a športov
- Vysvetliť rozdiely medzi hygienou pohlaví
- Upozorniť na nežiaduce následky, ktoré môžu vzniknúť pri nedodržiavaní hygienických pravidiel

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Problematika svalových dysbalancií.**

Témy: **Charakteristika, príčiny, rozsah svalových dysbalancií**

Kľúčové pojmy: **svalové napätie, skrátené svaly, oslabené svaly, nesprávne pohybové návyky, nesprávne držanie tela**

Výkonový štandard:

- Charakterizovať svalovú dysbalanciu
- Poznať príčiny vzniku svalových dysbalancií
- Zhodnotiť orientačne výskyt svalových dysbalancií
- Vedieť posúdiť rozdiely medzi svalmi oslabenými a skrátenými
- Osvojiť si praktické zručnosti vybraných foriem pohybových aktivít zvyšujúcich svalovú silu oslabených svalov
- Prakticky zvládnuť metódy zamerané na odstránenie svalovej dysbalancií
- Zhodnotiť orientačne držanie tela, poznať a určiť odchýlky od správneho držania tela
- Prakticky zvládnuť metódy zamerané na správne držanie tela

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Posilňovacie, balančné a koordinačné cvičenia.**

Témy: **Gravitácia a vlastná hmotnosť tela pri posilňovaní, využitie záťaže, pružných materiálov, nestabilných plošín.**

Kľúčové pojmy: **Náradie a náčinie, posilňovacie stroje, tréning vo fitness centre, bodybuilding, body toning, bosu, over ball, gym ball, physio roll – piškóta, skákadlo, dynamické plošiny.**

Výkonový štandard:

- Vytvoriť konkrétne posilňovacie cvičenia s využitím gravitácie
- Vytvoriť konkrétne posilňovacie cvičenia s využitím vonkajšej záťaže
- Poznať pozitíva a negatíva cvičení na posilňovacích strojoch
- Vedieť zostaviť tréning vo fitness centre
- Popísať význam cvičení na nestabilných plošinách
- Vytvoriť konkrétne cvičenia s ľubovoľnými elastickými materiálmi

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Inovácia v športe a v pohybovom myslení.**

Témy: **Moderné športy, nové športové hry, nové metódy cvičenia podľa rôznych autorov**

Kľúčové pojmy: **kardio aerobik, tae – bo, capoeira, spinning, brušné tance, curling, frisbee, hokejbal, korfbal, pétanque, Pilates, Burger**

Výkonový štandard:

- Objasniť dané pojmy
- Oboznámiť s modernými druhmi športov
- Oboznámiť s novými športovými hrami
- Vhodne vybrať metódu cvičenia a oboznámiť s jej princípom

Obsahový štandard:

Tematický celok **Aeróbne pohybové aktivity**

Témy: **Význam vytrvalostných aktivít pre srdcovocievny, dýchací systém**

Kľúčové pojmy: **pešia turistika, severská chôdza, cykloturistika, jogging, plávanie, tanec**

Výkonový štandard:

- Vybrať vhodný druh aeróbnej aktivity podľa záujmu

UČEBNÉ OSNOVY PREDMETU

MASÁŽE A FOTO-, HYDRO-, TERMO- A BALNEOTERAPIA

Študijný odbor	5370 M masér
Forma, spôsob a organizácia štúdia	denné štúdium pre absolventov ZŠ

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Odborná klinická prax - masáže a foto-, hydro-, termo-, balneoterapia na SZŠ v rámci štátneho programu, ako súčasť odbornej zložky vzdelávania, umožňuje študentom prakticky aplikovať v klinických podmienkach teoretické a praktické poznatky, ktoré získali v odborných a všeobecno-vzdelávacích predmetoch, preukázať praktické zručnosti v jednotlivých zostavách klasickej masáže, reflexnej masáže a manuálnej lymfodrenáže. Študenti v rámci tohto predmetu zdôvodňujú indikácie a kontraindikácie jednotlivých procedúr fyzikálnej terapie. Preukazujú praktické zručnosti pri aplikácii procedúr hydroterapie, termoterapie a balneoterapie pri ovládaní znalostí základných bezpečnostných a hygienických zásad v profesionálnych činnostiach. Tento predmet integruje vedomosti, zručnosti, postoje a vyžaduje preukázanie schopností profesijnej komunikácie, etiky vo vzťahu masér – pacient resp. klient. Realizovaním moderných foriem, prostriedkov a vyučovacích metód vyučovania sa vytvárajú podmienky pre formovanie a rozvíjanie logického a tvorivého myslenia a konania študentov. Tvorivé myslenie umožňuje študentom správne aplikovať poznatky pri riešení problémových úloh teoretického aj praktického charakteru. Predmet poskytuje praktické overenie si teoretických vedomostí z odborných predmetov (fyzikálna terapia, zdravie a klinika chorôb, psychológia, pedagogika a profesijná etika a pod.).

CIELE PREDMETU

Cieľom vyučovania odbornej klinickej praxe - masáží a foto-, hydro-, termo-, balneoterapie je v maximálne možnej miere prispieť k splneniu cieľov odborného vzdelávania a osvojeniu si kľúčových kompetencií prostredníctvom obsahu učiva. Predmet poskytuje praktické overenie si teoretických vedomostí z odborných predmetov (fyzikálna terapia, zdravie a klinika chorôb, psychológia, pedagogika a profesijná etika a pod.). Študenti sa majú naučiť vhodne prezentovať odborné poznatky, analyzovať vybrané problémy, aplikovať poznatky pri riešení konkrétnych úloh rôznej zložitosti. Mali by chápať a vysvetliť vybrané javy a procesy prebiehajúce v ľudskom organizme, vedieť používať základné myšlienkové operácie na získavanie nových poznatkov, logicky spájať poznatky nadobudnuté štúdiom aj iných vedných odborov a využiť ich pri riešení problémových úloh.

Súčasťou odbornej klinickej praxe v 3. ročníku je absolvovanie súvislej odbornej praxe.

ROZPIS UČIVA

3. ročník 10 hodín týždenne, spolu 330 hodín cvičení (33 týždňov)

4. ročník 15 hodín týždenne, spolu 450 hodín cvičení (30 týždňov)

ROZPIS PRACOVÍSK

- **Zdravotnícke zariadenia ústavnej zdravotnej starostlivosti:** oddelenia fyziatricko – rehabilitačné, lôžkové klinické oddelenia
- **Zariadenia liečebných prírodných kúpeľov**

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci na jednotlivých oddeleniach FBLR. Organizácia práce na jednotlivých pracoviskách.**

Témy: **Základné bezpečnostné opatrenia. Základné hygienické opatrenia. Špecifiká práce na jednotlivých oddeleniach.**

Výkonový štandard:

- Poznať základné bezpečnostné a hygienické opatrenia
- Poznať špecifiká práce na jednotlivých oddeleniach FBLR

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Masáže**

Témy: **Zostavy klasickej masáže, indikácie a kontraindikácie klasickej masáže. Zostavy reflexnej masáže, indikácie a kontraindikácie reflexnej masáže. Akupresúrna masáž, indikácie a kontraindikácie akupresúrnej masáže.**

Výkonový štandard:

- Prakticky zvládnuť zostavy klasickej masáže
- Ovládať indikácie a kontraindikácie klasickej masáže a rešpektovať ich pri jednotlivých zostavách KM
- Prakticky zvládnuť zostavy reflexnej masáže segmentovej techniky, periostovej a väzivovej techniky
- Ovládať indikácie a kontraindikácie reflexnej masáže segmentovej techniky, periostovej techniky a väzivovej techniky a rešpektovať ich pri jednotlivých zostavách RM
- Prakticky zvládnuť akupresúrna masáž
- Ovládať indikácie a kontraindikácie akupresúrnej masáže a rešpektovať ich pri aplikácii akupresúrnej masáže

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Termoterapia**

Témy: **Termoterapia – procedúry pozitívnej a negatívnej termoterapie. Indikácie a kontraindikácie jednotlivých procedúr termoterapie. Špecifiká pri aplikácii procedúr termoterapie.**

Výkonový štandard:

- Prakticky zvládnuť princípy aplikácie procedúr pozitívnej a negatívnej termoterapie
- Prakticky zvládnuť aplikačné techniky jednotlivých procedúr termoterapie
- Ovládať špecifiká pri aplikácii procedúr termoterapie
- Ovládať indikácie a kontraindikácie procedúr termoterapie a rešpektovať ich pri aplikácii jednotlivých procedúr

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Hydroterapia**

Témy: **Hydroterapia – procedúry, aplikačná technika. Indikácie a kontraindikácie hydroterapie. Špecifiká pri aplikácii procedúr hydroterapie.**

Výkonový štandard:

- Prakticky zvládnuť princípy aplikácie procedúr hydroterapie
- Prakticky zvládnuť aplikačné techniky jednotlivých procedúr hydroterapie
- Ovládať špecifiká pri aplikácii procedúr hydroterapie
- Ovládať indikácie a kontraindikácie procedúr hydroterapie a rešpektovať ich pri aplikácii jednotlivých procedúr

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Manuálna lymfodrenáž**

Témy: **Zostavy manuálnej lymfodrenáže. Indikácie a kontraindikácie manuálnej lymfodrenáže. Špecifiká pri aplikácii zostáv manuálnej lymfodrenáže.**

Výkonový štandard:

- Prakticky zvládnuť zostavy manuálnej lymfodrenáže
- Ovládať indikácie a kontraindikácie manuálnej lymfodrenáže a rešpektovať ich pri aplikácii jednotlivých zostáv
- Ovládať špecifiká pri aplikácii zostáv manuálnej lymfodrenáže

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Fototerapia**

Témy: **Fototerapia – procedúry využívajúce polarizované a nepolarizované svetlo. Indikácie a kontraindikácie procedúr fototerapie. Špecifiká pri aplikácii procedúr fototerapie.**

Výkonový štandard:

- Prakticky zvládnuť aplikačné techniky procedúr fototerapie – IR a UV
- Prakticky zvládnuť aplikačné techniky laseroterapie a bioprónovej lampy.
- Ovládať indikácie a kontraindikácie procedúr fototerapie a rešpektovať ich pri aplikácii jednotlivých procedúr
- Ovládať a uplatňovať špecifiká pri aplikácii jednotlivých procedúr fototerapie

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Balneoterapia**

Témy: **Balneoterapia – procedúry vonkajšej a vnútornej balneoterapie. Indikácie a kontraindikácie procedúr balneoterapie. Špecifiká pri aplikácii procedúr balneoterapie.**

Výkonový štandard:

- Prakticky zvládnuť aplikačné techniky procedúr vonkajšej balneoterapie
- Prakticky zvládnuť aplikačné techniky procedúr vnútornej balneoterapie.
- Ovládať indikácie a kontraindikácie procedúr balneoterapie a rešpektovať ich pri aplikácii jednotlivých procedúr
- Ovládať a uplatňovať špecifiká pri aplikácii jednotlivých procedúr balneoterapie

Súvislá odborná prax

V 3.ročníku denného štúdia 4 týždne OKP 7 hodín denne, spolu 35 hodín týždenne

Súvislá odborná prax ako súčasť klinickej odbornej praxe vytvára podmienky a priestor pre samostatnú prácu žiakov v zdravotníckych a kúpeľných zariadeniach.

Cieľom odbornej praxe je prehĺbenie a upevnenie odborných vedomostí, zručností a návykov pri realizácii masérskych výkonov ako predpoklad do ďalšieho štúdia vo 4. ročníku, kde sa žiak vedie k spolupráci s fyzioterapeutom.

Odborná prax je organizovaná v súlade so smernicami pre praktické vyučovanie na stredných školách. Vzťahy medzi školou a organizáciou, v ktorej sa prax uskutočňuje, zabezpečuje rámcová zmluva. Súčasťou tejto zmluvy musí byť druh pracovnej činnosti, ktorú budú žiaci vykonávať, miesto, časový rozvrh práce, pracovné, hygienické podmienky, ako aj opatrenia zamerané na bezpečnosť a ochranu zdravia počas odbornej praxe. Prvý deň pri nástupe na

odbornú prax musia byť žiaci poučení o organizačnej štruktúre zdravotníckeho zariadenia, o prevádzkovom poriadku príslušného pracoviska, o predpisoch týkajúcich sa bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, o protipožiarnych predpisoch a o starostlivosti o životné prostredie. Pred začatím odbornej praxe učiteľ vysvetlí žiakom cieľ odbornej praxe, jej obsah, organizačné zásady, vedenie záznamov o tejto praxi a predpisy bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci. Odbornú prax žiaci vykonávajú súvislo 4 týždne. Zabezpečujú ju učitelia OKP a hodnotí sa v rámci tohto predmetu.

UČEBNÉ OSNOVY PREDMETU

MASÁŽE A HYDRO-, TERMO- A BALNEOTERAPIA

Študijný odbor	5376 M masér pre zrakovo hendikepovaných
Forma, spôsob a organizácia štúdia	denné štúdium pre absolventov ZŠ

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Odborná klinická prax - masáže a hydro-, termo-, balneoterapia na SZŠ v rámci štátneho programu, ako súčasť odbornej zložky vzdelávania, umožňuje študentom prakticky aplikovať v klinických podmienkach teoretické a praktické poznatky, ktoré získali v odborných a všeobecno-vzdelávacích predmetoch, preukázať praktické zručnosti v jednotlivých zostavách klasickej masáže, reflexnej masáže a manuálnej lymfodrenáže. Študenti v rámci tohto predmetu zdôvodňujú indikácie a kontraindikácie jednotlivých procedúr fyzikálnej terapie. Preukazujú praktické zručnosti pri aplikácii procedúr hydroterapie, termoterapie a balneoterapie pri ovládaní znalostí základných bezpečnostných a hygienických zásad v profesionálnych činnostiach. Tento predmet integruje vedomosti, zručnosti, postoje a vyžaduje preukázanie schopností profesijnej komunikácie, etiky vo vzťahu masér – pacient resp. klient. Realizovaním moderných foriem, prostriedkov a vyučovacích metód vyučovania sa vytvárajú podmienky pre formovanie a rozvíjanie logického a tvorivého myslenia a konania študentov. Tvorivé myslenie umožňuje študentom správne aplikovať poznatky pri riešení problémových úloh teoretického aj praktického charakteru. Predmet poskytuje praktické overenie si teoretických vedomostí z odborných predmetov (fyzikálna terapia, zdravie a klinika chorôb, psychológia, pedagogika a profesijná etika a pod.).

CIELE PREDMETU

Cieľom vyučovania odbornej klinickej praxe - masáží a hydro-, termo-, balneoterapie je v maximálne možnej miere prispieť k splneniu cieľov odborného vzdelávania a osvojeniu si kľúčových kompetencií prostredníctvom obsahu učiva. Predmet poskytuje praktické overenie si teoretických vedomostí z odborných predmetov (fyzikálna terapia, zdravie a klinika chorôb, psychológia, pedagogika a profesijná etika a pod.). Študenti sa majú naučiť vhodne prezentovať odborné poznatky, analyzovať vybrané problémy, aplikovať poznatky pri riešení konkrétnych úloh rôznej zložitosti. Mali by chápať a vysvetliť vybrané javy a procesy prebiehajúce v ľudskom organizme, vedieť používať základné myšlienkové operácie na získavanie nových poznatkov, logicky spájať poznatky nadobudnuté štúdiom aj iných vedných odborov a využiť ich pri riešení problémových úloh.

Súčasťou odbornej klinickej praxe v 3. ročníku je absolvovanie súvislej odbornej praxe.

ROZPIS UČIVA

3. ročník 10 hodín týždenne, spolu 330 hodín cvičení (33 týždňov)

4. ročník 15 hodín týždenne, spolu 450 hodín cvičení (30 týždňov)

ROZPIS PRACOVÍSK

- **Zdravotnícke zariadenia ústavnej zdravotnej starostlivosti:** oddelenia fyziatricko – rehabilitačné, lôžkové klinické oddelenia
- **Zariadenia prírodných liečebných kúpeľov**

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci na jednotlivých oddeleniach FBLR. Organizácia práce na jednotlivých pracoviskách.**

Témy: **Základné bezpečnostné opatrenia. Základné hygienické opatrenia. Špecifiká práce na jednotlivých oddeleniach.**

Výkonový štandard:

- Poznať základné bezpečnostné a hygienické opatrenia
- Poznať špecifiká práce na jednotlivých oddeleniach FBLR

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Masáže**

Témy: **Zostavy klasickej masáže, indikácie a kontraindikácie klasickej masáže. Zostavy reflexnej masáže, indikácie a kontraindikácie reflexnej masáže. Akupresúrna masáž, indikácie a kontraindikácie akupresúrnej masáže.**

Výkonový štandard:

- Prakticky zvládnuť zostavy klasickej masáže
- Ovládať indikácie a kontraindikácie klasickej masáže a rešpektovať ich pri jednotlivých zostavách KM
- Prakticky zvládnuť zostavy reflexnej masáže segmentovej techniky, periostovej a väzivovej techniky
- Ovládať indikácie a kontraindikácie reflexnej masáže segmentovej techniky, periostovej techniky a väzivovej techniky a rešpektovať ich pri jednotlivých zostavách RM
- Prakticky zvládnuť akupresúrnú masáž
- Ovládať indikácie a kontraindikácie akupresúrnej masáže a rešpektovať ich pri aplikácii akupresúrnej masáže

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Termoterapia**

Témy: **Termoterapia – procedúry pozitívnej a negatívnej termoterapie. Indikácie a kontraindikácie jednotlivých procedúr termoterapie. Špecifiká pri aplikácii procedúr termoterapie.**

Výkonový štandard:

- Prakticky zvládnuť princípy aplikácie procedúr pozitívnej a negatívnej termoterapie
- Prakticky zvládnuť aplikačné techniky jednotlivých procedúr termoterapie
- Ovládať špecifiká pri aplikácii procedúr termoterapie
- Ovládať indikácie a kontraindikácie procedúr termoterapie a rešpektovať ich pri aplikácii jednotlivých procedúr

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Hydroterapia**

Témy: **Hydroterapia – procedúry, aplikačná technika. Indikácie a kontraindikácie hydroterapie. Špecifiká pri aplikácii procedúr hydroterapie.**

Výkonový štandard:

- Prakticky zvládnuť princípy aplikácie procedúr hydroterapie
- Prakticky zvládnuť aplikačné techniky jednotlivých procedúr hydroterapie
- Ovládať špecifiká pri aplikácii procedúr hydroterapie
- Ovládať indikácie a kontraindikácie procedúr hydroterapie a rešpektovať ich pri aplikácii jednotlivých procedúr

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Manuálna lymfodrenáž**

Témy: **Zostavy manuálnej lymfodrenáže. Indikácie a kontraindikácie manuálnej lymfodrenáže. Špecifiká pri aplikácii zostáv manuálnej lymfodrenáže.**

Výkonový štandard:

- Prakticky zvládnuť zostavy manuálnej lymfodrenáže
- Ovládať indikácie a kontraindikácie manuálnej lymfodrenáže a rešpektovať ich pri aplikácii jednotlivých zostáv
- Ovládať špecifiká pri aplikácii zostáv manuálnej lymfodrenáže

Obsahový štandard:

Tematický celok: **Balneoterapia**

Témy: **Balneoterapia – procedúry vonkajšej a vnútornej balneoterapie. Indikácie a kontraindikácie procedúr balneoterapie. Špecifiká pri aplikácii procedúr balneoterapie.**

Výkonový štandard:

- Prakticky zvládnuť aplikačné techniky procedúr vonkajšej balneoterapie
- Prakticky zvládnuť aplikačné techniky procedúr vnútornej balneoterapie.
- Ovládať indikácie a kontraindikácie procedúr balneoterapie a rešpektovať ich pri aplikácii jednotlivých procedúr
- Ovládať a uplatňovať špecifiká pri aplikácii jednotlivých procedúr balneoterapie

Súvislá odborná prax

V 3.ročníku denného štúdia 4 týždne OKP 7 hodín denne, spolu 35 hodín týždenne

Súvislá odborná prax ako súčasť klinickej odbornej praxe vytvára podmienky a priestor pre samostatnú prácu žiakov v zdravotníckych a kúpeľných zariadeniach.

Cieľom odbornej praxe je prehĺbenie a upevnenie odborných vedomostí, zručností a návykov pri realizácii masérskych výkonov ako predpoklad do ďalšieho štúdia vo 4. ročníku, kde sa žiak vedie k spolupráci s fyzioterapeutom.

Odborná prax je organizovaná v súlade so smernicami pre praktické vyučovanie na stredných školách. Vzťahy medzi školou a organizáciou, v ktorej sa prax uskutočňuje, zabezpečuje rámcová zmluva. Súčasťou tejto zmluvy musí byť druh pracovnej činnosti, ktorú budú žiaci vykonávať, miesto, časový rozvrh práce, pracovné, hygienické podmienky, ako aj opatrenia zamerané na bezpečnosť a ochranu zdravia počas odbornej praxe. Prvý deň pri nástupe na odbornú prax musia byť žiaci poučení o organizačnej štruktúre zdravotníckeho zariadenia, o prevádzkovom poriadku príslušného pracoviska, o predpisoch týkajúcich sa bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, o protipožiarnych predpisoch a o starostlivosti o životné prostredie.

Pred začatím odbornej praxe učiteľ vysvetlí žiakom cieľ odbornej praxe, jej obsah, organizačné zásady, vedenie záznamov o tejto praxi a predpisy bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.

Odbornú prax žiaci vykonávajú súvislo 4 týždne. Zabezpečujú ju učitelia OKP a hodnotí sa v rámci tohto predmetu.

9. PRÍLOHOVÁ ČASŤ

Príloha 1

VYMEDZENIE POJMOV V ŠTÁTNYM VZDELÁVACOM PROGRAME

Štátny vzdelávací program používa pojmy, ktoré musí akceptovať aj školský vzdelávací program:

Vzdelávací program - Kurikulum (angl. curriculum) – znamená komplexný program riešenia všeobecných a špecifických cieľov, obsahu, metód a foriem vzdelávacieho procesu, stratégií a metód hodnotenia, organizácie a riadenia vzdelávania. Vývoj vzdelávacích programov je otvoreným procesom plánovania, realizácie a hodnotenia inštitucionálneho vzdelávania a vyžaduje si rozhodovanie a praktické riešenia na úrovni štátu, školy a triedy.

Kurikulárny dokument vymedzuje vzdelávací program. Štátny vzdelávací program (v krajinách Európskej únie „National Curriculum“ – Národné kurikulum) je štátom garantovaný rámec, ktorý určuje ciele, obsah vzdelávania, vzdelávacie výstupy a smernice na realizáciu školských kurikul v oblasti formálneho (počiatočného) vzdelávania.

Cieľ vzdelávania v ŠVP vyjadruje normy a požiadavky na celkový vzdelanostný a osobnostný rozvoj žiaka, vymedzuje zámery výchovno-vzdelávacieho procesu a jeho vzdelávacie výstupy, je zameraný na komplexný rozvoj osobnosti žiaka. Sú to navrhované a plánované výsledky vzdelávania a učenia sa. Interpretujeme ich z hľadiska:

- obsahového (spoločenská zameranosť vzdelávania),
- vyučovacieho procesu (vyučovanie predmetov),
- učenia sa žiakov,
- výsledkov vyučovania (skúšanie).

Ciele vyučovacieho procesu musia spĺňať požiadavky na konzistentnosť, primeranosť, jednoznačnosť a kontrolovateľnosť žiackych výkonov s rešpektovaním taxonómie cieľov (úroveň osvojenia učiva).

Ciele vyučovacieho procesu sú usporiadané podľa hierarchie nasledovne:

- všeobecné ciele (celospoločenské) sú najabstraktnejšie a vyjadrujú výchovné (afektívne, postojové, hodnotové) ciele napr. formovať mravné vedomie, rozvíjať tvorivé myslenie, schopnosť riešiť problémy, schopnosť komunikovať, orientovať sa v informáciách, prevziať zodpovednosť a podobne. Informujú širokú verejnosť o vyučovacom procese školy a zároveň umožňujú, aby spoločnosť mohla klásť požiadavky na školu,
- inštitucionálne ciele (ciele školy, skupiny, jednotlivca) reprezentujú požiadavky školy na učebné/študijné odbory napr. profil absolventa, ciele vyučovacích predmetov a ich tematických celkov, výchovné ciele, všetko, čo by mal absolvent vedieť po ukončení vzdelávacieho programu napr. vytvárať kladný vzťah k prírode, prejavovať úctu k rodičom, rozvíjať manuálne a technické zručnosti ap.,
- špecifické ciele (konkrétne) predstavujú ciele vyučovacích hodín vyjadrené výkonmi žiakov v rámci tematických celkov. Sú to ciele:
- **vzdelávacie ciele:** zamerané na všestranný rozvoj osobnosti ako predpokladu seba výchovy a seba vzdelávania. Zabezpečujú rozvoj záujmov a potrieb žiaka, jeho pamäti, reprodukčného a tvorivého myslenia. Vzdelávacie ciele sú zamerané hlavne na:

- kognitívne (poznávacie) procesy, ktoré zahŕňajú oblasť vedomostí, intelektuálnych zručností, poznávacích schopností (pamäť, myslenie, tvorivosť). Patrí sem porozumenie, aplikácia, analýza, syntéza a kritické hodnotenie,
- psychomotorické (pohybové, zručnosti) procesy, ktorými sa osvojujú zručnosti (reč, písanie, manipulácia) a návyky. Patrí sem imitácia, koordinácia, automatizácia, ap.,
- výchovné ciele: zamerané na formovanie vzťahu žiakov k svetu, aby stanovené hodnoty prijímali, reagovali na ne, akceptovali ich, integrovali a zvnútorňovali sa s nimi. Vzťahujú sa na afektívne procesy vymedzujúce oblasť pocitov, postojov, hodnotovej orientácie a sociálno-komunikatívnych zručností. Patrí sem vnímavosť reagovania, oceňovanie hodnôt, charakter, ap.

Cieľ vzdelávania je východiskom a podmienkou pre formulovanie obsahu, zabezpečenie procesu vzdelávania a hodnotenia výsledkov vzdelávacieho procesu.

Štandard je stupeň dokonalosti požadovaný pre určitý účel alebo akceptovaný model (vzor, norma, miera), s ktorým sú reálne objekty a procesy rovnakého druhu porovnávané alebo merané. Je to požadovaná a záväzná charakteristika kvantitatívnych alebo kvalitatívnych vlastností určitého objektu alebo javu. Je to miera (hranica), kedy je ešte možné výkon považovať za akceptovateľný.

Vzdelávacie výstupy sú stanovenia o tom, čo žiak vie, chápe a je schopný urobiť, aby ukončil proces učenia/vzdelávania. Ide o štruktúrovaný popis vedomostí, zručností a kompetencií (odborné, všeobecné) nevyhnutných pre výkon určitej pracovnej úlohy, činnosti alebo súboru činností v danom povolání alebo skupine príbuzných povolaní. Vzdelávacie výstupy v oblasti OVP týkajúce sa získania, potvrdenia a uznania konkrétnej kvalifikácie (úplnej, čiastočnej) stanovené v profile absolventa voláme kvalifikačný štandard. Každý vzdelávacie výstup je vo svojej podstate výkonový štandard.

Hodnotiaci štandard definuje súbor kritérií, organizačných a metodických postupov na overenie dosiahnutých vzdelávacích výstupov. Vychádza z kvalifikačného - výkonového štandardu. Proces hodnotenia vytvára evidenciu o výkone žiaka. Hodnotiaci štandard zahŕňa:

- kritériá hodnotenia pre každú všeobecnú a odbornú spôsobilosť. Určujú, ako stanoviť dôkaz o tom, že výkon žiaka bol preukázaný. Pokiaľ kompetencie stanovujú, čo má žiak vedieť a urobiť v rámci danej pracovnej činnosti, kritériá určujú, podľa čoho to poznáme a či sú tieto kompetencie osvojené. Kritériá musia byť konkrétne, jasné a zodpovedajúce danej kompetencii,
- prostriedky a postupy hodnotenia vymedzujú cesty a spôsoby overovania kompetencií,
- organizačné a metodické pokyny pre maturitné skúšky predstavujú súbor pravidiel a predpisov v rámci všeobecne záväzných právnych predpisov.

Vzdelávacie štandard obsahuje súbor požiadaviek na osvojenie si vedomostí, zručností a kompetencií, ktoré majú žiaci dosiahnuť a vykonať, aby mohli pokračovať vo vzdelávaní v nadväzujúcej časti vzdelávacieho programu alebo aby im mohol byť priznaný stupeň vzdelania. Je súborom výkonových a obsahových štandardov v danom predmete, v danom tematickom celku alebo téme učiva.

Výkonový štandard je základné kritérium úrovne zvládnutia vedomostí, zručností a kompetencií. Vymedzuje kritériá úrovne zvládnutia obsahových štandardov. Sú to významné vedomosti, zručnosti a kompetencie, ktoré má žiak podľa očakávania preukázať po ukončení vzdelávania. Musí odpovedať na otázku „Čo potrebuje žiak vedieť (kognitívna oblasť), čomu musí porozumieť (kognitívna a afektívna oblasť), čo má urobiť (afektívna a psychomotorická

oblast')“, aby splnil úlohu a preukázal svoj výkon. Je zároveň vstupným (cieľová požiadavka) a výstupným (vzdelávací výstup) štandardom. Výkonový štandard identifikuje merateľnosť vyučovacieho procesu. Popisuje produkt výučby, nie jej proces. Dôkazom dosiahnutia výkonového štandardu – vzdelávacieho výstupu je objektívne, validné a reliabilné priebežné (vyučovacia hodina) a sumatívne hodnotenie (záverečná, maturitná alebo absolventská skúška) na základe spoľahlivých kritérií, prostriedkov a postupov sumatívneho hodnotenia, ktorým sa overí dosiahnutie výkonovej normy. Na vyučovacej hodine sa stanovujú vzdelávacie výstupy v podobe špecifických cieľov (výkonové štandardy) a po ukončení vzdelávacieho procesu sa stanovujú vzdelávacie výstupy v podobe maturitných tém, zadaní alebo úloh (výkonový štandard) odvodené z profilu absolventa. Z toho dôvodu je kompetenčný profil absolventa zásadným prvkom ŠVP a ŠkVP.

Obsahový štandard vymedzuje základné učivo. Určuje rozsah požadovaných vedomostí, zručností a kompetencií. Vymedzuje požiadavky a podmienky, ktoré určujú obsah vzdelávania (čo sa majú a ako sa majú žiaci naučiť a učiť) a zručnosti (čo majú žiaci urobiť a ako to majú urobiť), aby úspešne zvládli vzdelávací výstup (preukázali výkon) a vzdelávací program. Obsahový štandard sa formuluje na základe výkonového štandardu. V ŠVP sú popísané vo vzdelávacích oblastiach.

Kompetencia je preukázaná schopnosť využívať vedomosti, zručnosti, postoje, hodnotovú orientáciu, osobné, sociálne a/alebo metodologické schopnosti na predvedenie a vykonávanie funkcií podľa daných štandardov v práci, pri štúdiu, v osobnom a odbornom rozvoji jedinca a pri jeho aktívnom zapojení sa do spoločnosti, v budúcom uplatnení sa v pracovnom a mimopracovnom živote a pre jeho ďalšie vzdelávanie. V ŠVP a ŠkVP budú stanovené tieto kategórie kompetencií:

Kľúčové kompetencie chápeme ako významnú a dôležitú kategóriu všeobecne integrujúcich, použiteľných a prenosných súborov vedomostí, zručností, postojov, hodnotovej orientácie a ďalších charakteristík osobnosti, ktoré každý človek potrebuje k svojmu osobnému naplneniu a rozvoju, aktívnemu občianstvu, sociálnemu začleneniu, k tomu, aby mohol primerane konať v rôznych pracovných a životných situáciách na takej úrovni, aby si ich mohol ďalej rozvíjať, zachovávať a aktualizovať v rámci celoživotného vzdelávania. Vychádzajú zo Spoločného Európskeho referenčného rámca kľúčových kompetencií pre celoživotné vzdelávanie. □ Všeobecné kompetencie sú základné kognitívne kompetencie, ktoré sa vyžadujú pre príbuzné skupiny povolání (napr. matematika, čítanie, písanie, riešenie problémov, sociálne, komunikatívne a interpersonálne kompetencie). Vymedzujú široký poznávací základ potrebný pre uplatnenie človeka v spoločnosti a v mimopracovnom živote. Vytvárajú predpoklad celoživotného vzdelávania a prispievajú k profesionalizácii a adaptabilite každého jedinca. Odborné kompetencie sú kompetencie vyšpecifikované z profilov (štandardov) práce, tradičných a nových povolání. Sú to sociálne a komunikatívne kompetencie, strategické schopnosti pri kompetenciách založených na riešení problému pri zabezpečovaní úloh, organizačné kompetencie, iniciatívnosť a aktívnosť. Strategicky ovplyvňujú schopnosti absolventa uplatniť sa na trhu práce, prispôbovať sa jeho zmenám, samostatne rozhodovať o svojej profesijnej kariére a angažovať sa vo svojej vlastnej práci a v spolupráci s inými ľuďmi.

Kvalifikácia je formálny výsledok procesu hodnotenia a validácie, ak kompetentný orgán rozhodne, že jednotlivec úspešne preukázal vzdelávací výstup podľa validného hodnotiaceho štandardu.

Základné učivo – predstavuje obsahové štandardy, ktoré sú predmetom vzdelávania všetkých žiakov na danom stupni vzdelania. Obsahuje základné vedomosti, zručnosti a kompetencie,

ktoré si musí žiak osvojiť na minimálnej požadovanej úrovni. Základné učivo je stanovené v štátnych vzdelávacích programoch.

Rozširujúce (prehlbujúce, doplnkové, fakultatívne) **učivo** – dopĺňa a rozširuje základné učivo na danom stupni vzdelania podľa komplexných požiadaviek odboru štúdia tak, aby absolvent vzdelávacieho programu mohol získať požadovanú kvalifikáciu. Rozširujúce učivo je stanovené v školských vzdelávacích programoch.

Učenie je proces, v ktorom žiak získava, využíva a prispôsobuje si informácie, myšlienky a hodnoty, praktické a kognitívne kompetencie. Prebieha prostredníctvom premýšľania, osobných úvah, obnovy informácií a sociálnych interakcií.

Vedomosti sú výsledkom osvojenia, zhromažďovania a prispôsobovania informácií v priebehu vzdelávania alebo učenia sa. Je to súbor faktov, zásad, teórií a postupov, ktoré sa vzťahujú na oblasť štúdia a práce. V kontexte kvalifikácií sa vedomosti popisujú ako teoretické alebo faktické.

Zručnosti sú spôsobilosti uplatňovať a aplikovať vedomosti a využívať know-how na zvládnutie rôznych úloh a riešenie problémov. V kontexte kvalifikácii sú zručnosti opísané ako kognitívne (napr. uplatnenie logického, kreatívneho alebo intuitívneho myslenia) a praktické (manuálna zručnosť, šikovnosť, pohotovosť a používanie metód, materiálov, prostriedkov, nástrojov a prístrojov).

Hodnotenie je najvýznamnejšou časťou ŠkVP. Je to proces skompletizovania a interpretovania údajov a dôkazov o výkone žiaka. Skúšajúci overujú a porovnávajú výkony (vedomosti, zručnosti a kompetencie) žiakov vo vzťahu ku kritériám. V OVP sa sumatívnym hodnotením (maturitná skúška) overuje, potvrdzuje a uznáva získaná kvalifikácia v danom študijnom alebo učebnom odbore.

Kontrola vyučovacieho procesu je proces, ktorým sa zisťujú a posudzujú výsledky vyučovacieho procesu – vzdelávacie ciele, vzdelávacie výstupy, čiže všetko, čo sa žiaci naučili, osvojili v oblasti kognitívnej, psychomotorickej a afektívnej. Má dve roviny: □ Zisťovanie výsledkov vyučovacieho procesu: preverovanie, skúšanie □ Posúdenie výsledku vyučovacieho procesu: hodnotenie, preverovanie výsledkov podľa štandardov

Preverovanie (skúšanie) žiakov je proces zisťovania výsledku vyučovacieho procesu na základe merania výkonov žiakov (výkonové štandardy), zistenie toho, čo žiaci vedia a čo nevedia, aká je miera toho čo vedia, oproti tomu, čo vedieť majú, ako sa zlepšili v porovnaní sami so sebou alebo skupinou.

Klasifikácia je zaradovanie jednotlivých výkonov žiaka do výkonnostných stupňov (v SR je päťstupňová klasifikačná stupnica). Základom na pridelenie klasifikačného stupňa (slovom, číslom, známku), a tým zaradenie výkonu žiaka do niektorej výkonnostnej skupiny, je výsledok získaný skúšaním.

Charakteristika ŠVP je úvodom do vzdelávacieho programu a konkretizuje ho. Vysvetľuje jeho funkciu, vzťah ku školskému vzdelávaciemu programu (ďalej len „ŠkVP“), objasňuje pojmy, akými sú ciele vzdelávania, požiadavky na vzdelávanie, spôsoby a formy získavania vedomostí, zručností a kompetencií, ich vzťah k povolaniu a kvalifikácii, ktorú získavajú absolventi po ukončení programu. Sú záväznými charakteristikami pre ŠkVP. V tejto časti sa uvádza dĺžka štúdia, nevyhnutné vstupné požiadavky na štúdium, spôsob ukončenia štúdia, poskytnutý stupeň vzdelania, doklad o dosiahnutom vzdelaní, možnosti pracovného uplatnenia, možnosti ďalšieho vzdelávania ako záväzné kritériá pre danú skupinu študijných odborov. Súčasťou charakteristiky je určenie požiadaviek a obmedzení vo vzťahu k prístupnosti povolania z hľadiska veku absolventov, zdravotného a telesného obmedzenia pri

výkone povolania, k vhodnosti povolania pre osoby so zníženou pracovnou schopnosťou, k najčastejším chorobám a ohrozenia zdravia v dôsledku výkonu povolania, atď. Požiadavky na bezpečnosť, ochranu zdravia a hygienu práce vychádzajú zo všeobecne záväzných právnych predpisov, nariadení a vyhlášok uplatňovaných v danej skupine študijných odborov. V ŠkVP sú tieto oblasti podrobnejšie špecifikované a rozpracované vzhľadom na konkrétny odbor prípravy.

Profil absolventa ŠVP je kľúčovým východiskom pre školy, ktoré ho rozpracujú vo vlastných ŠkVP. Kompetencie musia spĺňať a pokrývať všetky požiadavky a potreby trhu práce a vzdelávania tak, aby absolvent po ukončení ŠkVP dosiahol konkrétnu kvalifikáciu – všeobecnú a odbornú. Táto časť programu je zásadným reformným obratom pri štruktúrovaní vzdelávania, ktorá si vyžaduje zmenu celkového prístupu ku vzdelávaniu a učeníu sa tak zo strany učiteľa, ako aj žiaka. Ide o proces určenia požiadaviek v podobe výkonových štandardov. V OVP je stanovenie výkonových štandardov výsledkom aktívnej a úzkej spolupráce so zamestnávateľmi v danom odbore štúdia a prípravy. Vytvorením kompetenčného profilu sa v ŠVP sa definujú konkrétne požiadavky na kvalifikovaný výkon (kvalifikačný štandard) pracovných činností v skupine príbuzných povolání (skupina študijných odborov), v ŠkVP sa určujú špecifické požiadavky výkonu absolventa ako potenciálnej pracovnej sily pre danú pracovnú pozíciu vo zvolenom povolaní (študijný alebo učebný odbor).

Rámcový učebný plán je základom pre tvorbu školských učebných plánov. ŠVP stanovuje záväzný minimálny počet hodín na všeobecné vzdelávanie, odborné vzdelávanie vrátane praktického vyučovania (odborný výcvik, odborná alebo umelecká prax, praktické cvičenia, iné).

Disponibilné hodiny slúžia k rozšíreniu časových dotácií všeobecnej a odbornej zložky vzdelávania a sú podporným stimulom pre školy pri rozpracovaní konkrétneho študijného alebo učebného odboru a odborného zamerania pri zohľadnení potrieb školy, rozvojových programov regiónu, zamestnávateľov alebo žiakov. Môžu sa využiť aj na podporu rozvoja osobnosti žiaka, jeho záujmovej orientácie zavedením pestrej škály voliteľných predmetov, prípadne ďalších účelovo zameraných kurzov.

Vzdelávacie oblasti sú okruhy, v ktorých sú stanovené výkonové a obsahové štandardy. Výkonové štandardy sú záväznou normou pre školy na tvorbu vzdelávacích výstupov pre jednotlivé vyučovacie predmety. Obsahové štandardy sú záväznou normou pre školy na štruktúrovanie vyučovacích predmetov. Vzdelávacie oblasti v ŠVP sú orientované na základné učivo, ktoré musia školy povinne rešpektovať. Majú nadpredmetový charakter, čo umožňuje školám rôzne vytvárať vlastné ŠkVP, využívať medzipredmetové vzťahy, rozvíjať aplikačné súvislosti s ohľadom na daný študijný odbor alebo jeho odborné zameranie, rozvoj nových technológií, zmeny vo výrobných programoch podnikov, zahraničné poznatky a skúsenosti, individuálne potreby a špecifiká žiakov, rodičov a spoločnosti. Neoddeliteľnou súčasťou každej vzdelávacej oblasti sú aj výchovné a motivačné aspekty, ktoré sa musia začleniť do obsahu vzdelávania. V ŠkVP sa podľa základného stanovuje rozširujúce učivo, ktoré slúži na prehĺbenie základného učiva s ohľadom na záujmy žiaka, rozvoj jeho nadania, rozhladu, daný študijný alebo učebný odbor, odborné zameranie, požiadavky na praktické vyučovanie ap. Rozširujúce učivo má prispieť k tomu, aby si žiaci osvojili zodpovedajúce vedomosti, zručnosti a kompetencie, určité postoje, hodnoty, rozhodovanie, atď. Patria tu aj voliteľné a nepovinné predmety, účelové kurzy v oblasti všeobecného a odborného vzdelávania, ktoré podporujú a prehlbujú špecifické záujmy žiaka, zdokonaľujú jeho kompetenčnú úroveň (teoretickú, praktickú, telesnú, osobnostnú). Tento typ učiva sa určí buď na štátnej úrovni alebo na úrovni škôl podľa indikovaných potrieb, záujmov a požiadaviek. Vytvára tiež integratívny vyučovací mostík pre rôzne projekty, písomné práce, a pod. Malo by

sa predovšetkým zameriavať na materiálové a energetické zdroje, kvalitu pracovného prostredia, vplyvy pracovných činností na prostredie a zdravie, na technické a technologické procesy a riadiacu činnosť. Rozširujúce učivo sa môže realizovať rôznymi metódami a formami v rámci teoretického a praktického vyučovania, ale aj mimoškolskými aktivitami. V praktickom vyučovaní je vhodné viesť žiakov napr. k správne upotrebeniu, separovaniu a odvozu odpadov, využívaniu úsporných spotrebičov a postupov, dodržiavaniu požiadaviek na bezpečnosť a hygienu práce.

Učebné zdroje chápeme ako učebné pomôcky, prostriedky a didaktickú techniku odporúčané vo vyučovacom procese. Sú nositeľom učiva a používajú sa v rôznych priestoroch (interiéry a exteriéry). Ich súčasťou sú aj moderné technológie vo vzdelávaní. ŠVP odporúča základné učebné zdroje pre danú skupinu študijných odborov. ŠkVP budú špecifikovať tie učebné zdroje, ktoré sú dôležité pre daný odbor štúdia. Učebné zdroje predstavujú zdroj významných informácií a prostriedkov na vytváranie zručností a návykov žiakov, cestu ich motivácie, upevňovania a kontroly nadobudnutých vedomostí, zručností a postojov, orientácie na ich individuálne záujmy.

Vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je integrálnou súčasťou vzdelávacieho systému. ŠVP predkladá možnosti sprístupniť vzdelávací program čo najširšiemu spektru žiakov. Škola musí zvážiť tieto možnosti a rozhodnúť, či vzdelávací program je vhodný aj pre konkrétnu skupinu žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, či je spôsobilá ho upraviť podľa podmienok, potrieb a druhu znevýhodnenia a prispôbiť podmienky na ich výučbu. Každá škola je však povinná sledovať individuálne potreby a záujmy žiakov a riešiť ich formou individuálnych učebných plánov a špecifických organizačných opatrení (napr. talentovaní alebo hyperaktívni žiaci).

Základné podmienky na realizáciu ŠVP vychádzajú zo všeobecných platných noriem a určujú základné (minimálne) požiadavky na zabezpečenie výchovno-vzdelávacieho procesu. Je úlohou školy, aby tieto požiadavky sformulované v ŠVP konkretizovala vo svojom ŠkVP podľa reálnych potrieb a požiadaviek, aktuálnych cieľov a možností. ŠVP determinuje základné materiálne, personálne a organizačné podmienky, ako aj nevyhnutné podmienky bezpečnosti a hygieny práce.

Príloha 2

ODPORÚČANÉ POSTUPY NA KONTROLU A HODNOTENIE ŽIAKOV

Hodnotenie je jednou z najvýznamnejších činností kontroly vyučovacieho procesu, ktorou sa zisťujú a posudzujú výsledky vzdelávania. Musí spĺňať tieto funkcie:

- diagnostická, ktorá určuje mieru vedomostí, zručností, postojov žiakov a ich nedostatkov,
- prognostická, ktorá identifikuje zodpovedajúce predpoklady, možnosti a potreby ďalšieho vývoja žiakov,
- motivačná, ovplyvňujúca pozitívnu motiváciu žiakov,
- výchovná, formujúca pozitívne vlastnosti a postoje žiakov,
- informačná, ktorá dokumentuje výsledky vzdelávania,
- rozvíjajúca, ktorá ovplyvňuje sebakontrolu a sebahodnotenie žiakov,
- spätnoväzbová, ktorá vplýva na revidovanie procesu výučby.

ŠVP odporúča v rámci celého výchovno-vzdelávacieho procesu akceptovať tieto funkcie a **na základe** nižšie uvedených **kritérií** využívať nasledovné formy hodnotenia:

1. podľa výkonu žiaka

- a) výkonové hodnotenie, v ktorom sa výkon žiaka porovnáva s výkonom iných žiakov,
- b) hodnotenie absolútneho výkonu, kde sa výkon žiaka meria na základe stanoveného kritéria (norma, štandard). Hodnotia sa vzdelávacie výstupy priamo na vyučovacej hodine a po ukončení vzdelávacieho programu maturitné témy, zadania a úlohy na záverečnej, maturitnej a absolventskej skúške,
- c) individuálne hodnotenie, pri ktorom sa porovnáva aktuálny výkon žiaka s jeho predchádzajúcim výkonom.

2. podľa cieľa vzdelávania

- a) sumatívne hodnotenie na jasne definovaných kritériách pri ukončení štúdia (záverečná, maturitná a absolventska skúška),
- b) formatívne hodnotenie zabezpečuje spätnú väzbu medzi žiakom a učiteľom. Hodnotí sa ústne a využíva sa najmä pri hodnotení kľúčových kompetencií.

3. podľa času

- a) priebežné hodnotenie, kde sa žiak hodnotí v priebehu celého vyučovacieho obdobia na vyučovacej hodine,
- b) záverečné hodnotenie, pri ktorom sa žiak hodnotí jednorázovo na konci vyučovacieho obdobia (štvrtročne, polročne, ročne).

4. podľa informovanosti

- a) formálne hodnotenie, kedy je žiak dopredu informovaný o hodnotení a môže sa naň pripraviť (testy, písomné práce, ap.),
- b) neformálne hodnotenie, pri ktorom sa pozoruje bežná činnosť žiaka vo vyučovacom procese.

5. podľa činnosti

- a) hodnotenie priebehu činnosti, napr. rôznych cvičení, úloh a pod.,
- b) hodnotenie výsledku činnosti, napr. test, výkres, model, výrobok a pod.

6. podľa prostredia

- a) interné hodnotenie, prebieha v škole učiteľmi,
- b) externé hodnotenie prebieha v škole inými ľuďmi napr. učiteľ z inej školy, odborník z praxe, inšpektor a pod.

Hodnotenie v ŠkVP by malo byť založené na **hodnotiacom štandarde**. Je to súbor kritérií, organizačných a metodických postupov na overovanie vzdelávacích výkonov – výkonových štandardov. Zisťuje sa, či žiak predpísaný vzdelávací výstup zvládol alebo nie. Hodnotiaci štandard zahŕňa:

- **Kritériá hodnotenia** zisťujú mieru realizácie plánovaných výsledkov, určujú, ako stanoviť dôkaz o tom, že učenie bolo ukončené a preukázané pre požadovaný výkonový štandard. Je dôležité aby kritériá hodnotenia boli definované na jeden výkon, aby boli konkrétne, jasné, stručné, zamerané buď na proces (činnosť) alebo na výsledok činnosti. V ŠkVP by mali byť jasne deklarované kritériá napr. pre ústnu odpoveď, písomnú prácu, skupinovú prácu, laboratórnu prácu, ap. Kritériá sumatívneho hodnotenia by mali byť uvedené vzhľadom k stanoveným témam, zadaniam alebo úlohám ako príloha ŠkVP.
- **Spôsoby a postupy hodnotenia** môžu byť rôzne. Pre OVP odporúčame rozdeliť ich podľa nasledovných kritérií:
 - a) podľa počtu skúšaných žiakov
 - individuálne
 - skupinovo
 - frontálne
 - b) podľa časového zaradenia
 - priebežné skúšanie (skúša sa učivo jednej alebo niekoľkých vyučovacích hodín),
 - súhrnné skúšanie (skúša sa učivo tematického celku alebo učivo za celé klasifikačné obdobie),
 - záverečné skúšanie (záverečné, maturitné, absolventské alebo opravné skúšky).
 - c) podľa spôsobu vyjadrovania sa
 - ústne hodnotenie (otázka – odpoveď),
 - písomné hodnotenie (cieľový test, test voľných odpovedí, stanovenie (určenie niečoho), prípadová štúdia, projekt, zistenie a pod.),
 - praktické hodnotenie (cvičenia, simulácie, projekty a pod.).
 - d) podľa vzdelávacích výstupov sa hodnotia kognitívne (rozumové) kompetencie napr. pamäťové alebo aktuálne činnosti a praktické kompetencie (výrobok, proces, postup). Odporúčame zaviesť tzv. „Portfólio“ ako súbor dokumentov o rôznych aktivitách žiaka a jeho výsledkoch, ako aj o oblastiach jeho aktivít, činností a miery ich praktického zvládnutia. Je to súbor dôkazov, ktoré umožňujú hodnotiť rozvoj kompetencií za určité obdobie. Pri hodnotení praktických kompetencií sa veľmi osvedčilo hodnotenie na základe „Referencií“ kompetentných osôb, odborníkov alebo organizácií, ktoré vypovedajú o kvalite vedomostí, zručností a postojoch. Rôzne metódy hodnotenia praktických a kognitívnych kompetencií ukazuje nasledovná tabuľka.

Zoznam štandardných nástrojov hodnotenia

ODBORNÉ KOMPETENCIE	KOGNITÍVNE KOMPETENCIE
Praktické cvičenia	Ústna odpoveď (krátke, súvislé a obmedzené odpovede, doplnenia)
Simulované situácie	Písomné odpovede (testy)
Úloha hrou	Projekt
Ústne odpovede	Zistenie
Projekt	Stanovenie (niečo určiť)
Zistenie	Povornanie
Stanovenie (niečo určiť)	Prípadová štúdia
Povornanie	Školská práca
Prípadová štúdia	Úlohy a cvičenie
Zapisovanie do pracovnej knihy	
Protokoly	
Správy	
Osobná rozhovor	
Dotazník	

Pri rozhodovaní o využití uvedených postupov platia tieto zásady:

- praktické, ústne a písomné overovanie by sa malo používať vtedy, ak je možné overiť kompetencie na základe kritérií v určitom stanovenom čase,
- písomné overovanie by sa malo použiť tam, kde sa dá predložiť vopred pripravený písomný materiál,
- portfólio by sa malo použiť vtedy, keď ide o priebežné hodnotenie a nie je možné hodnotiť kompetencie podľa kritérií v stanovenom čase.

Organizačné a metodické pokyny sa týkajú všeobecne záväzných právnych predpisov, dokumentácie a pravidiel pre záverečnú, maturitnú alebo absolventskú skúšku.

Pravidlá hodnotenia (spôsoby hodnotenia a kritériá hodnotenia) sa musia vypracovať na celé obdobie štúdia pre všetky ročníky. Sú stanovené v učebných osnovách vyučovacích predmetov a sú záväzné pre učiteľa a žiaka. Súčasťou hodnotenia musí byť aj sebahodnotenie žiakov, ich schopnosť posúdiť vlastný výkon, vynaložené úsilie, osobné možnosti a rezervy. V každom ŠkVP musia byť vytvorené jasné a objektívne pravidlá hodnotenia. Pri formulovaní pravidiel sa pridriavajte nasledujúceho usmernenia:

- hodnotenie zameriavame a formulujeme pozitívne,
- hodnotíme podľa miery splnenia (úspešnosť) daných kritérií,
- klasifikujeme iba prebrané a upevnené učivo,
- používame platnú klasifikačnú stupnicu,
- v predmete, v ktorom vyučujú viacerí učitelia, je výsledný stupeň klasifikácie stanovený po vzájomnej dohode,
- písomné práce oznamujeme žiakom vopred,
- učíme žiakov pracovať aj s chybou, ap.

Príloha 3

ODPORÚČANÉ ZÁSADY PRE TVORBU ŠKOLSKÉHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU

Školský vzdelávací program (ďalej len „ŠkVP“) je zásadným pedagogickým dokumentom školy, na základe ktorého realizuje škola vzdelávanie v danom učebnom alebo študijnom odbore. Je povinnou súčasťou školskej dokumentácie.

Školské vzdelávacie programy sú postavené na nasledovných princípoch:

- a) vytvárajú pluralitné a konkurenčné vzdelávacie prostredie medzi školami,
- b) podporujú autonómiu a rozhodovacie privilégia škôl,
- c) vytvárajú sa pre konkrétny učebný alebo študijný odbor v danej skupine odborov vzdelávania,
- d) regulujú vzdelávacie podmienky v danej škole,
- e) v plnom rozsahu akceptujú potreby regionálneho trhu práce a rozvojové priority školy,
- f) dodržiavajú základný obsah vzdelávania a prípravy, ktorý vymedzuje štátny vzdelávací program,
- g) za ich vypracovanie a schválenie zodpovedá riaditeľ školy,
- h) súlad so štátnym vzdelávacím programom sleduje, kontroluje a hodnotí Štátna školská inšpekcia.

Pri spracovaní ŠkVP sa stanovujú tieto zásady. ŠkVP

- a) sa vypracuje **na celé obdobie štúdia** a riadi sa podľa relevantných ŠVP,
- b) na jednom stupni vzdelania sa pre jeden samostatný učebný alebo študijný odbor vrátane odborného/ných zamerania/ní vypracuje jeden ŠkVP,
- c) ŠkVP na danom stupni vzdelania bude integrovať rôzne formy vzdelávania – dennú, externú, kombinovanú,
- d) štruktúra ŠkVP musí byť v súlade so školským zákonom:
 - Úvodné identifikačné údaje (názov vzdelávacieho programu, kód a názov odboru štúdia, stupeň vzdelania, názov a adresa školy)
 - Ciele a poslanie výchovy a vzdelávania
 - Vlastné zameranie školy (veľkosť a vybavenie školy, charakteristika pedagogického zboru, kontinuálne vzdelávanie pedagogických a odborných zamestnancov, vnútorný systém kontroly a hodnotenia zamestnancov školy, dlhodobé projekty a medzinárodná spolupráca, spolupráca s rodičmi, sociálnymi partnermi a inými subjektmi)
 - Profil absolventa (charakteristika a kompetencie absolventa)
 - Charakteristika školského vzdelávacieho programu (dĺžka štúdia, forma výchova a vzdelávania, vyučovací jazyk, spôsoby a podmienky ukončovania štúdia, doklad o získanom vzdelaní)
 - Učebný plán

- Učebné osnovy/moduly pre všetky predmety
 - Materiálno-technické a priestorové podmienky
 - Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní
 - Vnútorný systém kontroly a hodnotenia žiakov
 - Vnútorný systém kontroly a hodnotenia zamestnancov školy
 - Požiadavky na kontinuálne vzdelávanie pedagogických a odborných zamestnancov
- e) súčasťou ŠkVP bude aj prevodník na tvorbu učebných plánov, prehľad plánovania rozvoja kľúčových kompetencií, plán ďalšieho vzdelávania pedagogických a odborných zamestnancov vrátane časového a vecného harmonogramu, prehľad projekčnej činnosti, témy pre záverečné skúšky vrátane hodnotiaceho materiálu, témy (zadania, úlohy) pre maturitné alebo absolventské skúšky vrátane hodnotiaceho materiálu, hodnotiaci materiál pre hodnotenie kľúčových kompetencií a ďalšie materiály podľa rozhodnutia školy,
- f) pri práci s kľúčovými kompetenciami dodržiavajte tieto pravidlá:
- pri tvorbe učebných osnov vyučovacieho predmetu vyberte jeden (prípadne dva) výkonový štandardy kľúčových kompetencií, ktoré sú v rámci predmetu prioritné a súvisia s obsahom výučby,
 - výber kľúčových kompetencií by mal sledovať problematické oblasti osobnosti žiakov alebo rozvoj tých vlastností, ktoré u žiakov najfrekventovanejšie,
 - výber kľúčových kompetencií je nutné organizovať v predmetových komisiách, aby sa v rámci vyučovacích predmetov pokryl čo najväčší počet kľúčových kompetencií,
 - na úrovni triedy sa vyberie jedna spoločná kľúčová kompetencia, ktorú budú rozvíjať a hodnotiť všetci učitelia v rámci vlastných vyučovacích predmetov,
 - každá kľúčová kompetencia musí mať stanovené metódy a formy práce,
 - každá kľúčová kompetencia uvedená v ŠkVP sa musí hodnotiť,
- g) profil absolventa derivujeme zo ŠVP, vybrané zodpovedajúce výkonové štandardy doplníme o ďalšie výkonové štandardy v spolupráci so zamestnávateľmi (analýza povolania) pre konkrétny učebný alebo študijný odbor,
- h) ŠkVP musí mať precízne vypracované pravidlá pre hodnotenie žiakov (kritériá hodnotenia, postupy a prostriedky hodnotenia) a pri svojej tvorbe postupuje v súlade s platnou metodikou.

ŠkVP vypracuje škola v súlade s príslušným ŠVP a metodickým pokynom, ktorým sa určia podrobnosti o tvorbe vzdelávacieho programu. Tvorba ŠkVP je v kompetencií riaditeľa školy, ktorý zodpovedá nielen za jeho kvalitu ale aj za jeho realizáciu. Vzdelávacie program musí zabezpečiť súlad s regionálnymi potrebami trhu práce, s rozvojovými potrebami regiónu a požiadavkami zamestnávateľov na regionálnej alebo miestnej úrovni.

Škola má možnosť požiadať zodpovedajúce vzdelávacie subjekty a objednať si vypracovanie svojho programu. Do projektovania ŠkVP sa môže zapojiť verejné a neštátne inštitúcie.

Pri tvorbe ŠkVP, najmä v oblasti OVP, sa musí zohľadňovať ich relevantnosť a opodstatnenosť k rozvojovým regionálnym programom, strategickým zámerom ekonomického, politického a spoločenského vývoja na národnej regionálnej alebo miestnej

úrovni, ku kvalite obsahu vzdelávania, najmä odborného vzdelávania a prípravy a ústretovosť k potrebám a požiadavkám zamestnávateľskej sféry.

Hoci tvorba ŠkVP je v plnej kompetencii riaditeľa školy, konečné schválenie ŠkVP musí prebiehať aj na regionálnej úrovni zriaďovateľom v zmysle všeobecne záväzných právnych predpisov. Po schválení ŠkVP úradom samosprávneho kraja musí byť tento dokument prístupný verejnosti na www stránkach školy.

Školský vzdelávací program sa môže vypracovať ako štandardný na základe určených vyučovacích predmetov a jeho učebných osnov alebo ako modulový. Je v kompetencii školy zvoliť, ktorý spôsob spracovania školských programov je pre ňu najvýhodnejší. Použitie modulovej štruktúry školských vzdelávacích programov je vhodné najmä vtedy pokiaľ škola chce ponúknuť individuálne vzdelávacie cesty žiakom, ponúknuť rôzne formy a možnosti vzdelávania v kontexte celoživotného vzdelávania.

Škola bude vypracovávať ŠkVP:

- a) v súlade s príslušným ŠVP a všeobecne záväznými právnymi predpismi,
- b) komplexne, tzn. vymedzí všetky požadované kompetencie absolventa v danom študijnom odbore, vzdelávacie výstupy (výkonové štandardy) a obsah vzdelávania, didaktické postupy uplatňované pri realizácii vzdelávacieho procesu, personálne, materiálne a organizačné podmienky nevyhnutné k dosiahnutiu stanovených cieľov vzdelávania vrátane spolupráce so sociálnymi partnermi pri realizácii programu v dennej forme vzdelávania, ktorí budú v plnej miere podporovať autonómiu a rozhodovacie privilégia škôl,
- c) tak, aby bol prehľadný a poskytoval všetky potrebné informácie o vzdelávaní v danom odbore štúdia a aby umožňoval posúdiť súlad so ŠVP,
- d) tak, aby vytváral podmienky pre uznanie odborných kvalifikácií v danom povolání a tým aj uplatniteľnosť absolventov na trhu práce s dôrazom na daný región školy, ale aj na osobnostný rozvoj absolventov a ich pripravenosť celoživotne sa vzdelávať,
- e) tak, aby vytváral podmienky aj pre vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami alebo dospelých ľudí.